

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

ƏSƏRLƏRİ

XANIMANA
Əlibəyli

1

“AVRASİYA PRESS”
BAKİ-2008

Tərtib edəni:

Gülər Abdullabəyli

894.3611-dc22

AZE

Xanımana Əlibəyli. Əsərləri. İki cilddə. I cild. Bakı, “Avrasiya press”, 2008, 240 səh.

Azərbaycan ədəbiyyatında analoqu olmayan uşaq şeirlərinin görkəmli yaradıcısı, Respublikanın əməkdar incəsənət xadimi, iki dəfə dövlət mükafatı laureatı, 1998-ci ilin qadını, 1999-cu ildən Prezident təqaüdçüsü Xanımana Əlibəylinin ikicildliyi onun əsərlərinin əsas hissəsini əhatə edir. “Şeirlər” “Poemalar” və “Pyeslər” başlıqları altında təqdim olunan ədəbi nümunələrdə başlıca estetik qayə uşaq dünyasına məxsus yaşantıları obrazlı formada əks etdirməkdən ibarətdir. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən çap edilən ikicildliyin bu cildinə şairənin müxtəlif dövrlərdə yazdığı şeirləri və poemaları daxil edilmişdir.

Kitab geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ISBN 978-9952-442-02-1

© “AVRASİYA PRESS”, 2008

Sanki Allah bir qarlı qış
Mənə şeir verdi baxış.
O qışımı yaz eylədi,
Bəxtimi beyaz eylədi.
Allah onu etdi ətir,
Səpdi aylara, illərə.
Yalvardım: Allahım, yetir,
Şeirimi nəsillərə.

UŞAQ ƏDƏBİYYATIMIZIN XANIM ANASI

Adətən xətrini əziz tutub şəxsiyyətinə, ağılına ehtiram bəslədiyimiz gözəl qadınlar haqqında danışanda onların adlarından sonra bir “xanım” kəlməsini də işlədirik. Lakin Azərbaycanın tanınmış uşaq şairəsi və dramaturqu Xanımana Əlibəyliyə valideynlərinin verdiyi adın özündə “xanım” anlayışı ehtiva olunduğu üçün mən bu yazımda onun adı çəkilən məqamlarda həmin sözdən istifadə edə bilməyəcəyəm. Bununla belə, valideynlərinin verdikləri ad bizim gözəl sənətkarımızın xanım anlayışından daha tutumlu olan bir keyfiyyətini açıqlamaqdadır. Şairəmizin pasportdakı adının açımı “xanımlar anası”, mən də öz tərəfimdən məmnuniyyətlə əlavə edərdim ki, “xanımlar xanımı” deməkdir. Onun 2007-ci ildə şərəflə başa vurduğu böyük sənətkar ömrü bir daha təsdiq etdi ki, özlərinin birinci uşağına həmin adı verərkən valideynlər Sabir bəy və Məsumə xanım qətiyyənlə yanılmamışlar.

X.Əlibəyli öz təbii gözəlliyi, əxlaq və mənəviyyəti, daxildən gələn mədəniyyəti, el arasında deyildiyi kimi, təhər-tövrü, oturuşu-duruşu, ünsiyyət manerası və çox cazibədar nitqi ilə bizim yazıçı, ədəbiyyatşünas-alim, tənqidçi və nəşirlər mühitində, xeyirdə-şərdə həqiqətən də məhz xanımlar xanımı kimi qəbul edilirdi. Buna görə də mən bu müxtəsər müqəddimədə onu boyuna biçilmiş halalca “Xanımana” adı ilə yad edəcəyəm.

Görkəmli Azərbaycan alimi və ədəbiyyat tənqidçisi, filologiya elmləri doktoru, professor, mənim yarım əsrlik səmimi dostum Gülrux xanım Əlibəyova hələ 2000-ci ildə dərc olunmuş “Çırpınan dünyamız” kitabındakı “Xanımana Əlibəyli” oçerkində aysberqin görünməyən tərəfinə də işıq salaraq göstərdi ki, onun böyük bacısı qeyri-adi və qeyri-standart təbiət sahibi imiş. Xanımanın xarakterində tariximizdə və ənənəmizdə mövcud olan kişi xislətinin bəzi cizgiləri də özünü göstərirmiş: at çapmaq, ov etmək, heç nədən qorxmamaq, hisslərini boğmamaq...

Burada heç bir ziddiyyət yoxdur. Xanımanın yeganə qızı Gülrux dünyaya gəldikdən sonra, gənc şairə həyata artıq bir ana gözü ilə baxmağa başlamışdı. O, öz iti ağılı, müşahidəçi nəzərlərilə bu balaca qızığığazın günbəgün, aybaay inkişaf edib təkmilləşən xasiyyətindəki maraqlı məqamları incəliklərinə qədər araşdırmış və onun bundan sonra özünü uşaq ədəbiyyatına həsr etməsi üçün həyatı əhəmiyyət kəsb edən çox vacib bir stimül meydana çıxmışdı.

Məhz bu deyilənlərin işığında Xanımananın təcridcən həkimlikdən ayrılıb özünü, istedadını uşaqların estetik tərbiyəsinə həsr etməsinin sırf psixoloji səbəblərini də aydın təsəvvür etmək olur. Gülru xanım şəhadət verir ki, elə bu vaxtdan etibarən bacısının danışığında da, təbiətində də bəzi “uşaqlıq” əlamətləri sezilməyə başlamış, uşaqsayağı mehribanlıq, incəlik, həlimlik, yumşaqıq, səmimilik, mülayimlik kimi keyfiyyətlər onun xasiyyət və davranışında daha bariz şəkildə təzahür etmişdir.

* * *

Arxivində qorunan “Tərcüme-yi-hal” adlı bir əlyazmasından görün-düyü kimi Xanımana Sabir qızı Əlibəyli 20 aprel 1920-ci ildə Bakı şəhə-rinin Keşlə kəndində maraqlı mədəni ənənələrə malik zadəgan ailəsində dünyaya göz açmışdır. Babası general Ağasəlim bəy Əlibəyov və nənəsi – Xanımana o zamanın yüksək təhsil görmüş ziyalılarından olmuşlar. Bədi istedadı olan Xanımana nənə hərdən şeir də yazarmış. Atası Sabir bəy Əlibəyov Sankt-Peterburq universitetini bitirmişdi və ölkəmizin xaricdə ixtisaslaşmış ilk ali təhsilli peşəkar hüquqşünaslarından biri kimi tanınırdı.

Anası Məsumə xanım Qarayeva H.Z.Tağıyevin məşhur “Qızlar gim-naziyası”nı və Azərbaycan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bi-tirmiş, Əli Bayramov adına qadınlar klubunun fəallarından olmuş, uzun il-lər Bakının orta məktəblərində dərs demiş, məktəb direktoru, rayon xalq maarif şöbəsinin müdiri vəzifələrində çalışmış, bu sahədə səmərəli fəali-yətinə görə “Əməkdar müəllim” fəxri adına layiq görülmüşdü.

Xanımana dörd qızın və üç oğlanın böyüdüüyü bu ailənin ilk uşağı idi və təbii ki, valideynləri onun təlim-tərbiyəsi ilə ciddi məşğul olurdular. Onların söyləri və şəxsi nümunələri zəminində qızcığaz mütaliyəyə aludə olur, Azərbaycan və rus dillərində əvvəlcə xırda həcmli uşaq ədəbiyyatı nümunələrinin, sonra isə sanballı poeziya əsərlərinin, povest və roman-ların ardıcıl və potensial oxucusuna çevrilir.

Gənc şair Bakıdakı 13 nömrəli orta məktəbdə təhsil almış, həmişə yaxşı oxumuş, müəllimlərinin sevimlisi olmuşdur. Onlardan biri, sonralar görkəmli yazıçı kimi tanınan Məhərrəm Əlizadə Xanımananın istedadını görüb onunla məşğul olmuş, ilk şeirlərinin kütləvi informasiya vasitə-lərinə yol açmasına, özəlliklə də balaca şairənin Azərbaycan radiosu ilə çıxışlarına məsləhətçi və köməkçi olmuşdur.

Ailəsində danışır ki, 1935-ci ildə Bakıda keçirilən bir olimpiadanın yekun konsertində öz şeirini oxuyan Xanımana respublikanın o zamankı rəhbəri M.C.Bağirovun diqqətini cəlb etmiş, pulla mükafatlandırmışdır. Anası üçün vaxtilə həmin pula alınmış brilyant qaşlı üzük indi Xanımananın qızı Gülər Abdullabəylinin barmağındadır. (Filologiya elmləri

doktoru Gülər Abdullabəyli hazırda AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışır.)

Xanımana şeir təcrübəsinə ibtidai məktəbdə oxuyanda girişmiş, on yaşında ikən anasına səmimi misralar həsr etmiş, ilk şeirləri 1938-ci ildən etibarən dövrü mətbuatda dərc olunmağa başlamış, “Balaca həkim” adlı birinci kitabı isə 1955-ci ildə “Uşaqgəncəşr” tərəfindən 30.000 nüsxə tirajla çap olunmuşdur.

16 yaşında ikən Xanımana Bakıda Tibb institutuna daxil olmuşdur. 1942-ci ildə institutu uğurla bitirən gənc həkim təyinatla vətənimizin dilbər guşələrindən olan Masallıya göndərilmiş, orada Qızıllavar kəndindəki tibb məntəqəsində fəaliyyətə başlamışdır. Kənd sovetinin ayırdığı atla Xanımana müntəzəm olaraq bölgənin Kolatan, Əliabad, Dəmirçilər, Mahmudlar və s. kəndlərinə gedərək öz şəfqətli əlləri ilə xəstə uşaqları, qocaları sağaltmış, kənd sakinləri arasında profilaktik tibbi tədbirlər həyata keçirməklə məşğul olmuşdur. O zaman bölgədə tüğyan edən tropik qızdırma və səpgili yatalaq kimi ağır xəstəliklərə qarşı mübarizədə Xanımana həkimin xidmətlərindən Masallının qocaman sakinləri bu gün də böyük razılıq hissi ilə danışırlar.

Sevimli həkimlik peşəsi ilə məşğul olduğu illərdə də qəlbi poeziya ilə döyünən Xanımana bədii kitablardan ayrılmamış, şeir yazmaqda davam etmişdir. Faşizm üzərində qələbədən sonra Bakıya qayıdan Xanımana 1945-ci ildə tanınmış həkim-cərrah Həsən Abdullabəyovla ailə qurmuşdur. Həsən Abdullabəyov da şeirsevən olmuş, yəqin ki, Xanımanın təsiri ilə şeirlər yazmışdır. Əsərlərindən ibarət bir dəftər ailənin arxivində qorunur. Bir il sonra onların qızı Gülər dünyaya gəlmişdir. Tezliklə Xanımana ikinci ali təhsil almaq üçün ADU-nun filologiya fakültəsinə qəbul imtahanları vermiş, beş il sonra həmin fakültəni müvəffəqiyyətlə bitirmişdir.

Bədii yaradıcılıq sahəsində yeni, ciddi uğurlar qazanan məhsuldar şairəmiz 1953-cü ildə o zamankı uşaq ədəbiyyatımızın parlaq simalarından olan Mirvarid Dilbazi və Mikayıl Rzaquluzadənin zəmanətləri ilə SSRİ Yazıçılar İttifaqına üzv qəbul edilmişdir.

Xanımana uşaqlar üçün yazılmış yüzlərlə şeirin, onlarla poema və səhnə əsərinin, 30-dan artıq kitabın müəllifidir. Onun sənətkar əməyi həmişə tənqidin və ədəbi ictimaiyyətin diqqət mərkəzində olmuş, yüksək qiymətləndirilmişdir. “Aycan” pyesinin uğurlu tamaşası münasibətilə yaradıcı heyətin üzvləri, rejissor Ulduz Rəfili, bəstəkar Şəfiqə Axundova və baletmeyster Nailə Nəzirova ilə birlikdə Xanımana da Azərbaycan SRİ-nin Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür. 1991-ci ildə ona Əməkdar İncəsənət xadimi adı verilmişdir. 1998-cü ildə Xanımana “İlin qadını” adını almaq şərəfinə nail olmuşdur. 1999-cü ildə ümummillilərimiz

Heydər Əliyev ona Prezident təqaüdü təyin etmiş, bu münasibətlə xatirə olaraq ona gözəl bir büllur şamdan da bağışlamışdır.

Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının inkişafında böyük xidmətləri olmuş Xanımana ömrünün ixtiyar çağında, 7 may 2007-ci ildə dünyasını dəyişmiş, Bakı şəhərində dəfn edilmişdir. Filologiya elmləri doktoru, şair Rafiq Yusiflinin yazdığı kimi Xanımana “mələklərin qanadında tanrı dərğahına uçdu” (“Ədəbiyyat qəzeti”, 11 may 2007-ci il).

* * *

Peşəkar uşaq ədəbiyyatımızın banisi Abdulla Şaiqdən sonra bu sahədə çalışanlardan üçünün Azərbaycan uşaq ədəbiyyatında özünə məxsus yeri var: Xanımana Əlibəyli, Teymur Elçin və İlyas Tapdığın. Göründüyü kimi, bu müxtəsər siyahının başında Xanımanın adı gedir. Əlbəttə, bu da səbəbsiz deyil. Xanımana öz əsərlərini Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının qiymətli ənənələrinə söykənərək yazır, özəlliklə M.Ə.Sabir, A.Səhhət və A.Şaiqin uşaqlarımıza töhfə etdikləri “Dərsə gedən bir uşaq”, “Cücələr”, “Gözləri mərcau xoruz” kimi klassik əsərlərimizi, bu şairlərin sənətin qızıl fondundakı digər yadigarlarını ələk-vələk edərək öyrənirdi. Onun bir uşaq şairi kimi qələminin püxtələşməsində, mövzu və obrazlar aləminin zənginləşməsində, sənətkarlıq vərdişlərinin cilalanmasında dünya uşaq ədəbiyyatı klassikləri cərgəsində öncüllərdən olan Korney Çukovski, Samuel Marşak, Sergey Mixalkov kimi rus şairlərinin əsərlərinin də danılmaz rolu vardır. Şəxsi söhbətlərimiz vaxtı Xanımana həm onların, həm də bəzi Avropa uşaq ədəbiyyatı korifeylərinin şeirlərindən nümunələr deyər, imkanı olduqca onların əsərlərini dilimizə tərcümə edib nəşr etdirər, bu yolla da oxucularının bədii zövqünün cilalanmasına kömək edərdi.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin soraq kitabına adı düşən və yaradıcılığa uşaq şeirləri ilə başlayan çox müəlliflər göstərmək olar. Lakin bu cür başlayıb fəal yaradıcılıq ömrünün sonuna qədər də ancaq uşaqlar üçün yazmaq, özü də yaxşı yazmaq Azərbaycan ədəbiyyatında bu vaxta qədər yalnız Xanımanaya məxsus bir göstəricidir. Şeirsiz günü olmadığına, yazı masasının gözlərində çoxlu əsərlərinin üst-üstə qalaqlandığına baxmayaraq o, uzun müddət kitab çap etdirməyə çalışmamışdı. Maraqlıdır ki, Xanımanın “Balaca həkim” adlı ilk şeirlər toplusu 1955-ci ildə işıq üzü görmüşdü. Halbuki bu zaman o, yetkin bir şair kimi çoxdan təqdir olunurdu və iki il idi ki, SSRİ Yazıçılar İttifaqının üzvü idi. “Balaca həkim” kitabı da bir daha sübut etdi ki, Xanımanın timsalında bizim qiymətli ənənələrə malik uşaq ədəbiyyatımıza həqiqətən də öz təsvir və ifadə tərzini, öz obrazlar aləmi, başlıcası isə, özünə məxsus şeir dili, oxucusuna müraciət tərzini olan orijinal bir qələm sahibi gəlmişdir.

Xanımana böyük arzular, yüksək amallar şairi idi. O, bütün vətən balalarının azad, şən, ağıllı, mədəni, hazırcavab, tərbiyəli, təmizkar, ətrafdakılara qarşı diqqətli, həssas, ehtiyacı olanlara kömək əlini uzadan nəcib və xeyirxah insanlar kimi böyümələrini istəyirdi. Özünün 70 ilin civarında davam etmiş yaradıcılıq yollarında şair həmişə bu məqsədə qulluq edirdi. Lakin onun sənətkar gözü öz övladı qədər sevdiyi vətən balaları arasında bəzi yalançıları, gopçuları, xəsisləri, qorxaqları, paxılları da görür, onların da ailədə, bağçada, məktəbdə, cəmiyyətdə tərbiyələnilib püxtələşməsinə, yaramaz xasiyyətlərdən uzaqlaşmasına, xalqın güvənc yeri olan vətəndaşlar kimi yetişməsinə çalışırdı. Bu deyilənlər yaradıcılıq aləmində asanlıqla əldə edilməsi mümkün olan mətləblər deyil.

Xanımanın əsərlərindəki ahəngdarlıq, axıcılıq, uşaq aləminə uyurluq da qətiyyətlə asan başa gəlmirdi. Yaradıcı sənətkarlar adətən sevib-seçdiyi mövzunu cana gətirmək, onu öz təbii yatağına salmaq, obrazların hər birinə sözdən uyarlı libaslar biçib geyindirmək, onları canlandırmaq üçün böyük axtarışlar aparır, axtardığını tapmayınca rahatlıq nə olduğunu bilmirlər. Bizim bir oxucu kimi bəyəndiyimiz, sevdiyimiz, bəzən hətta aludə olduğumuz cazibədarlıq, rəvanlıq, ahəngdarlıq da şeirdə məhz bu yolla yaranır, ona görə də oxuyanları və dinləyənləri təsirləndirir, razı salır – Xanımanın ən yaxşı əsərlərində olduğu kimi.

Bir uşaq şairəsi kimi Xanımanın üstünlüyü bir də onda idi ki, böyüklər üçün on illər bundan öncə adılmış həyat hadisələrini, insanlar arasındakı münasibətlərin rəngarəngliyini kiçik oxucular üçün məhz “onların səviyyəsində”, məhz balacaların duyğu və düşüncələri müstəvisində kəşf və təqdim edə bilirdi. Bu da öz növbəsində balacaların və yeniyetmələrin dünyagörüşünün inkişafında, maraq dairəsinin genişlənməsində, əxlaq və mədəniyyətinin tərbiyəsində, onların xarakterinin mətinləşməsində və bütün bunların zəminində bədii zövqünün cilalanmasında əhəmiyyətli rol oynayırdı.

* * *

Xanımanın əsərləri uşaqlarda vətənə məhəbbət, insan əməyinə və istedadına ehtiram, təbiət gözəlliklərinə vurğunluq, ataya, anaya, müəllimə, ümumiyyətlərə böyüklərə hörmət, özündən kiçiklərə şəfqət, mehribanlıq, dostluqda dəyanət, kamil insan üçün yabançı olub onun şənliyinə, ləyaqətinə kəsir gətirən eybəcər hallara nifrət kimi çox gərəkli duyğular aşılayır, şairə bütün bunları öz kiçik sevimlilərinin qavrayış tərzinə uyğun əlvan bədii təsvir və ifadə vasitələri ilə təqdim edirdi. Onun kiçik yaşlı qəhrəmanları böyük mədəni dəyərlərin daşıyıcılarıdır. Xanımana onların bu yüksək keyfiyyətlərini bəzi müəlliflərin yazılarında

olduğu kimi çağırış və şüar şəklində yox, uzun-uzadı təfərrüatlarla deyil, məhz obrazların özlərinin psixoloji durumundan çıxış edərək yığcam, müxtəsər, yüksək dərəcədə təbii və inandırıcı göstərirdi. Şeirlərindən birində təsvir olunan dəcəl pişik günahsız kuklanın üzünü cırmaqlamışdır. Həm kuklanın, həm də pişiyin hamisi olan lirik qəhrəman, yəqin ki, xeyli fikirləşəndən sonra belə düzgün bir qərara gəlmişdir:

Bir də dəcəllik etsən,
Döymərəm, azdırmaram.
Mən səni kuklam gedən
Məktəbə yazdırmaram!

Beləliklə də, Xanımana öz balaca oxucularını həyatda qarşıya çıxan mürəkkəb vəziyyətlərdə məhz humanist meyarlardan çıxış edib obyektiv qərarlar qəbul etməyə çağırır.

Bəzən Xanımana ikicə bəndlilik şəirdə çox ciddi əxlaqi-mənəvi ibrət dərsi verən pırıça yaratmağa nail olur:

Bir qarı sakit-sakit
Keçəndə qoz bağından,
Hardansa bir qara it
Yapışdı balağından.

Dovşan ötəndə bağı
Bərkdən güldü qarıya.
O vaxtdan üst dodağı
Bölündü tən yarıya!

Şeri oxuyanda adamın yadına məşhur el məsəli düşür: Gülmə qonşuna, gələr başına! Şairin bəzi təmsilvari şeirlərindən tanıdığımız xeyirxah obrazlardan biri qarını bu vəziyyətdə görsə idi, əlbəttə, iti qovar, qarını evinə ötürər, əgər yarası varsa ona məlhəm qoyardı. Lakin başqalarının, indiki halda gücsüz bir qarının düçar olduğu faciəli vəziyyətdə harınlamış dovşan gülüb uğunmaqla reaksiya verir və əlbəttə, Xanımanın əxlaq məcəlləsinə görə bu iş belə qala bilməz: dovşan mütləq cəzalandırılmalıdır! Belə də olur. Şairin balaca oxucusu öz uşaq təfəkkürü ilə şeirin bu finalını alqışlayır, bədbəxtliyə düçar olmuşlara kömək üçün özünü səfərbər sanır.

Belinski haqlı olaraq belə hesab edirdi ki, bədii əsərdə nəsihətçilik, moizə oxumaq mümkün qədər az olmalıdır. Çünki, moizəni böyüklər sevmirdilər, uşaqların isə onu heç görməyə gözü yoxdur. Böyük tənqidçi balacalar üçün işləyən qələm sahiblərinə müraciətlə yazırdı ki, “Uşaqlara: “bu yaxşıdır, bu isə pisdir...” deməyin, yaxşını, hətta onu yaxşı adlandırmadan onlara göstərin, amma elə göstərin ki, uşaqlar özləri öz hissləri

ilə onun yaxşı olduğunu qavrasınlar; pisi də onlara pis ad qoymadan təqdim edin, lakin elə edin ki, uşaqlarda pisə qarşı daxili nifrət oyanınsın”. Xanımana başqasının pis gününə sevinib gülən dovşanı və xəsis, mədəniyyətsiz Mahmudu pisləmir, onları lənətləmir, amma elə təqdim edir ki, onların hər ikisinə balaca oxucularda nifrət oyanır.

Xanımanın yaradıcılıq təcrübəsi artdıqca, püxtələşdikcə o uzunçuluqdan, sözcülükdən qaçır, az sözlə geniş lövhələr çəkməyin, maraqlı sujet əsasında obraz yaratmağın təqdirəlayiq nümunələrini nəşr etdirirdi.

Görürsüzmü Mahmudu,
Necə yeyir armudu?
Qardaşı ona baxır,
Ağzının suyu axır.
Bıçaq verir Mahmuda,
Yalvarır: – Mənə də kəs.
Mahmudsa uda-uda
Gözlərini bərəldir.
Deyir: – Sən bilmirsən bəs,
Armud cana zərərdir?!

Bu onca misralıq kiçik ölçülü şeirdə uşaqların qavraya biləcəyi kamil sujet də var, obrazlar da var, onların hər birinin xasiyyətindən, bir-birinə münasibətindən xəbər verən dialoq da var.

Sənət qalası hörən hər bir istedadlı qələm sahibinin əsas “tikinti materialı” sözdür. Özəlliklə də şairlər ana dilinin böyük poetik imkanlarından ustalıqla istifadə edərək sənət möcüzəsi yaradırlar. Xanımanın əsərlərində də azyaşlılarla danışmaq üçün çox uyarlı bir ahəng, onların qəlbinə yol tapmaq üçün hər kəsin ruhuna uyğun gələn bir universal açar var idi. Yaxından tanıyanlar yaxşı xatırlayırlar ki, ulu Tanrının xoş saatda yaratdığı Xanımana elə bil nur kündəsi idi. Başdan-ayağa xeyirxahlıq, nəciblik saçan şairəmizin min adamın danışığı arasında bircə cümləsindən seçilib tanınan, yalnız onun özünə məxsus olan şeir dili, mülayim, mehriban, canayatan bir ifadə tərz, danışq ədası vardı. Onun şeirlərinin öz ünvanına tez çatmasının, sürətlə yayılmasının bir səbəbi də elə bu idi. Uzun illər balalarımızın sevimli “Göyərçin” jurnalının redaktoru olub onlar üçün də qiymətli əsərlər yazmış, mənim universitet yoldaşım, dostum, istedadlı şair Tofiq Mahmud hələ 45 il öncə nəşr etdirdiyi bir məqaləsində Xanımanın bu keyfiyyətini yüksək qiymətləndirmiş, balacaların hüsn-rəğbətini qazanmaqda onun səriştə sahibi olduğunu xüsusi vurğulamış, göstərmişdi ki, Xanımana oxucularla görüşlərində “şeirlərini uşaqlara məxsus avaz, hərərət və təbiiliklə, həm də məlahətlə oxuyur. Onun şeir oxumasında səmimiyyət çox güclüdür və bu səmimiyyətdə işıqlı bir sehr vardır” (“Azərbaycan” jurnalı, №9, 1962, s.197).

Oxucusuna təqdim etmək istədiyi mətləbin açılması, bədii şərh üçün adətən tez-tez müraciət etdiyi 8-10 beytlik, yaxud 2-3 bəndlik miniatur şeirin çərçivələri darısqallıq edəndə Xanımına poema janrına müraciət edir, maraqlı sujet qurmaq, cazibədar məqamlar təqdim etmək, fərqli bədii obrazlar yaratmaqla öz müəllif məqsədinə nail olurdu. O, “Aman ovçu”, “Ağ çəmən”, “Ulduzların qucağında”, “Bir yay səhəri”, “Çoxbilmiş çəpişlər”, “Məni günəşə at”, “Meşə həkimi”, “Sevimli şəhid babam” və digər qiymətli poemaların müəllifidir. Uzunçuluq, sözcülük, lüzumsuz təsvirçilik Xanımananın poemaları üçün də yaddır. Maraqlıdır ki, onun liro-epik janrdə yazdığı əsərləri də əslində uşaq ədəbiyyatımızın ən yığcam poemaları kimi qəbul edilir.

“Dovşanın ad günü” Xanımananın ən populyar poemalarından biridir. Düz əlli il öncə Uşaq və Gənclər nəşriyyatının buraxdığı və gözəl şəkillərlə bəzədilmiş eyni adlı kitabı bu məqaləni yazmağa hazırlaşarkən bir daha oxudum. Məktəb yaşına çatmamış uşaqlar üçün nəzərdə tutulan bu mükəmməl əsər, Aşıq Ələsgər demiş, saqqalının çal vədəsində də məni çox təsirləndirdi. Xanımına bu poemada heyvanlar və quşlar aləminin ən tipik təmsilçilərini: çəpişi, quzunu, xoruzu, tülkünü, kirpini, meymunu, qazı, durnanı, iti bir məclisdə təsvir edir. Özü də onların təqdimi üçün hər bir obrazın səciyyəvi əlamət və cizgilərini əks etdirən özəlliklər tapır və uğurlu şeir parçaları əsasında təqdim edir. Şairin ustalılıqla təsvir etdiyi bu ad günü şənliyində dovşanın dostları, yaxınları bir mərəkə qoparırlar ki, hadisələrin axarı oxucunu öz stixiyasının qoynuna alıb aparır, poemanın finalının yetişməsindən narahatlıq duymağa başlayırsan. Məclis iştirakçılarından hər biri öz vərdişi, şakəri, səciyyəvi əlamətləri ilə balacalar üçün təzə bir aləmdir.

Dovşana bax, dovşana,
Bu gün nə tez oyandı?
O hoppana-hoppana
Pəncərədə dayandı.

Açılb pəncərəsi
Bağ-bağçaya taybatay.
Tutuquşunun səsi
Salıb aləmə haray:
– Dovşanın ad günüdür,
Dovşanın şad günüdür!

Xanımananın poemaları Azərbaycanımızın rəngarəng təbiət təsvirləri ilə zəngindir. “Meşə həkimi”ni əlinə alan bədii zövq sahibi ondakı əsrarəngiz təbiət təsvirlərinə qətiyyətlə biganə qala bilməz. “Yamyaşıl bir meşədir...” mısrası ilə başlanan aşağıdakı ekspozisiyanı nəzərdən keçirən hər kəs hökmən poemanı axıradək oxuyacaqdır. Şəxsən mən indi bir qədər ixtisarla verdiyim həmin təsvirə, bu gözəllik mücəssəməsinə dönmə-dönə qayıtdım, onunla təmasda olduqca özümü min bir dərindən dərmanı olan loğman təbiətin təkrarsız bir guşəsində hiss etdim, ecazkar mənzərələr ruhumu oxşadı.

Yamyaşıl bir meşədir...
Odur: vələs, qovaq, şam;
Pıçılmaq peşədir
Onlarda səhər, axşam.
Salıb meşəyə haray
Axır gümüş rəngli çay...
Bir tərəfdə diz çöküb
Söyüd çaydan içir su,
Hörüklərini töküb
Çimir, qaçır yuxusu...
...Burda hər yan gül-çiçək,
Qərənfil ətir saçır.
Qanadını kəpənək
Nə gözəl bükür, açır!
Çay tərəfdən əsir meh,
Meşə sərin buz kimi.
Çiçəklərin üstə şəh
Parlayır ulduz kimi.

Əsla şübhə yoxdur ki, “hərəkətdə olan estetikə” təsiri bağışlayan bu təbiət təsvirləri Azərbaycan uşaq poeziyası qızıl fondunda öz layiqli yerini tutacaq, Xanımananın digər qiymətli əsərləriylə yanaşı uzun illər boyu oxucularımızın bədii zövqünü oxşayacaqdır.

“Balaca həkim” adlı digər bir miniatür poemasında da Xanımananın əsas təsvir və tərənnüm obyektini heyvanlar, onların kukla və oyuncaq variantlarıdır. İş elə gətirib ki, onlar hamısı birdən “xəstələnilər”. Bu xəstələnilərin “həkimi” – hamisi öz zəngin daxili aləmi, hərəkət, danışq və əməlləri ilə ətrafda nur saçan son dərəcə həssas və qayğıkeş bir qızcıqazdır.

O gözünü açanda öz evlərində həmişə ana şəfqətinin tərkib hissəsi olan həkim qayğısı görmüş, anasının öz xəstələrinə də öz övladı kimi şəfa verdiyinin şahidi olmuş, onun təsiri ilə qızcığaz da evlərindəki divanın üstündə öz “xəstəxanasını” yaratmışdır. Əziz dostlarının – kuklaların, oyuncaqların azarladığını gören qızcığaz böyük həvəs, mən deyərdim ki, balacalara məxsus qarşısıalınmaz bir cidd-cəhdlə müalicə tədbirlərinə başlayır:

Sağ qoluma bağladım
Tez aypara nişanı.
Yavaşca qucaqladım
Atı, fili, dovşanı –
Qoydum divanın üstə.
Uzandı çoxlu xəstə:
Keçi, dəvə, qaz, toyuq...
Çoxuna dəyib soyuq.

Həkim qızcığaz özü xəstələndə aldığı müalicələr və anasının danışdığı “xəstəlik tarixçələri” əsasında bir-bir öz pasientlərinin dərdinə qalır, boğaz ağrısına mübtəla olmuş qaza qarqara verir, səhərəcən öskürmüş boz itin belinə banka salır, məstan pişiyin şıltağından üzü cırmaqlanmış keçinin yarasına yod sürtür... və əlbəttə, bir azdan sonra qızcığazın bütün xəstələri, o cümlədən fil də, dəvə də, sevimli kuklası güldəstə də sağalır:

Təkcə darıxdım yaman,
Saydım düz ona qədər.
Verdiyim dava-dərman
Gördüm, getməyib hədər.
Hamı gözünü açdı,
Birbaş yanıma qaçdı.
Tərtəmiz sağaldılar,
Sevinib əl çaldılar!

Daxili dinamikaya, tükənməz enerjiyə malik olan bu əsərin qəhrəmanı şairin təqdimatında öz xəstələrinə o qədər can-dildən qulluq edir ki, onu sevməmək olmur. Bəlkə də indi deyəcəyim söz bir qədər mübaligəli göründü: şəxsən mən bu fikirdəyəm ki, keçən əsrin ortalarından etibarən Azərbaycanın digər ali məktəbləri ilə müqayisədə Tibb institutuna qızların daha çox meyl göstərməsində o illərin Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının ən maraqlı və populyar nümunələrindən olan “Balaca həkim”in də şəksiz rolu olmuşdur.

“Çoxbilmiş çəpişlər”in qoşa qəhrəmanları – analarının yolunu intizarla gözləyən çəpişlər də həkim qızcığaz kimi səmimi, mehriban, eyni za-

manda ağıllı və bacarıqlıdırlar. Şair əbəs yerə onlara “çoxbilmişlər” adı verməyib. Keçinin evdə olmadığından istifadə edən qurd körpələri parçalayıb yemək üçün fürsət axtarır, onları dilə tutur. Çəpişlər düşməndən yaxalarını qurtarmaq üçün bəhanə uydurub deyirlər ki, qapımızın açarını itirmişik. İstəsən dama çıxıb buxarıdan evimizə düşə bilərsiniz... Çəpişlərin qanına susamış canavar iştaha gəlib sürətlə dama dırmaşır, ağıllı körpələrin dediklərinə əməl edərək yanar ocağın üstünə düşür və təbii ki, məhv olur.

Şairin poemaları sırasında sonuncu yerdə adı çəkilən əsərdə torpaqlarımızın bir qismini işğal etmiş nankor qonşusunun fitnəkarlığı, hələ 1918-ci il hadisələri zamanı özünü bütün eybəcərliyi ilə bürüzə vermiş erməni məkri təkzibedilməz tarixi hadisələrin təsviri əsasında ifşa edilmişdir. “Sevimli şəhid babam” poemasında uzun illər boyu çərəyini yeyib suyunu içdikləri Azərbaycanda üzde “dost” deyib arkada xəyanət etdikləri azərbaycanlılara erməni dönüklərinin patoloji nifrətindən bəhs edən epizodlar çox təsirlidir.

* * *

Xanımana müxtəlif illərdə “Gözəllər gözəli”, “Nişanlı quş”, “Aycan”, “Dovşanın ad günü”, “Cunquş”, “Kənd həkimi”, “Durnalar lələk salır”, “Meyvələrin şahı” və s. dram əsərləri yazmış, onların bir çoxu ölkəmizin Kukla teatrında göstərilmiş, müəllifinə Azərbaycan uşaq dramaturgiyasının görkəmli nümayəndəsi şərəfini gətirmişdir.

Biz, uşaqlar üçün bədii əsər yazmağın mürəkkəbliyini qeyd etmişdik. Onlar üçün səhnə əsəri yazmağın isə özünəməxsus daha böyük çətinlikləri var... Bu qəbildən olan yaradıcılıq çətinliklərinin öhdəsindən öz təcrübəli qələmi ilə müvəffəqiyyətlə gələn Xanımanın pyesləri on illər boyu Azərbaycanın Uşaq və Gənclər teatrlarının repertuarında ən çox tamaşası göstərilən əsərlər sırasındadır. Onların ən uzun ömürlülərindən biri müəllifin özünün eyni adlı maraqlı poeması əsasında səhnələşdirdiyi “Dovşanın ad günü”dür. Əyləndirici kompozisiyası, cazibədar obrazları, aydın və ahəngdar dili ilə balacaları ovsunlayan bu əsəri az yaşlı tamaşaçılar həmişə hərarətlə qarşılayırlar. Çünki əsərdə dostluq, sədaqət, düzlük, darda qalana kömək əli uzatmaq, zəhmətsevərlik və təmizkarlıq kimi insani keyfiyyətlər gərgin dramatik kolliziyalar, canlı bədii obrazlar əsasında təbliğ və təlqin edildiyi halda, tamahkarlıq, tüfeylilik, xəyanət, oğurluq, çapqınçılıq, yırtıcılıq da elə həmin bədii vasitələrlə, ustalıqla ifşa olunur.

Məhz bu cür bədii keyfiyyətlərinə görə Xanımanın “Cunquş” adlı başqa bir əsəri vaxtilə respublikanın dövlət mükafatına layiq görülmüşdü. Bu pyesdə də Xanımana öz sevimli mövzu və obrazlar aləminə sadıq qalmış, yaxşı insan, ideal bəşər övladı xarakterinin təcəssümü üçün bədii axtarışlarını uğurla davam etdirmişdir. Əsərdəki bütün hadisələr xasiyyətə bir-

birindən köklü surətdə fərqlənən, müəyyən məqamlarda tam ziddiyyət təşkil edən Cunquşla Yeltayın münasibətləri ətrafında cərəyan edir. O, heç bir şəxsi mənafe güdmədən, mizd almada ehtiyacı olanlara kömək əlini uzadır, qocalıb əldən düşmüş Vəli babanın bağına alaqdan təmizləyib suvarır, qayalarda dəcəllik edərəkən qıçını sındırmış keçinin yuvasını sarıyır, həm də öz xeyirxah əməllərini heç vaxt gözə soxmur. Məsələn, Vəli baba heç bilmir ki, o yerindən qalxmamış bağına gəlib orada təmizlik aparan, ağacların dibinə su açan kimdir...

Cunquşun tam əksinə olaraq, Yeltay xeyirxah əməllərdən uzaqdır, gözü onun-bunun əlində, cibindədir. Birisi, təsadüfən hansı bir xırda işinə kömək üçün ona müraciət etsə, Yeltayın dilinə gələn birinci cümlə bu olur: “Bəs əvəzində nə verəcəksən?”

Pyesdəki hadisələrin təbii gedişi nəticəsində gənc tamaşaçının hasil etdiyi düzgün nəticə bu olur ki, yaşadığımız dünya, onun bütün sərvət və gözəllikləri, bini-bərəkəti Cunquş kimi nəcib, xeyirxah, təmənnəsiz insanların çiyinləri üzərində fırlanır. Onları qorumaq, bəsləmək, onlara bən-zəmək, onların əməllərini yaşatmaq lazımdır.

Əks qütbə dəyən oğlanın adı da bu cəhətdən maraqlı görünür. Xanımına mənfə qəhrəmanına verdiyi Yeltay adı ilə demək istəyir ki, bu cür oğlanlar yelbeyin olurlar. Beləliklə də insanın bədi təcəssümü olan hər bir obrazın mahiyyəti onun adında, adamlara münasibətində, əməl və arzularında, işində və ideallarında təzahür edən xarakterindədir.

Çox maraqlı faktır ki, Kukla teatrımız 1980-ci ildə Hindistanda qastrol səfərində olarkən Dehli və Bombay şəhərlərində iki əsərin tamaşası ilə çıxış etmişdi: dahi Ü. Hacıbəyovun “Məşədi İbad” komediyası, bir də Xanımınanin “Cunquş” pyesi! Hər iki tamaşa böyük rəğbətlə qarşılanmışdı. O zaman bu barədə Bakı qəzetlərindən birində verilmiş yazının başlığı belə idi: “Xeyirxahlıq mücəssəməsi Cunquşu Hindistanda da sevdilər!”.

* * *

Dərsliyə əsəri düşmək şair və ədiblər üçün böyük şərəfdir. Auditoriyası son dərəcədə geniş olan bu əsərlər uşaqların xaroaktercə formalaşması, dünya görüşünün müəyyənləşməsi, bədi zövqünün cilalanması kimi çox mühüm bir prosesin beşiyi başında durur. Heç bir kitabxanaya gedib gəlməyən yaxud şeir kitablarını müntəzəm oxumayan nə qədər desən uşaq var. Lakin dərsliyədəki şeirlərə biganə qalan şagirdləri barmaqnan saymaq olar. İndi bizdə yaxşı şeir kitablarının tirajı ən çoxu 300–500 olduğu halda, dərslilər, özəlliklədə iptidai siniflərin şagirdləri üçün nəzərdə tutulan kitablar bir qayda olaraq 10000-lərlə nüsxədə, xüsusi ehtiyac olduqda isə daha çox buraxılır. Dərslidəki

ədəbi əsərin oxunub öyrənilməsi şagird üçün məcburidir. Bax belə vacib fikri – estetik tələblərə cavab verdiyi üçün 10 illər boyu Azərbaycan ibtidai məktəbləri üçün yazılmış, tərtib edilmiş dərslük və müntəxabatlarda Xanımın onlarca əsəri öz halal, qanuni yerini tutmuş. Balalarımızın, nəvələrimizin ağıllı, tərbiyəli, namuslu, zəhmətsevər vətən övladları kimi böyüməsi işinə möhtəbər xidmətlərini göstərmişdir.

Xanımana iman sahibi idi. Ailə üzvləri şəhadət verir ki, o özəlliklə ahıl çağlarında müntəzəm olaraq Quran oxuyar, bu və ya digər surəni başa çıxdıqdan sonra onu öpüb gözlərinə, alınına sürtərmiş... Həmişə munis duyğular saçan siması Allah kəlamından söz düşəndə ciddi görkəm alardı. Şairin qızı, mənim keçmiş aspirantım, f.e.d. Gülər xanım Abdullabəyli bu yazı üzərində çalışdığım günlərdə anasının arxivindən bəzi nümunələri tanış olmaq üçün lütfən mənə təqdim etdi. Qovluqları araşdırarkən adətən Quran çap olunanda istifadə edilən sarımtıl rəngli kiçik bir kağız parçası diqqətimi cəlb etdi. “Quran” adlı altı misralıq bir şeir idi. Gülər xanımın da təsdiq etdiyi kimi, bu mətn avtoqraf idi, yəni Xanımanın öz əli ilə yazılmışdır:

Quran bütün kitabların tacıdır,
O, dünyada hər dərdin əlacıdır.
Kim getsə Quranın saldığı yolu,
Açılar yollarda qanadı, qolu.
Quran ən müqəddəs, əziz kitabdır,
Quranı oxumaq böyük savabdır.

Göründüyü kimi, bu şeir öz dili, üslubu və ünvanı ilə Xanımanın digər əsərlərindən fərqlənir. Bu, şairin Allah kəlamına bəslədiyi səmimi duyğuların, uca fikirlərin məhz bir qədər yüksək üslubda ifadəsidir. Kağızın o biri üzündə “Qapılar” adlı elə yenə də öz dəsti-xətti ilə yazılmış 8 misralıq digər bir şeir də vardı:

Görəsən niyə belə
Cırıldayıf qapılar?

Bəlkə xəstədir, belə
Zarıldayıf qapılar?

Petlələri yağladım,
Açıb-örtüb bağladım.

Nənəm qılanda namaz
Qapılar cırıldamaz.

Bu isə müqəddəs Quran mövzusunun məhz uşaqlar üçün işlənmiş bir nümunəsidir. Bu evlə, ailədə elə bir qayda hökm sürür ki, Quran oxunanda, namaz qılınanda bütün mühit sükuta dalmalıdır. Adamlar namazı qılanın bəzən ucadan, bəzən astadan səslənən dualarını, Quran qıraətini kirmişcə dinləməlidirlər.

Bu da çox maraqlıdır ki, ömrünün qürub çağı çap etdirdiyi bir şeirində Xanımana öz poetik irsinin taleyi ilə ilgili Allaha müraciət edir. Əvvəlcə şairlik istedadını ona əta etdiyi üçün yaradana şükranlıq və minnətdarlığını bildirən şair sonra əsərlərinin uzun ömürlülüyü, gələcəkdə də millət balalarının karına gəlməsi üçün yenə Allahın dərgahına üz tutur, məhz ondan kömək umur, bu münasibətlə yazdığı şeirini də onun şərəfinə “Yalvardım Allaha” adlandırır:

Sanki Allah bir qarlı qış
Mənə şeir verdi baxış.
O qışımı yaz eylədi,
Bəxtimi bəyaz eylədi.
Allah onu etdi ətir,
Səpdi aylara, illərə.
Yalvardım: Allahım, yetir,
Şeirimi nəsillərə.

* * *

Xanımanın yaradıcılığı həmişə ədəbi ictimaiyyətin, tənqidin diqqət mərkəzində olmuş, ona saysız-hesabsız məqalələr, reseenziyalar həsr edilmiş, pyeslərinin uğurlu tamaşalarına dair çoxlu qəzet-jurnal yazıları buraxılmış, nadir halları çıxmaqla bütün bu materiallarda şairin yaradıcılıq uğurları həmişə təqdir olunmuşdur.

Görkəmli uşaq ədəbiyyatı tədqiqatçı f.e.d. prof. Qara Namazovun 1984-cü ildən bəri dəfələrlə nəşr edilmiş “Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı” dərsliyindəki xüsusi bölmə əsasında Xanımanın yaradıcılığı universitetlərimizin filologiya fakültələrində öyrədilir. Prof. Aydın Hacıyevin “Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixi” kitabında onun yaradıcılığına xüsusi bölmə ayrılmışdır. Bu sətirlərin müəllifi də imkanları dairəsində Xanımanın yeni əsərlərini həmişə diqqətlə izləmiş, hələ 1980-ci illərdə nəşr etdirdiyi “Uşaq ədəbiyyatımız müasir mərhələdə” adlı məqaləsində onun

həmin dövrün məşhur uşaq yazıçıları M.Rzaquluzadə, Q.İlkin, M.Dilbazi, T.Elçin, Ə.Babayeva, İ.Tapdıq, T.Mahmud və Z.Xəlillə bir sırada balacaları gözəl bədii nümunələrlə təmin etmək sahəsində fəal çalışdığını, aktual mövzularda əsərlər yazdığını təqdir etmişdir.

Ümumiyyətlə, şairin şəxsiyyəti, yeni əsərləri və pyeslərinin səhnə təcəssümü haqqında qələm yoldaşı olan tanınmış sənətkar, şair və tənqidçilərdən M.Rzaquluzadə, M.Dilbazi, T.Mahmud, İ.Tapdıq, N.Həsənzadə, Z.Xəlil və başqaları, Cabir Səfərov, Ulduz Rəfil, AMEA-nın müxbir üzvləri İncilab Kərimov və Yaşar Qarayev teatrşünaslar, müəllimlər, kitabxana işçiləri qədirşünaslıq duyğularının ifadəsi olan gözəl məqalə və resenziyalar yazıb nəşr etdirmişlər.

Yetmiş il davam edən zəngin bir yaradıcılıq yolu keçmiş Xanımanın bütün əsərlərinin ən ali məqsədi onun bu misralarında özünün aydın-aşkar ifadəsini tapmışdır:

Heyranam hər çağına,
Bağçasına, bağına.
Yıxılıım ayağına,
Azərbaycanım mənim!

Xalqına, Vətəninə, onun insanlarına, maddi və mənəvi potensialına beləcə səmimi məhəbbətinə görədir ki, Vətən də Xanımanı öz qoynunda qayğı ilə bəsləmiş, onun istedadına pərvəriş vermiş, yaradıcılıq uğurlarını daha da zənginləşdirmişdir. “Avrasiya Press” nəşriyyatında hazırlanmış bu ikicildlik də şairin irsinə Vətən qayğısının növbəti təzahürüdür.

***Bəkir Nəbiyev,
akademik***

ŞEİRLƏR

AZƏRBAYCANIM MƏNİM

Heyranam hər çağına,
Bağçasına, bağına,
Yıxılım ayağına,
Azərbaycanım mənim.

Buruqlar sanki meşə,
Fantan vurur həmişə,
Dostluğu edib peşə
Azərbaycanım mənim.

Xəzər köpürüb daşır,
Qumlu sahili aşır;
Hərdən neftə qarışır, –
Azərbaycanım mənim.

Sənsən Arazım, Kürüm,
Qoynunda həyat sürüm.
Öpüm səni möhürüm, –
Azərbaycanım mənim.

Mən səni Kəbə sanım,
Keşiyində dayanım.
Yaşa ciyərim-canı, –
Mənim Azərbaycanım.

GÜNƏŞ OLARAM

Qışda şaxtada, buzda
Günəş çimir hovuzda.
Bərk istisində yayın,
Çimir suyunda çayın.
Odur ki, par-par yanır,
Hər tərəf işıqlanır.
Qoy gətirim ləyəni,
Su tök yuyundur məni.
Ay ana, böyüyəndə
Günəş olaram mən də.

HACİLEYLƏK

Çuxur məhəlləsində
Bir Hacıleylək vardı;
Palıdın zirvəsində
O sevinclə yaşardı.

Dağlar başında Şuşa,
Yaşıl qoynunu açar;
Atlas donlu o quşa
Qızıl gül ətri saçar.

Neçə ildir uçur quş,
Sevir bizim həyəti.
Mənim qəlbimə qonmuş
Onun da məhəbbəti.

Palıdın qucağında
Neçə balası vardı;
O uca budağında
Yazda balalayardı.

Qayğısını çəkərdim
Səpərdim torpağa dən;
Cürbəcür gül əkərdim
Palıdın altında mən.

Ay Allah, tez yol elə,
O məni salsın yada.
Leyləyim, pərvaz elə.
Axtar məni dünyada.

Əynində bir təzə don,
Uç gəl qaçqınlı yurda;
Düz çadırın üstə qon,
Gözlərəm səni burda.

Darxıram, neyləyim,
Dostdursa tapar məni;
Əziz Hacıləyləyim,
Uç, gəlib apar məni.

YUXUDA

İşıq düşəndə evə,
Gözünü açdı nəvə.
Soruşdu ondan nənə:
– Yuxuda nə gördün, nə?
– Qaranlıq idi, nənə,
Heç nə, görmədim, heç nə.

DİRİLİK SUYU

Yurduma səhər çağı,
Axdın, Heydər bulağı.
Sən dağlardan gəlirsən,
Uzaqlardan gəlirsən;
Salmayırsan qalmaqal, –
Sərin suyun şirin-bal,
Axırsan qışda, yayda,
Qızmar günəşli ayda.
Nə arxsan, nə quyusan, –
Sən dirilik suyusan.

YAĞIŞ YAĞIR

Hələ səhər açılmamış
Şırıltıyla yağır yağış.
Göylər buludları sağır,
Yağış yağır, yağış yağır.

O çəp yağış yağa-yağa,
Bir sərinlik düşər bağa.
Sərv ağacı, söyüd və şam
Hey yuyunar səhər-axşam.
Yorulmadan təbil çalar,
Uzun-uzun navalçalar.

GÜNƏŞİM

Anam qəşəng geyindi.
Ağ idi onun donu.
Nənəm baxıb sevindi,
“Maral” çağırdı onu.
Yox, qoy anama baxıb,
Gözəl ad fikirləşim.
Yaxasına gül taxıb,
Ona deyim: “Günəşim!”

QURBAN OLUM

Mən yaşayıram vaqonda,
Dünyanı gəzirəm onda.
Bilgəhə daşdıq onu,
Yaxşı bəzədik vaqonu.
Elə ki, vaqona cumdum,
Uzanıb, gözümü yumdum.
Yatıram, yuxu görürəm:
Daş daşır, ev hörürəm.
Hərdən göyün üzündəyəm,
Hərdən Cıdır düzündəyəm.
Qardaşım la sübh çağında
Olduq İsa bulağında.
Sudan içdim doyunca mən,
Gəzdim dağlar boyunca mən.
Hey Şuşaya düşür yolum,
Vətənimə qurban olum.

LƏLƏKLƏR

Sahildən Elxan bala,
Yığdı bir dəstə lələk.
Qucağımdan az qala,
Qapıb qaçmışdı külək.
Doldu onun gözləri,
Dedi: – Vermərəm sənə,
Qağayılar özləri,
Atıblar göydən mənə.
Evdə, döşəmə üstə
Düzəltdi dəniz, qaya.
O atdı dəstə-dəstə
Lələkləri havaya.

AYIDAĞ

Krımда bir dağ vardır,
Onun adı Ayıdağ.
Qışda üstü ağ qardır,
Yayda isə göy otlaq.

Coşub daşsa da sahil,
Ayının yox qorxusu.
Əyilərək elə bil,
O, dənizdən içir su.

Döşündədir ən qəşəng,
Uşaq dolu düşərgə.
Gülləri var rəngbərəng,
Kolları cərgə-cərgə.

Nəğmə deyir o xoşbəxt
Uşaqlara daş ayı.
Aptekdə keçir hər vaxt
Ömrünün qışı, yayı.

XƏRÇƏNG VƏ BALIQ

Xərçəng dedi balığa:
– Nə girmişik bu lığa,
O gözəl sahil bizim...
Sudan çıxmaq, əzizim!
Balıq gəlmişdi təngə,
Baxıb dedi xərçəngə:
– Yox, məni tutma dilə,
Get, özün çıx sahilə.

Səsini yavaşladı,
Xərçəng yenə başladı:
– Oynayıq o qəşəng,
Sahildə gəzə-gəzə.
Balıq dedi: – A xərçəng,
Anam vermir icazə.

SAF-ÇÜRÜK

Bir dəfə qonşu qarı,
Eyvana səpdi darı.
Sərçələr tirdən aşdı,
Birbaş dənə daraşdı.
Cik-cirik, saf-çürük...
Qarı dedi: – Nə işdir?
Bunlar nə görməmişdir?!
Cik-cirik, cik-cirik...
Sərçələr dəni yedi,
Qarıya belə dedi:
– Cik-cirik, saf çürük,
Biz saf-çürük edirik,
İstəmirsən gedirik...
Cik-cirik...

LİMAN

Limana bax, limana,
Bürünüb ağ dumana.
O gizlədib aləmi,
Hanı o qədər gəmi?
Baxırsan sola, sağa,
Hər yan bürünüb ağa.
Ağarıb səhər ertə
Dor ağacı, göyörtə.
Kimsə tullandı bəri,
Atdı suya lövbəri.
Daşınır sahilə yük,
Üzərində ağ örtük.
Qaynayır körpüdə iş,
Dayanmır gediş-gəliş.
Üzür dumanda sahil,
Yelkənlər də elə bil
İlişib gümüş tora,
Vurnuxur bura, ora.
Gəl, sən də bax limana,
Bürünüb ağ dumana.

QARĞA

O palıddan şamacan
Yüz dəfə uçub azı.
“Qarr!” deyir axşamacan,
Heç ağrımır boğazı.
“Qarr... qarr... qarr!”
Əlbət deyir: “Yağsın qar”,
Çoxlu qar düşsün bağa.
Qarğanın da xoşu var
Qartopu oynamağa.

QAR YAĞANDA

Ağ qar yağır başıma,
Kirpiyimə, qaşım.
Kim qarda gəzər,
Qar onu bəzər.
Qar qonur hər ağaca,
Ağarır həyət-baca.
Qar yağa-yağa,
Büründüm ağa.
İndi başımı açım,
Ağarsın qara saçım.
Gəzim hər yanı,
Bütün dünyanı!
Çağırdı bacım Gözəl:
– Şaxta baba, evə gəl.

CAR

Zaqatalada bir yer var,
Adı: Car.
Arxasında uca dağlar,
Başı qar.
Göyə dəyir çinar, palıd,
Şabalıd.
Sinəsinə taxıb lələ, bənövşə,
Bu meşə.
Xoş nəfəsi çiçəklərin,
Səp-sərin.
Günəş düşüb, batıb zərə
Göy dərə.
Lap uzaqdan gələn o səs,
Nədir bəs?
Cara çalır Zilban çayı,
Laylayı.

HƏSƏN ÇOX GÜLPƏRƏSTDİR

Həsən çox gülpərəstdir,
Hər cibində gül tumu.
Bir deyən yoxdur, bəsdir,
Toplamısan toxumu!
Elə ki, oldu bir il,
Gül toxumu açdı dil,
Dedi: – Bizi, görəsən,
Haçan əkəcək Həsən?

GİRDİMAN ÇAYI

Enəndə Şahdağından,
Yüyürdün birdən-birə.
Oxşadın coşmağından
Babəkə, Cavanşirə.
İnsan böyük torpağı
Sənə edib etibar.
Göz bu çölləri, bağı,
Qoy bol olsun şirin bar.
Yığaraq bir ətək daş
Qaçma, Girdiman çayı.
Dağdan ax yavaş-yavaş,
A gözəl Şirvan çayı.

AKROBAT DƏLƏ

Tez ağac altına gəl,
Qoy gəlsin yoldaşın da.
Elə bil yandı məşəl
Bu palıdın başında.
Siz buraya çatanda
Məşəl çinara aşdı.
O dələdir bir anda
Ağacları dolaşdı.

ALLAH ƏMANƏTİ

Ey canım-gözüm Şuşa!
Ey şirin sözüm Şuşa!
Dönüm bir qızıl quşa, –
Qoynuna uçum, Şuşa.

Görüm o xoş üzünü,
Gəzim Cıdır düzünü.
Dağdan, təpədən aşım,
Daşaltını dolaşım.

Torpağında çöküm diz,
Ürəyimin ən əziz
Odlu məhəbbətisən, –
Allah əmanətisən.

DƏNİZİM XƏZƏR

Xəzər evimizlə durur üz bəüz,
Sulara baxıram mən gecə-gündüz.
Günəş yuxusundan ertədən durur,
Xəzər dənizinə çox bəzək vurur.
Səhərlər girəndə al-əlvan dona,
Sevinclə dayanıb, baxıram ona.
Gecələr edirəm ona tamaşa,
Biz onunla yuxulayıraq baş-başa.

PƏHLƏVAN BƏŞİR

Mən baxıram Bəşirə,
O, lap oxşayır şirə.
Bir saatdır ki, Bəşir,
Yoldaşıyla güləşir.
Ah, hayıf, birdən-birə,
Arxası dəydi yerə.

ŞƏKƏR NƏNƏ

Sevindim sən dinəndə,
Nağıl çoxdur sinəndə.
Dayanıb qoşa-qoşa,
Hamısı gəlir xoşa.
Nağıllar iri, iri,
Sən danışsan hər biri
Səhərə çəkər, nənə,
Ən şirin şəkər nənə!

MAHNI OXU

Toyuq dedi xoruza:
– Az qalıbdır Novruza;
Getdi ömrünün çoxu,
Bir yeni mahnı oxu.
Səni qınayır həərə
Bu nə quq-qulu-qudur?!
Xoruz qonub çəpərə,
Dedi: – Olanım budur,
Vur-tut quq-qulu-qudur,
Quq-qulu-quu!

QARTAL VƏ TÜLKÜ

Üfüqlər geyindi al,
Buludlar oldu əlvən.
Bir tunc qanadlı qartal
Süzdü göylərdə bu an.
Tülkü dırmaşdı yala,
Özünü yerə sərdi.
Baxan kimi qartala
O, dilini göstərdi.
Çox iti görür gözü

Qocalsa belə qartal.
Uzaq olsa da özü
Tülkünü gördü dərhal.
Qəzəb qəlbini yedi,
Tutdu acığı onun.
O, öz-özünə dedi:
“A tülkü, çatıb sonun”.
Uçub tülküyə çatdı,
Başına caynaq atdı.
İldırım sürətilə,
Qalxdı göyün üzünə.
Tülkünü nifrət ilə
Atdı çölün düzünə.
O tülkü birdən-birə
Düşdü bir yumşaq yerə.
Sən demə çoxlu saman
Tökülübmiş o çölə.
Bəxti gətirdi yaman...
Azca qalmışdı öl!

BİR TÜRK MƏZARI

Bir türk məzarı var Şirvan yolunda,
Güllər açıb məzarın sağ-solunda.
Bu məzardan əziz bir igid baxır,
Ölümü adamı yandırır-baxır.
Mən sığal vururam məzar daşına,
İstəyirəm hey dolanım başına.

Ermənilər qızıışmışdı savaşa,
Xəbər tutdu Mustafa Kamal Paşa.
Köməyə göndərdi türk övladını,
Məhv eləsin erməni cəlladını.
Hayıf bu mərd oğul getmişdir bada,
Kaş güllə dəyəydi birbaş cəllada.

YOXDUR HƏVƏSİ

Gördüm gedir dama-dama
 Çanaqlıbağa,
Başına şeh dama-dama.
 Mən girdim bağa
Dedim: – Oxşadın uzaqdan
 Naxışlı daşa.
Çıxaq gedək biz bu bağdan,
 Gəl bizlə yaşa!..
Əvvəl bərəlti gözünü
 O, acığından.
Sonra gizlətdi özünü,
 Çıxmadı qından.
Lal oldu çanaqlıbağa,
 Kəsildi səsi.
Yəqin bizdə yaşamağa
 Yoxdur həvəsi.

BAKI KÜLƏYİ

Bakıda axşam, səhər, –
Küləklə dolur şəhər.
Küləklər çox-çox olur,
Gah əsir, gah yox olur.
Küləklər gecəyarı
Göyə sovurur qarı.
Çovğunlu, qışlı olur,
Bəzən yağışlı olur.
Külək əsəndə yayda,
Birdən ən isti ayda
Çevrilib sərin yelə,
Əsir belədən-belə.
O sanki bir quş olur,
Miz üstə qonmuş olur.
Əsir yeni əsərin,
Üstündə sərin-sərin.

ROL BÖLƏNDƏ

Müəllimə rol böləndə,
Mənə düşdü keçİ rolu.
Bu gün keçİ kimi mən də,
Mələmişəm bütün yolu.

Yolda dedim: – Keçİ mənəm!
Evdə gəzdim dizin-dizin.
Baxıb dedi mənə nənəm:
– Biri artdı keçimizin.

MEŞƏLƏRİN SƏSİ

Ağacların öz səsi var,
Pəstdən və zil nəğməsi var,
Pəstən nəğmə gözəl olur,
Hərdən gecə külək dolur
Meşə adlı o mənzilə,
Nəğmələri qalxır zilə.

BADALANDA

Bir zaman Badalanda
Ağannə nənə vardı.
Cəbhə üçün eyvanda
O corab toxuyardı.
İşləyərdi cəhrəsi
Kənddə hamı yatanda,
Gecəquşunun səsi
Qulağına çatanda.
Əvvəl darayıb yunu
O salardı cəhrəyə.
Nənə altı oğlunu
Göndərmişdi cəbhəyə.

Corab salanda yola
O qalama-qalama,
Baxıb dedi: – Nə ola
Biri düşə balama.
Qoy düşsün kimə düşür,
O da balamdır mənim;
Cəbhələrdə döyüşür,
Qalib gəlsin vətənim.

SÖYÜD AĞACI

Babam əkdİ söyüdü.
Yanında çərhovuzun.
Söyüd çox tez böyüdü,
Telləri uzun-uzun
Söyüdümlü bu gecə,
Mən yuxuda görmüşəm
Tellərini beləcə
Daramışam, hörmüşəm.

DAYAN, YAY!

– Nə tez köçünü tutdun,
Nə tez bizi unutdun?
Gözlərində gur işıq,
Biz səndən doymamışıq.
Hamı o xoş çağların?..
Yanında uşaqların
Çimərdin çayda, göldə,
Gəzərdin düzdə, çöldə.
Toplayardıq çiçək, gül,
Qal bizimlə sevin, gül!
– Uşaqlar, darıxmayın,
Bitdi fəsili yayın.

Hər vaxtın var bir sonu.
Əynində qızıl donu
Ardımca şən qız gəlir,
Bir gözəl payız gəlir.

GÖZƏL EV-EŞİK

Toplamışam çinqil, daş,
Torpaq da, gil də.
Ev tikim yavaş-yavaş,
Qumlu sahildə.
Bu mənim otlaqlarım,
Bu da it damı.
Hardadır qonaqlarım?
Qoy gəlsin hamı.
Mənim yaşıl bağımda
Danışaq, gülək.
Səslənsin qulağımda
Bir sərin külək.
Dalğalar coşa-coşa
Çalsın qaytağı.
Oynayaq qoşa-qoşa
Biz səhər çağı.
Günəş düşüb eyvana,
Gözəl ev-eşik...
Burdan qaçmaz heç yana,
Nə it, nə pişik.
Gözəl ev-eşik.

KÜLƏK VƏ SÖYÜD

Söyüd, gəldim öyrənim
Mənimlə dost olursan?..
Yox, olmuram, sən mənim
Saçlarımı yolursan.

BİR OĞLAN VAR

Bir oğlan var Muğanda, –
Tanıyırsız Elcanı?..
Hər səhər gün doğanda,
Biçir çöldə yoncanı.
Tövlədə ana camış,
Ona dikib gözünü.
Yuxudan oyanmamış,
O yetirir özünü.

Ləklərinə su çəkdi,
Əkdi turpu, xiyarı.
Yollarda çinar əkdi,
Gözəl olsun diyarı.

SƏN ÇIXMA, MƏN ÇIXARAM

Bir qız var Günay adlı,
Evlərinin gülüdür.
Bəlkə də zər qanadlı,
Bir incə bülbüldür.

Gəldi qımılı səsi,
Yuxusundan ayılır.
Səhərlər şən nəğməsi
Ürəklərə yayılır.

O, evdə nənəsinə
Kömək edir hər işdə.
Nənənin həvəsinə
Kəsdi xingal, əriştə.

Günayın otağına
Qızıl günəş süzüldü.
Onun al yanağına
Kiprikləri düzüldü.

Nənəsi dedi: – Bala,
Gün çıxıb, düşüb yola.
Gündüzlər günə taysan,
Gecələr nurlu aysan.
Nağıldakı gözəl tək,
Telinə düz gül, çiçək.
Günə de ki, sən çıxma –
Mən çıxaram.
Aya de ki, sən çıxma –
Mən çıxaram.

TƏZƏ KÖRPÜ

Körpü bir cüt şirmayı
Qanad kimi açılıb.
O, qucaqlayıb çayı,
Üstünə nur saçılıb.

Körpülərdən keçdi bu qış
Maşınlar ağır-ağır.
Körpü üstə gah yağış,
Gah dolu, gah qar yağır.

Bizi sevimli kəndə,
Xoş gəldin təzə körpü.
Al günəş kimi sən də,
Bu kəndi bəzə, körpü.

SÜDALAN

İşləri bölüb anam,
Mən isə südalanam.
Evi işıq bürüdü,
Gedib alıram südü.
Hamısı yatmış olur,
Çöldə boran, qış olur.

BİZ EVDƏ ÜÇÜK

Bazara getdi nənəm,
 Biz evdə üçük.
Bir bacımdır, bir mənəm,
 Bir də ağ küçük.
Biz verdik başdan-başa
 Çiçəklərə su.
Küçük etdi tamaşa,
 Qaçdı yuxusu.

ÖZÜ TAPAR

Mən yuxuda gördüm gecə
Cırtan əjdahanı boğur.
Mən yuxuda gördüm necə
Üfüqlərdə günəş doğur.

Dedi küpəgirən qarı:
– Məni nağıllardan apar!
Mən yüyürdüm evə sarı,
Dedim yolu özü tapar.

BİR NƏFƏR

Yanırdı axşamçağı,
Bir fənər yolum üstə.
Getdim üzüaşağı,
Paltodu qolum üstə.
O, məni saldı yola,
Düz xalamgilə qədər.
Nur saçır sağa-sola,
Yaşamır hədər-hədər.

İNTERNAT MƏKTƏBİMİZ

İstəyirəm səhər olsun,
Altımda bir kəhər olsun.
Sevinərdim minib ata,
Dərsə gedim internata.
Yolda rast gəlsəm hər kimə,
Deyərdim: – Gəl min tərkimə.
Aşıb dağı, ensəm düzə,
Məktəbimiz gülər üzə.

KÖRPÜ

Şaxtada, qarda qaldım,
Həyətdə bütün günü
Bir iri körpü saldım.
Hamı keçər körpünü,
O uçmaz sel axanda,
Altı polad dirəkdir.
Atam ona baxanda
Deyər: “Oğlum zirəkdir”!

NELLİ

Mənim kuklam Nellidir,
Qara, qıvrım tellidir.
Bircə dişləri ağdır,
Onun evi uzaqdır.
Mənim kuklam zəncidir,
Ağ dişləri incidir.
Qapqara üzü vardır,
Vətəni Zənzibardır.
Mənim kuklam qəşəngdir,
Gözləri qara rəngdir.
Əynində var ağ donu,
Özüm tikmişəm onu.

VÜSAL

Ana dedi: – Oğlum, Vüsal,
Bu gün nənənlə evdə qal,
Dərslərini hazırla sən.
Teatra gedirəm mən.
Anasına dedi Vüsal:
– Məni orda yadına sal.

QURD

Qurdun evdə bir özü,
Bir qoca atası var.
Düz çölə baxır gözü,
Yəqin bir xatası var.

XƏZRİ

Xəzər onun dənizidir,
Ağ dalğalar ləpələri.
Ayağının bir izidir
Sahildə qum təpələri.

Tapp... çırpıldı qarı-baca,
Qumlar yağa-yağa gəldi.
Salam verib hər ağaca
Xəzri səhər bağa gəldi.

Toyuq-cücə hinə qaçdı
Görüb xəzri küləyini.
O bir yelpinc kimi açdı
Ağ xoruzun lələyini.

Dəniz iyi evə doldu,
O gətirdi ətirini.

Yol ağzında tutub yoldu
Söyüdlərin çətirini.

Çəkə-çəkə al narları,
Heyvalarla barışdırdı.
Ağaclarda o barları
Bir-birinə qarışdırdı.

Üzümlükdə gəzdi külək,
Meynələri ləpələdi.
Çiçəklikdə ətək-ətək
Gül tozunu səpələdi.

İzlərini silə-silə,
Axşam döndü o, sahilə;
Qumlar üstə söykənərək
Şirin-şirin yatdı külək.

KARUSEL

Mən karuselə mindim,
Hərləndikcə sevindim.
Altımda vardı boz fil,
O uçurdu elə bil.
Görmək olmurdu yeri,
Hər şey qalırdı geri.
Üzümə vururdu yel,
Nə yaxşıdır karusel.

AYA BAXIN!

Aya baxın, uzaqdan
Elə bil ki, yemişdir.
Qoy dərim onu tağdan,
İriləşib dəymişdir.

Ay göy, böyükdür barın,
Tutmaz mənim zənbilim.
Paylayım ulduzların
Hərəsinə bir dilim.

SEHIRLI NƏRDİVAN

– Mindir məni, ay ana,
Qaldırıcı krana.
Oradan dırmaşaram
Sehirli nərdivana.
Hopp...Düz düşərəm aya,
Hər tərəfim dağ, qaya.
Ay daşları yığaram
Sənubərə, Humaya.
Qaranlıq düşər, axşam
Hər tərəfdə yanar şam.
Evimizə dönərəm
Görsəm ki, darıxmışam.

ÇİNAR

Əynində var yaşıl donu,
Ulu babam əkib onu.
Bilinməyir onun yaşı,
Buludlara dəyir başı.
İşığında gecə ayın
O yuxlayır lap arxayın.
Əsir sərin səhər mehi,
Saçlarına səpir şəhi.
O başlayır oxumağa,
Şıp-şıp düşür bizim bağa.
Dedim: – Mənə oxu pəstdən,
Xoşum gəlir belə səsdən.

RAKETİM

Bax, dan yeri sökülür,
Raketim uçur aya.
Ağ buludlar tökülür
Üstümə taya-taya.
Kimsə durdu yolumda,
Qoymadı keçim aya.
Tullanır sağ-solumda,
Oxşayır əjdahaya.
Parıldadı qılıncım,
Dayanmaq olmaz daha.
Doğrandı xıncım-xıncım
Yeddi başlı əjdaha.
Qapı açıldı tay-tay,
Girdim ayın içinə.
Gördüm bura gəlib yay,
Başlayıblar biçinə.
Bir sürü qanadlı at
Dəydi mənim gözümə.
Yüyürərək o saat
Bir at tutdum özümə.
Başına sünbül hördüm,
Minib çapdım o atı.
Heyf, yuxuda gördüm
Bu yaxşı əhvalatı.

KƏLÇƏ

İsti oldu kəlçəyə,
Soxuldu gölməçəyə.
Axı o hardan bilə,
Üstü batacaq gilə.
Donu, çəkmə-corabı,
Rənglənib oldu abı.
Sürüdə getdi dalda,
Görünməsin bu halda.

KƏNDİRBAZ SƏRÇƏ

Şaxtadır, səki donub,
Ayaq qoydun, sürüşür.
Sərçə məftilə qonub,
Göydə atılıb düşür.
Mən dən səpirəm ona –
Ya qış oldu, ya bahar.
Hər gün qonub balkona
Mənimlə edir nahar.
Ayağı altda məftil
Oynayır, kefi sazdır...
Tullandıqca elə bil
O, sirkdə kəndirbazdır.

QURBAĞA

Bir qurbağa tir-tir əsdi,
Bədənini soyuq kəsdi. –
İndi gölün dibindədir,
Bax, əlləri cibindədir.

YAZIÇI QƏLƏMİ

Gecə keçib yarıdan,
Səhər aşar barıdan;
Qızların səsi gələr
Yenə tarla sarıdan.

Yuxudadır göy zəmi
Sinəsində şəbnəmi.
Vərəq üstə oyaqdır
Yazıçının qələmi.

PIŞIYİN LAY-LAYI

Pişiyyə dedim ki, yat
Divanda rahat-rahat.
Gördüm üstünü açdı,
Durub harasa qaçdı.
Divanın üstü niyə
Xoş gəlmədi pişiyyə?
Səhər beşikdən düşdü,
Evdə hamı gülüşdü.
Gör harda yatıb pişik?
Ona xoş gəlib beşik.
Mən bu gecə acıqla,
Onu qoydum eşikdə.
Səhər gördüm bacımla,
Yenə yatıb beşikdə.
Bəlkə o xor-xor salır,
Bacıma lay-lay çalır.

NƏNƏYƏ HƏDİYYƏ

Çöldə bazar ertəsi
Ucaldı hay-küy səsi.
Nadir əyib belini,
Atmışdı arxasına
O öz portfelini.
Həyətin ortasına
Çatanda dedi: – Nənə!
Gəl kömək elə mənə.
Nənə dedi: – Nə işdir?
Uşaq kefsizləşmişdir;
Bəs nə olub portfelə,
O ağır olub belə?
Nadirsə gülümsədi,
Nənəyə belə dedi:
– Bu gün orda dörd dənə
“5” qiymətim var, nənə!

QAR DEYİR

Çox gəzmişəm vətənin
Dağlarını, düzünü.
Süsənin, yasəməninin
Görməmişəm üzünü.
Ağaclar olub yalın
Mən gəzəndə bağları.
Bürümüşəm ağ, qalın
Yorğana budaqları.
Görməmişəm laləni,
O da tanımır məni.
Mən gələndə qış olur,
Çiçəklər yatmış olur.

SÖYÜDLƏRİN RƏQSI

Donları yaşıl xara,
Hörükləri qotazlı;
Baxır mavi sulara
Söyüdlər nazlı-nazlı.

Yelləndikcə o uzun
Telləri incə-incə, –
Rəqs edirlər hovuzun
Ətrafında bu gecə.

MAYAK

Buludlarda ay batır,
Ulduzlar bir-bir yatır.
O zümrüd gözlü mayak
Dəryada qalır oyaq.
Birdən qopsa fırtına,
Külək girməsə qına,

Gəmini alsa duman,
Mayaka gəlir güman.
Odur köməyə çatan,
Onu sevir kapitan.

EVİMİZ

Neftçilər prospektində,
Azərneftdən yuxarı;
Evimiz durur tində,
Baxır dənizə sarı.
Lay-lay deyir göy dəniz,
Eşidirik səsini.
Sakit axşamlarda biz
Duyuruq nəfəsini.
Başlayıb gecə sahil
Göy dənizlə söhbətə.
Biz gəmidə elə bil
Çıxmışıq səyahətə.

TIQ-TIQ

Tıq-tıq... döyüldü qapı,
Kimsə gecikib əlbət.
Salacaq tappatayı,
Alacaq indi töhmət.

Sinifdə idi hamı,
İlqar gecikmir daha.
Deyir: – Axşam çantamı
Rahlayıram sabaha.

Müəllim dedi yerdən:
– Buyur sinfə görək!..
Qapı açıldı birdən,
İçəri girdi külək.

Uşaqlar bərk küy salıb,
Birdən-birə gülüşdü.
Külək məəttəl qalıb,
Pəncərədən sürüşdü.

RƏSSAM GÜNƏŞ

Rəssam günəş ertə durdu,
Təbiətə min rəng vurdu.
Fırçasını çəkdi dağa,
Göy dənizə, yaşıl bağa,
Gah soluna, gah sağına,
Uşaqların yanağına.
Günəş gözəl bir rəssamdır,
Hər tərəfə rəngi çatdı.
Elə ki, gördü axşamdır,
Dağ dalına enib yatdı.

QARIŞQA

Bir qarışqa dikdiri
Dırmaşırdı hər zaman.
Xortumunda da iri
Özündən ağır saman.

Bir səhər ağcaqanad
Ona dedi: – Yüku at!
Şələn zindandan ağır,
Yorulmusan, a fağır!

Qarışqa tənqənəfəs
Belə dedi barıda:
– Gərək işini heç kəs
Tullamasın yarıda!

RƏQQASƏ

Sinəsində qərənfil
Rəqsə başladı Şölə.
Dağ başından elə bil
Qu quşu uçdu gölə.
Qanadlarını açıb,
O çimir guya göldə.
Gah ceyran kimi qaçıb
Gəzir səhrada, çöldə.
Fırlanan vaxtı onu
Tutub saxlamaq olmaz.
Əynində kapron donu,
Başında inci, almaz.
“Hesab” və “Ana dili”
Dedi: – Bizi də tanı!
Darıxdıq bütün ili,
Rəqqasə, aç çantanı!
Bizi salmasan yada
Bir ilin gedər bada.

GÜLSABAH GÜLÜ

O bitib bağ yolu üstə,
Öz yamyaşıl kolu üstə.
Göy budaqlar lay-lay çalır,
Gülsabaha qolu üstə:
– A gül, yatmaq gecə olar,
Çox yuxlamaq becə olar.
Güllər bağda ətir saçır,
Sən durmusan necə olar?
Al gülləri бүkdün, aha...
Danışmırsan mənlə daha?
Nənəm dedi: – Tezdən dursan,
Sən baxarsan Gülsabaha.
Gecə bağın xoş iyində
O yatmayıb beşiyində,

Göz qırpmayıb dayanmışdır
Çiçəklərin keşiyində.
Qovub azmış küləkləri,
Əzilməsin gül ləkləri.
O günəşli bir sabaha
Çıxarmışdır çiçəkləri.

ATANAM, AXI

Ata ən çox dünyada
İstəyir övladını.
Verib oğlu Fərhadə
Atasının adını.
Oxşayır xoş nəfəsi
Çiçəklərin ətrinə.
Nəyə düşsə həvəsi
Ata dəyməz xətrinə.
Oğlu balkona dolan
Oyuncağı pislədi.
O, çarxı iki olan
Velosiped istədi.
– Ata, al axşamadək,
Ayırmaram özümdən.
Atanam, axı, gərək
Çıxmayasan sözümdən.

PIŞ-PIŞİ

Gözləyir məni gündə
Balaca sarı pişik.
Məktəbimiz önündə
Elə bil sözləşmişik.
Əlimdən alıb yeyir
Hər səhər yağlı fətir.
Myao... elə bil deyir
Sabah yenə də gətir.

Sürtür üzünü hərdən
Ayağıma, dizimə.
Dayanıb baxıram mən,
O yeyir əvəzimə.

Yerimə sən yazaydın
Bu günkü yoxlama işi.
Deyəydim: gözün aydın,
“Beş” almışam, piş-pişi.

BALACA ƏLİ

Şirin yuxudan əgər
Durğuzasan Əlini,
Sənə su əzbər deyər
O, vurma cədvəlini.
Bircə “Hesab”a ancaq
Var onun məhəbbəti;
Deyir: – Qoy bacım Afaq
Öyrənsin “Təbiəti”.
Anası fikrə daldı,
Əlidən xəbər aldı:
– Harda olur zürafə?
Duruxub dedi Əli:
– Tullanır hər tərəfə,
Dovşan olub əvvəli.

NAĞARAÇI

Nağaramı vurum-vurum,
Dum-ba-du-rum, dum-ba-du-rum.

Ağacların göy budağı
Oyanaydı səhər çağı.
Nağaramı vurum-vurum,
Dum-ba-du-rum, dum-ba-du-rum.

Göbələklər əl-qol atar,
Yallı gedər qatar-qatar.
Nağaramı vurum-vurum,
Dum-ba-du-rum, dum-ba-du-rum.

Uşaqlar çıxar küçəyə,
Şap-şup salar gölməçəyə.
Yay yağışı – mənim adım,
Kimi deyirsiz oynadım.

Nağaramı vurum-vurum,
Dum-ba-du-rum, dum-ba-du-rum.

SÖHBƏT QIZIŞDI

Qaz ördəyi günorta
Qonaq çağırırdı torta.
Dedi ki, boyamışam
Sənə əlvən yumurta.
Ördək qəşəng geyindi,
O, qonaq gedir indi.
Güzgüyə baxa-baxa,
Öz-özünə sevindi.
Sığal vurdu başına.
Dedi minər maşına.
Yolda rast gəldi birdən
Bir köhnə yoldaşına.
Bayırda qarlı qışdı,
Söhbət yaman qızıışdı.
Ötən günləri onlar,
Bir-birinə danışdı.
Hər tərəfi qar aldı,
Göyün üzü qaraldı.
Qazın gözünün kökü
Gözləməkdən saraldı.

NAR AĞACI

Ən qəşəngsən bizim bağda,
Yaraşıqlı meyvən vardır.
Elə bil ki, hər budaqda
Al qırmızı lampalardır
Parıldayır atlas donun,
Çıraq kimi lap yanırsan.
Gecə-gündüz lap balkonun
Kənarında dayanırsan.
Bağda zülmət olsa haçan,
Qaralmaz o qəşəng bağlar;
Yaqut kimi işıq saçan
O al narlar, o al narlar.
Meyxoş barın büztək sərin,
Nahar vaxtı üzülmüşdür.
Qabıq altda dənələrin
Mərcan kimi düzülmüşdür.
Qardaşım la əkdim səni,
Zəhmətimiz getməz hədə.
Dadlı, ləzzətli meyvəni
Saxlayırıq qısa qədə.

DALĞALAR VƏ DƏNİZ NAĞILI

Uşaqlar, bir nağıl var,
Onu söyləyim sizə.
Necə qaçır dalğalar
Sahilə və dənizə.
Sanki onlar uşaqdır,
İməkləməyə başlar.
Sahildəsə yumşaqdır
Hər cürə rəngli daşlar.
Guya ki, o daş, o qum,
Hamısı “şirniyyat”dır;
Ləzzətli rahat-lokum,

Şokalad və nabatdır.
Onlar cumur sahilə,
“Şirniyyat”ı yalayır.
Yığıb onu əlilə,
Ətəyinə qalayır.
Dəniz çağırır: gəlin!
Ananızla dincəlin.
Qoynumda saldım yeri...
Dalğalar dönür geri,
Quş kimi qanad açır
Yenə sahilə qaçır.
Yalayır “şirniyyat”ı,
Belə keçir həyatı...

Bu şeirdə, uşaqlar,
Mən nağıl etdim sizə
Niyə cumur dalğalar
Sahilə və dənizə,
Sahilə və dənizə.

LƏQƏBÇİ

Hər uşağın sinifdə
Qəribə ləqəbi var:
Kürən, alma və küftə, –
Hərənin “səbəbi” var.

Tavat o keçən həftə
Yeyirmiş çöldə küftə.
Bunu pis iş sayıb,
Solmaz sinifə yayıb.

Xoşu gəldi o saat
Hamının belə addan.
“Küftə” deyildi “Tavat”,
Əsil adı, çıxdı yaddan.

Nadir qışda bir dəfə
Yüyürmüşdü sinifə.
Çığırdı dərsdə Elbəy:
– Qızarmısan almatək!
“Alma” adı Nadirə
Verdilər birdən-birə.
– Ləqəbçi, dur, işim var,
Bir mühüm xahişim var.
Çağırıb “küftə”, “alma”,
Yoldaşı ələ salma!

MƏNƏ NƏ?!

– A Gəray, bizim camış
Bu gecə balaladı,
Heç ayağa durmamış,
Balasını yaladı.
– Mənə nə?!

Dağlara yağdı dolu,
Sel basdı, bağda yolu.
Batdı orda əkdiyim
Neçə çiyələk kolu.
– Mənə nə?!

Səhər keçirdim çayı.
Tullandı bir şahmayı.
Zənbilə qoyub dedim:
“Bu da nənəmin payı”.
– Mənə nə?!

Susuzdu qoyun-quzu,
Tökdüm arxın yanına.
Gördüm bir çöl donuzu
Soxulub bostanına.
Başımı tutdu Gəray,
Qaçaraq dedi: – Haray!

TƏMİZKAR AĞAC

Söyüdün darağıdır,
Əsən bahar yelləri.
Yenə səhər çağıdır,
Daranmışdır telləri.
Onun güzgüsüdür çay,
Lap narın-narın axır.
Söyüd ağacı qış-yay
Ayna sulara baxır.
Yarpaqları tərtemiz,
Saçında şəbnəm olur,
O, sulara çökür diz,
Üstü-başı nəm olur.
Gilə-gilə su sızır,
Saçlarından torpağa.
Səhər-səhər gün qızır,
Tökülür göy budağa.
Söyüdün doğma yurdu
Nə dağdır, nə yamacdır
Su kənarında durur, –
O, təmizkar ağacdır.

NAHAR

Ət atdılar pişiyə,
Toplan da gəldi iyə.

Xırt-xırt salan siçandır,
Nahar edir haçandır...

Qaranquş yeyir cücü,
Çox olsun onun gücü.

Uğur südlü aş yeyir,
Tələsmir yavaş yeyir.

O indi şəkər qatar,
Yağ da salar aşına.
Böyüyər, əli çatar
Düz çinarın başına.

O, MƏNİ TƏRİFLƏSİN

Gülərdən aram-aram
Xahiş elədi Səlim:
– Otağı bulamaram,
Olar içəri gəlim?
Dedi bacısı Mələk:
– Olar otağa gələk?
– Silmişəm döşəməni,
Çöldən edin tamaşa.
Hirsləndirməyin məni,
Keçin aşağı başa.
Çölü gəzib çəkməniz,
Altında toz-moz olar.
Girsəz evə, düşər iz,
Döşəmə bomboz olar.
Anam tarladan gələr,
Təmiz evdə dincələr.
Qoy o məni hər kəsin
Yanında tərifləsin.

OYAQ

Bağ yolunda Zabitə,
Rast gəldi bir boz itə.
Qorxusundan bağırıldı,
Qardaşını çağırıldı.
Yüürüb gəldi Rəşid,
Çığırıldı: – Qaç get, ay it!
İt qayıtmadı, düşdü

Uşaqların dalına.
Onlar itə gülüşdü,
Kar etmədi halına.
Gətirdilər həyəətə,
Qonaq etdilər ətə.
Dedilər: – Gəlin qoyaq
İtin adını “Oyaq”.
Oyaq hürdü hər kəsə
Yad hənirtiyə səsə.
Əzizlədilər iti,
Yedirdilər, aş-piti;
Hər cürə dadlı xörək –
O oyaq olsun gərək,
Komada yatdı kürən,
Səhər, günortaçağı
Bir də həyətdə hürən
Görmədilər “Oyağ”ı.
Yuxladı yeyə-yeyə,
“Yatağan” qaldı adı.
O iti “Oyaq” deyə
Heç biri çağırmadı.

AKİFİN ŞERİ

Akif girdi otağa,
Qapısını bağladı.
Durdu şeir yazmağa,
Dəftəri varaqladı.
Yenə qalxdı ayağa,
Baxdı şüşədən çölə.
Gördü: balıq tutmağa
Uşaqlar gedir gölə.
Onlar buruldu tini,
Dedi: a... bundan yazım.
Qafiyədir çətini,
Çox düşünmək nə lazım?..

Tapdım: göllərdə sazan,
Aş bişirir bir qazan.
Kütüm gördü xərçəngi,
Birdən saraldı rəngi.
Güləcək bacım Rəna,
Deyəcək yoxdur mənə.
Keçini təsvir edirəm,
Girib qarpız-qovuna.
Yox, şeir çıxmır, gedim
Mən də balıq ovuna!

GÖYDƏKİ ULDUZ NƏDİR?

– Quq-quluquu! – dedi xoruz, –
Sarı darıdır ulduz.
Hər gecə Sənəm qarı
Səpir göylərə darı.
Səsləyim beçələri,
Toyuğu, cücələri.
Qoy yesinlər dənələri,
Yağlansın bədənləri.
Qok, qok, qok, qok...

Göydə görüb ulduzu,
– Yemlikdir! – dedi quzu.
Yaşıl zəmidə bitib,
Otun içində itib.
Deyim çoban əmiyə,
Qoysun bizi zəmiyə.
Mə, mə, mə, mə...

Gülərək dedi Nadir:
– Ulduzlar mirvaridir.
Göydə quş kimi süzüb
Qalxaram ulduzlara.
Onları sapa düzüb
Paylayaram qızlara.

SÜSƏN GÜLÜ

Bağçaya gedən yolun
Kənarında bitmişəm.
Elə bilməyin kolun
Arasında itmişəm.
Güllərim hər rəng olur,
Ətirli, qəşəng olur.
Gör necə boy atmışam,
Gəlib sizə çatmışam.
Mənə laylalar çalar
Coşqun bahar selləri.
Qucağında yırğalar
Məni səhər yelləri.
Gülüm ipəyə oxşar,
Yarpağım lələklərə.
Ay sağ olun, uşaqlar,
Su səpdiniz lələklərə.
Küsən deyiləm özüm,
Sevmirəm də küsəni.
Sizə tək budur sözüm;
Unutmayın süsəni.

YAĞIŞDA

Çəmənlikdə bir səhər
Yağış tutdu arını, –
Uçub qaçdı bir təhər.
Dimdiyindən darını
Sığırcın yerə saldı.
Hər tərəfi su aldı.
Dovşan gizləndi kolda.
Qarışqa yarı yolda
Saman çöpünü atdı,
Qaçıb evinə çatdı.
Qurbağanınsa yamyaş

İslanmışdı kürəyi.
O suya vurduqca baş,
Sevinirdi ürəyi;
Deyirdi: – Heç yuvada
Gəzlənib qalmaq olar?
Belə bir xoş havada
Mənim canım sağ olar.

BÖYÜRTKƏN

Dövrəyə alıb bağı,
O kollarda yetişir.
Tikanlıdır budağı,
Əl-qoluma ilişir.
Dedim: – Mənlə dalaşsan,
Gedərəm, cırmaq atma.
Şeh düşüb tamam yaşsan,
Köynəyimi islatma.
Meyvən şirin, qapqara,
Düzülüb budaqlara.
Səni bir-bir dərdim mən,
Atdım ağızıma hərdən.
Əllərim gömgöy oldu,
Göyərdi dişim-dilim.
Böyürtkən ilə doldu
Ağızınacan zənbilim.

İNCİ ÇİÇƏYİ

Tap görüm nədir gəzən
Sənin bir budağında?
Bax, xallı parabizən
Dolaşır yarpağında.

Ətir saçdın küləkdə,
Üstündə şəhdən ulduz.

Özün atlas bələkdə,
Çiçəklərinə bumbuz.

Mən su səpdim, böyüdün
Kölgəsində söyüdün.
Nə qəşəngsən, ağ çiçək,
Bircə sap mirvaritək.

QARA TUT

Bağımızda tut dəyir,
Budaqları baş əyir.
Qara tut dənə-dənə
Ağacdən baxır mənə.
Şaxım əyə-əyə
Ağzım birdən sulandı.
Əl uzatdım dərməyə,
Üstüm-başım bulandı.

ƏKS-SƏDA

Mən onu səsləyərek,
Meşədə gəzirəm tək.
Əks-səda danışır,
Lap tutur məni gülmək.
Çağırdım: – Tez gəl bura,
Meşə boyanıb nura.
Çığırdı: Ura! Ura!
Mən dedim əks-sədaya:
– Sonra gedərik çaya.
O dedi: – Aya! Aya!
Meşədə xeyli müddət
Etdik onunla söhbət.
Əks-səda mənimlə
Aya uçaq, əlbət.

GÖSTƏR AĞLINI

O əlvən quşa bax bir,
Bilirsənmi adını?
Gözəlliklə fəxr edir
Açıb qol-qanadını.
Tovuz quşu yetənə
Göstərir camalını.
Sən isə göstər mənə
Ağlını, kamalını.

KƏLBƏTİN

Fərhad, sənə sözüüm var,
Danışan kəlbətindir.
Hər yerə vurma mismar,
Çıxarmaq çox çətindir.

BACI VƏ QARDAŞ

Şəfəq dedi Şahinə:
– Sən xoruz ol, gir hinə,
Mən olum tülkü lələ,
Səni keçirəm ələ.
– Lap çəşmişən, deyəsən?!
Tutub məni yeyəsən?
Heç sənə yoxdur sözüüm,
Tülkü olum mən özüm.
Şəfəq dedi: – Sənə mən
Ətək-tək səpim dən.
Qanad açıb, qon dənə.
Xoruzum lap tox olsun.
– Qoy dənin qalsın sənə.
Sağ ol, payın çox olsun!

MƏNİM DOSTUM

Anam deyir tək qızım,
Nə bacım, qardaşım var.
Elə bilmə yalqızam,
Bir yaxşı yoldaşım var.
Uzun-uzun saçları
Qızıl kimi sapsarı.
Mən yuxudan duran tək,
Bir gedirik bağçaya.
Desəm: – Gəl, gedək çimək,
Aparar məni çaya.
Meşədə cırcırama
Onu görüb oxudu,
Hörümçək qondu şama,
Bir zərli tor toxudu.
Bax, tutmuşam əlindən.
Düz gətirdi yanıma.
O günəşdir, telindən
İsti keçir canıma.

EKSKAVATOR

Boyu göylərə çatır,
Dik tutmayı başını.
Özünü arxa atır,
Qoparır hər daşını.

Qayaya batır dişi,
Ağzı iti dəmirdi.
İnsanla bölüb işi,
Sərt dağları gəməirdi.

Hərlədir onu çarxı
Bayaqdan sola, sağa.
O qazır təzə arxı,
Su gəlsin bizim bağa.

XƏZƏRƏM

Xəzərəm ay, Xəzərəm,
Mən Bakını bəzərəm.
Üzümlü bağlarını
Sahil boyu gəzərəm.

Körpünü bol saldılar,
Sınəmə yol saldılar,
Çinar-çinar buruqlar.
Boynuma qol saldılar.

SƏDYARIN OYUNCAĞI

Sədyarın hər oyuncaq
Alınanda adına,
Oynatmamışdan qabaq
Baxır onun dadına.

Toxundurub dilini,
Yaladı boz filini,
Gördü ki, yoxdur dadı,
O, fililə oynadı.

SAĞ OL, DƏLƏ!

Ürəyi yana-yana
Dələ dedi Dovşana:
– Biz meşədə lap azıq,
Soyuqdan öldün, yazıq!

Gəl, yaxınlaş ocağa.
Dovşan qaçıb uzağa.
Dedi: – Çox sağ ol, Dələ,
Qocalmamışam hələ.

KÖRPƏ ÇINAR

Atam bizə keçən il
Gətirdi iki şitil.
Qardaşım əkdı narı.
Mən əkdım bu çınarı.
Körpə çınar yaz çağı
Nə çox düymə bağladı?!
Rişə atıb torpağı
Dörd əlli qucaqladı.

SƏNUBƏRİN GÖZLƏRİ

Poemadan

Elə bil ki, şövədir
Onun qara gözləri.
Bu nə qəşəng nəvədir,
Nə şirindir sözləri!

Boylanır göz qırpmadan
Axşam ulduza, aya
Beş ildir heyran-heyran
O baxır bu dünyaya.

Buludlardan çıxdı ay,
İşıqlandı dağ, dərə.
Çaldı nənəsi laylay
Qara göz Sənubərə.

Eşitmədi bu ara
Sənubər xoş sözləri,
Yumulmuşdu qarqara,
Şövə kimi gözləri.

BİR ŞAFTALI

Əlimə fırça alıb,
Çəkmişəm bir şaftalı.
Şirinlikdən az qalıb
Yerə tökülsün balı.
Elə meyvədir ki, bil
Əgər kim onu dada
Nə az, nə çox, düz yüz il
Yaşayar bu dünyada.
Yoxsa elə bildin sən
Bağdakının tayıdır?
Bax, ona dəyməyəsən
O, atamın payıdır.

GÖZƏL PİRŞAĞI

Odur, bax gəlib maşın,
Uşaqlar, hazırlaşın!
Gözləyir səhər çağı
Sizi gözəl Pırşağı.
Bağçanız köçür bağa.
Dovşan! Çanaqlı bağa!
Orda da var yuvanız.
Qoy dəyişsin havanız.
Bil ki, bağa gedir,
Sarı bülbül oxudu
Maşına yığdı Nadir
Bəslədiyi noxudu.
Gördü hamıdan qabaq
Oturub xallı pişik,
Ətrafına oyuncaq
Yığılıb yeşik-yeşik...
Odur, onlar çatdılar
Bağda qum təpəsinə.
Səslərini qatdılar
Ləpələrin səsinə.

MƏNİM BEŞ QARDAŞIM VAR

Çox sevirəm Ramizi,
O hər bir işdə başdır.
Sirkə apardı bizi,
Axı böyük qardaşdır.

Sovxoz bağına birbaş
Gedir Aydınla, Tağı,
Bağbandır iki qardaş,
Onlar becərin bağı.

Odun qırır hər səhər
Kiçik qardaşım Qara.
Arpa səpir Elsevər
Fermada toyuqlara.

Becərdim gül ləkini,
Mən də çox iş bilirəm.
İstəkan, nəlbəkini
Təmiz yuyub silirəm.

Beş əziz qardaşım var,
İşləyirik hamımız.
Mənim altı yaşım var,
Evdə bircə mənəm qız.

LALƏ

Mən yurdumun qızıyam
Yanağı qırmızıyam.
Çəmənləri bəzərəm,
Dildən-dilə gəzərəm.
Yurdumda sərin külək
Əsəndə axşam çağı,
Mən başımı əyərək,
Öpürəm bu torpağı.

GÜN ÇIXIR

Gün çıxır ay, gün çıxır,
O, seyrə hər gün çıxır.
Dolaşır bağça-bağlı,
İsdir hər uşağı.

Bütün şəhərə, kəndə,
Otağa aynabəndə
Gün düşüb, ay gün düşüb,
Buludlar sürgün düşüb.

DUR, DUR!

Kənddəki nənəsinə
Qonaq gəldi Elsevər.
Dedi: – Kimin səsində
Mən oyandım bu səhər?

Ay nənə, o nə səsdir
Bağçadan gəldi qur-qur?
– Çox yatdın, daha bəsdir...
Qurbağa dedi: – Dur, dur!

NEFT MƏDƏNİ

Ötsən bizim küçəni
Görünəcək buruqlar,
İri-iri neft çəni,
Burda neft mədəni var.

Mancanaqlar səslənir
Başını əyə-əyə,
Lap adam həvəslənir
Mədəndə işləməyə.

ÜRƏYİMƏ YATMAYIR

– Kirpi, nə çox iynən var,
Bədəninə batmayır?
– İynəsiz oldu paltar,
ÜRəyimə yatmayır.

ELƏ BİLİR DƏNİZDİR

Görəsən yenə niyə
Evdə şap-şup səsi var?
Əl-qol atıb çimməyə
Sədyarın həvəsi var.

Su ilə dolu vanna
Elə bilir dənizdir.
Onu çimdirdi ana,
Gül kimi tərtəmizdir.

SARI DƏVƏ

Dəvə dedi ki, yaya
Yetirəydim özümü.
Nə qara, nə şaxtaya
yoxdur onun dözümü.

Dedim ki, sobamızın
Yanında durub qızın.
Sarı plastilindən
Düzəltmişdim onu mən.

Qızılı idi rəngi,
Guya tükü zər idi.
Boynundan düşdü zəngi,
Bir də gördüm əridi...

İNCİ

Bir körpə gülümsədi,
Elə bil nəsə dedi.
Anasına Sənubər
Bildirdi sevincini,

Göstərdi səhər-səhər
Ağzındaki incini.
Ana dedi: – Şad xəbər!
Qızımın çıxar dişi!

O bizimlə bərabər
Yeyəcəkdir bişmişi.

SEVİNC

Ana “gəzmək” sözünü
Deyəndə uşağına,
Köripə atdı özünü
Ananın qucağına.
Gör, nə qədər senvindi –
Uzadaraq qolunu,
Özü göstərir indi
Bağ-bağcanın yolunu.

YAŞIDLAR

Bir baxın findıq burun,
Qaraca, qıvrım saça.
Ayaq açır, yan durun,
O gedir qaça-qaça...
O gördü ki, eşikdən
Gəlir onun yaşadı,
Yoldaşına yeşikdən
Oyuncaqlar daşdı.

QUQU QUŞU

Sən meşədə səhərdən
Ququ deyirsən hərdən.
Mən sənin dalınca çox
Gəzdim eniş-yoxuşu.
Səsin vardır, özün yox.
Hardasan ququ quşu?

QIZIL XORUZ

Bir xoruz anlamazdı
Çıxmaq olmaz eyvana.
Bilsəydi banlamazdı:
“Quqqulu quu! Dursana!”
Çəkib səsini zilə,
Banqladı var gücüylə.
O, Eldarı durquzdu,
Necə dəcəl xoruzdu!
Körpənin yavaş-yavaş
Dodaqları büzüldü.
Gözlərindən gələn yaş
Kirpiyində düzüldü.
Ana eşidəndə səs,
Tez yüyüdü otağa.
Xoruzsa təngənəfəs
Tullandı tezcə bağa.
Uşaq kəsdi səsini,
Götürdü qucağına
Ana öz körpəsini,
Endi alma bağına.
Göstərək xoruzu,
Dedi: – Qorxma, a quzu,
Bu ki, qızıl xoruzdur...
O bizim dostumuzdur!

MƏN ÖZÜM TƏQSİRKARAM

Görən kimi Maliki,
Bilərsən alıb “iki”.
Asta-asta xəlvəti
Ötüb keçdi həyəti.
Evdə yanaşdı ona –
Sevimli boz pişiyi.
Qovub onu balkona
Gizlətdi gündəliyi.
Dərd almışdı Maliki:
O niyə alsın “iki”?
Düşündü birdən-birə:
“Tələsdim nahaq yerə
Yazmadım aram-aram,
Mən özüm təqsirkaram”.

YOL

Yollar dünyada çoxdur,
Sayı-hesabı yoxdur.
Bostan yolu, dağ yolu...
Meşə yolu, bağ yolu.
Bir yol var ki, dünyada
Onu getmirsən hədə.
Həmişə düşür yada, –
Qoca olana qədə.
Bax, uşaqla doludur, –
O, məktəbin yoludur.

HƏDİYYƏ

Bir az ağ parça kəsim,
Axşam olur tələsim.
Bu gün tikiş tikməyə

Əcəb gəlir həvəsim.
Bax, budur iynəm, ağım,
Yaraşıqlı yumağım,
Gəl səninlə iş tikim,
Ağrımın barmağım.

Bu mənim saplarımdır,
Nə rəng desən varımdır.
O qədər iş tikmişəm,
Kələflərim yarımdır.

Mən başladım tikişə,
İynəm girişdi işə.
Yaşıl ipək saplardan
Yarandı atlas meşə.

Sonra tikdim qızıl şar,
Dövrəsində şüalar.
Bu günəşdir, göylərdə
Nə duman, nə bulud var.

Tikməni aram-aram
Bəzərim, naxışlaram;
8 mart bayramıdır,
Anama bağıslaram.

QIZILGÜL

Bir dəfə səhərçağı,
Gəzirdim bağça-bağı,
Gördüm qızılgül açıb,
Hər yana ətir saçıb.
Yüyürdüm gülə sarı,
Əydim özümə doğru
Tikanlı budaqları.
Gülü qoparan zaman

Bir səs eşitdim, dayan!
Budaqları buraxdım,
Dönüb arxaya baxdım
Məktəbli dedi: – Əl ver,
Gəl səninlə dost olaq,
Ağacları qoruyaq...
Onlar açsın çiçəklər,
Fərəhlənsin ürəklər.
Sözlərimə qulaq as,
Gülləri qırmaq olmaz!

Dedim, bu gündən belə,
Budaqları öymərəm,
Açıl, qızılgül, açıl!
Daha sənə dəymərəm...

ÇAYDA

İsti havada – yayda
Uşaqlar çimdi çayda.
Çimmək hər şeyə dəyər!
Bədənin sərin olar.
Üzmək bilmirsən əgər
Çox getmə, dərin olar.

MEŞƏDƏ

Meşədə yığa-yığa,
Moruq, tərə, cıgçığa
Getdik lap uzaqlara.
Gün çəkildi dağlara,
Çox gözdik ayaqyalın,
Zənbillərimiz dolu.
Cığır çox, meşə qalın, –
Az qaldıq azaq yolu.

DƏRS VAXTI

Səhər-səhər dərs vaxtı,
Yağış yağırdı bağa.
Müəllim bizə baxdı,
Başladı danışmağa.
Yağış yağır şırhaşır,
Su verir budaqlara.
Müəllimsə danışır,
Dərs deyir uşaqlara.

TEZ DUR, TEZ YAT

Tez durub, tez yatırsan,
Boya-başa çatarsan.
Dostu olsan idmanın,
Salamat olar canın.
Dərs vaxtı tutmaz əsnək,
Vaxtında yesən yemək.
Sevsən təmiz havanı,
Unudarsan dərmanı,
Kim seversə zəhməti,
Olar gücü, qüvvəti.

NÖVBƏTÇİ

Müəllim dedi: – Qədir,
Nə yaxmısan burnuna?
Dəyirmançısı nədir?
Üz-gözün batıb una.
Pəncərəni, lövhəni
SİLƏN gördüm mən səni.
SİLGİNİ təmiz suyun
Altında islatmısan.
İndi get özün yuyun,
Təbaşirə batmısan...

KÜLƏK

Axşamacan çalırsan
Teleqraf tellərini.
Sən necə səs salırsan?..
Görmürəm əllərini.

Gah olursan qızıl quş,
Gah dönürsən kəhərə.
Sənin adın qoyulmuş,
Bizim doğma şəhərə.

CANLI DAŞ

Kim itirib bu yolda,
Üzüyünün qaşını.
Tapa bilmədi kolda
Parlaq yaqut daşını.

Yanaşb gördüm yarı
Bölündü qiymətli daş.
Açıldı qanadları,
Yarpağa qondu birbaş.

Bitkiyə zərər verən
Qurdları sənsən əzən.
Tanımadım səni mən,
Bağışla, parabizən!

ÖRDƏK DEDİ

Suda desən üzərəm,
Havada da süzərəm.
Yeri demə amandır,
Yerişim çox yamandır...

KİRPI

Suda görüb özünü,
Kırpi qıydı gözünü:
“Duman kimi boz rəngəm,
İynəm nə çoxmuş mənim.
Sirsifətdən qəşəngəm,
Xəbərım yoxmuş mənim...”

ÇƏRPƏLƏNG

Uç, mənim çərpələngim,
Quyruğu rəngbərəngim!
Çox fırlananda dəydin
Quşların qanadına.
Sən günəşə baş əydin,
Qalxdın göyün qatına.

Mən olaydım çərpələng,
Göylərin qatındakı.
Görəydim, necə qəşəng
Görünür ordan Bakı.

BƏS SƏN NECƏ?

Külək qovur buludu,
Günəş gözünü açır.
Dağlar olur yaqutu,
Xəzər üstə nur saçır.

Gözəl rəngə boyanır
Meşənin də talası.
Günəş tezdən oyanır,
Bəs sən necə, balası?!

KİÇİK XARRAT

Xalam oğlu Səlimdən
Öyrəndim xarratlığı, –
Hər iş gəlir əlimdən.
Alabaşın yatdığı
Komanı qurmuşam mən,
Baxır pəncərəsindən.
Səhər dəhlizə keçdim,
Bir yaxşı taxta seçdim.
İşə saldım rəndəni,
Talaşaya baxın siz!..
Qaranquşum, mən səni,
Qoya bilmərəm evsiz.

“QOÇAQLIQ”

Hesab dərində Xalığ
Göstərdi çox “qoçaqlıq”.
Hər kim lövhəyə getdi,
Yerindən “kömək” etdi.

Dəftərdə qalib gözü,
Xalıqə bax, Xalıqə.
Lövhəyə çıxıb özü,
Dönüb dilsiz balığə.

YALANÇI PƏHLƏVAN

Yolun kənarında tək
Bir armud ağacı var.
İki oğlan gələrək,
Onun altda durdular.
Biri dedi: – Rastova,
Getdim atamla ova;

Belimi əyə-əyə
Girdim qalın meşəyə,
“Danq-daranq!” güllə atdım,
Şiri yerə uzatdım.
Meşədən axırdı su,
Dedim, yoxdur qorxusu.
Birəlli üzə-üzə,
Çıxdım ilanlı düzə.
Mənə baş əydi ilan...
Çox danışardı yalan,
Ağacdən daş kimi kal
Armud düşdü başına.
Kəsib səsini, lal-lal
O, baxdı yoldaşına.

MƏRİFƏT

Pişiyyə düşdü bir qab
Ləzzətli döymə kabab.
Yedi bütün kababı,
Sonra yaladı qabı.
Heç yaxşı deyil bu iş!
Bulaşdı sirsifəti.
Zərrə qədər yox imiş,
Pişiyin mərifəti.

KÖLGƏ

Görürsənmi kölgəni...
Aparır haçan dedim
Bağda gəzməyə məni?
Yolda mən badam yedim,
O da yedi badamı.
Kölgə səssiz-səmirsiz
Ötürür hər adamı.

XALÇAÇI NƏNƏ

Görüb neçə bahar, qış,
Ağ saçları hamardır.
Üzü-gözü qırışmış,
Əli damar-damardır.
O, həm xalça toxuyur,
Həm də nəğmə oxuyur.
Odur sapları eşib,
Bir-birinə calayır.
Günəş xananı deşib,
Əllərini yalayır.

RƏNGSAZ

Gətirdim bir neçə rəng,
Qatdım əlif yağını.
Rənglədim gör nə qəşəng
Nənəmin otağını!

Divarlara çəkdim gül,
Budaqlarında bülbül.
Nənəm dedi: – Oldu yaz,
Sağ olsun belə rəngsaz!

NALBƏND

Atın nalı laxladı,
Məni yoldan saxladı.
Bu kəndin nalbəndi var,
Gətirdi çoxlu mismar.
“Tuk-tuk” vurdu nalına...
Çapdım dağın yalına.

GÜLYAZ

Əlaçı oldu Gülyaz,
O heç kəsi tanımaz.
A Gülyaz, bu nə işdi,
Yerişin nə dəyişdi?

Oxşatmısan özünü
Sən lap hacıleyləyə.
Göyə dikmə gözünü,
Yıxılırsan xəndəyə.

KARTOF DEYİR

Nə almayam, nə qozam,
Yerdən çıxdım, bombozam.
Bişir, qataraq ətə,
Bax, məndəki ləzzətə.

QARA ŞANI

Gör nə çox tikan bitib,
Qanqal basıb hər yanı.
Alaq içində itib,
Salxımın qara şanı!
Mən səhər girdim bağa,
Alaqları qırmağa.
Gör necə xal-xal oldun,
Dəyib şirin bal oldun.
Saplağın incə-incə,
Dərim yığım zənbilə.
Kiçik bacım Sevincə
Yedirdim gilə-gilə.

ŞƏKİLLİ KİTAB

Şəkillərlə doludur
Rəngli kitabın içi.
Baxın: bu kənd yoludur,
Gedir yolla biçinçi.
Bu əkilən darıdır,
Sünbülü sapsarıdır.
Buğdadır taya-taya,
Günəş yol salır çaya.
Bu körpəyə baxsana,
Quzu kimi mələyir.
Ağac altında ana,
Onu açıb-bələyir.
Çöldə güllərə bax sən:
Yaşıl, qırmızı, abı.
Lap çox istəyirəm mən
Belə rəngli kitabı.
Mənəm bu balaca qız,
Güldən başlıq toxudum.
Kitabımı yazısız
Gördüz necə oxudum?

İKİ XORUZ

İki xoruz düz uçdu
Ortasına həyətin.
Bir-birilə tutuşdu,
Ayırmaq oldu çətin.

Titrədi dimdikləri,
Balaca bir soxulcan
Üstündə pipikləri
Oldu qıpqırmızı qan.
Ramiz çatdı bu ara,
Dən səpdi xoruzlara.

KƏPƏNƏK

Qanadlı bir çiçəksən,
Nə gözəl kəpənəksən!
Elə bil ki, rəngbərəng
Qanadın çəkilidir.
Üstündəki bir qəşəng
Çiçəyin şəkildir.

PİŞİKDƏN GİLEY

Siçan çıxdı deşikdən,
Gileyləndi pişikdən.
Dodaqaltı deyindi:
– Kim olduğumu indi
Göstərərəm pişiyə.
Soruşdular: – Bəs niyə
Bərk sıxdın quyruğunu?
Açsana qoltuğunu?!
Dedi: – Gördüm quyruğum
Ayağıma sarıldı.
Elə bildim pişikdir,
Qorxdum, bağrım yarıldı.

DALĞALAR

Eşidirsizmi küyü?
Dənizdir, ləpələnir.
Hərdənbir duzlu suyu
Daşlara səpələnir.
Dalğalar, göy çəməndə
Quzulardır elə bil.
Dəniz ləpələnəndə
Nəğməylə doldu sahil.
Sevinib dedi Eldar:

– Nə yaxşı səsiniz var,
Oxuyaq, ay dalğalar!
Qaya üstündən aşıb,
Oturdu bir daş üstə.
Dalğalar yaxınlaşıb,
Ona dedi: – “Baş üstə!”

ƏTİRLİ QIZILGÜL

Taxtanı ova-ova
Gəmi düzəltmişəm mən.
Dalğalar qova-qova
Apardı onu birdən.
Çox iti üzür, ona
Göydə quşlar da çatmaz.
Əgər qopsa fırtına
Gənim sularda batmaz.
Ləpəni yara-yara,
Dənizdə buruqlara
Gənim üzürdü birbaş.
Yelkəni olmuşdu yaş.
Buruqlarda mənim bir
Əziz əmim işləyir.
Ən istəkli, ən yüngül.
Yük qoymuşam gənimə;
Bir ətirli qızılgül,
Göndərirəm əmimə.

İKİ QIZ

Dünən heç nəyin üstə,
Məndən küsmüşdü Püstə.
O, mənim kuklamı öz
Atına mindirmədi.
Getdi, demədi bir söz,
Heç məni dindirmədi.

Bu gün o, lap obaşdan
Gəlib məni yavaşdan
Çağırdı oynamağa.
Mən tez durdum ayağa.
Anam dedi ki, Püstə
Öz-öznü danlayıb.
Küsməz heç nəyin üstə,
O, səhvini anlayıb.

BALIQ OVU

Pərvizdən deyim sizə:
O, oxuya-oxuya
Gəldi bir gün dənizə.
Tilovu atdı suya.
Arxasında qayalıq,
Durdu balıq ovuna.
Hayıf ki, bircə balıq
Düşmədi tilovuna.
Ucaltdıqca səsini,
Pərvizin nəğməsini
Balıqlar eşitdilər;
Bir-bir gözdən itdilər.

İSTİDƏ

Yerə yıxıb özünü
Tövlə dalında dana.
Açıb-yumur gözünü, –
İstidən yana-yana.
Gətirib bir vedrə su,
Rövşən onu suladı.
Qaçdı onun yuxusu,
Quyruğunu buladı...

CİLİDÇİ

Cilidin cırıq-cırıq,
Sən lap qanadı qırıq
Quş kimisən, a kitab,
Tez ol mənə ver cavab!
Dayanma rəfdə yalqız,
Hansı oğlan, hansı qız
Səni salıb bu hala?
Ağlayırsan az qala,
Bilinmir nədir adın,
Yaralıdır qanadın.
Götürdüm səni rəfdən,
Kitabla kökdür aram.
Cilidini indi mən
Yapışdırıb, yamaram.

İKİ GÜNƏŞ

İki oldu günəş var:
Ömrümüzü qoruyar,
Onun birisi ürək!
O lap gecəquşutək,
Sinədə çalıb qanad,
“Büb-büb, бүb-büb...” səslənir.
O birisi bu həyat
Qızınaraq bəslənir.
Biri – isidir canı,
O birisi – dünyanı.

SVETAFOR

Sevirəm svetaforun
Göy işığı yananda.
Qırmızı yandı, qorun!
Getmə, dayan bir yanda.

Göy rəng dəysə gözümə
O səkiyə keçirəm.
Mağazadan özümə
Yaxşı kitab seçirəm.

GÜNƏBAXAN

Qoğal kimi girdəsən,
Xaş-xaş üstündə çil-çil.
Bir isti təndirdəsən,
Bişmisən lap elə bil.
Bax, dan yeri sökülür,
Sənin dilikli, sarı
Güllərinə tökülür
Günəşin şülaları.
Otların üstə şəh var
Yarpaqların yaşdımı?
Töküldükcə şüalar
Gözlərin qamaşdımı?

BAL ARISI

Altında əlvan çiçək,
Bu dayanan arıdır.
Yetirdiyi balıtək
Bədəni sapsarıdır.
Elə bil gündə yanıb,
Üzü olub qəhvəyi.
Necə tezdən oyanıb,
Sevir çox işləməyi.
Gəl işləyək bərabər,
Ay arı, həvəsim var
Bağda zəhmət çəkməyə,
Qızıl güllər əkməyə.

Birdən daşdığı yük
Olsa daş kimi ağır, –
Gümüş qanadını bük,
Məni köməyə çağır.

NOĞUL

Noğul almışdı nənə,
Şipşirin, dənə-dənə;
Bağlayaraq boğçaya,
Qoymuşdu sandıqçaya.
Nəvəsinə dedi: – Sən
Açmayasan sandığı.
Xortdan çıxar içindən,
Tutar sənə acığı.
Səhər gün düşdü evə,
Yuxudan durdu nəvə.
Mətbəxə girdi əvvəl,
Yavaşca gəzdirdi əl
Sandıqçanın dibinə.
Noğulları o, bir-bir
Boşaltdı öz cibinə.
Gördü, nənəsi gəlir.
Nənə sandığı açdı,
Nəvə həyəətə qaçdı,
Çay içmə əbir dənə,
Noğuldan qalmamışdı.
Məəttəl qaldı nənə,
Öz-özünə danışdı:
– Evdə ki, yox siçovul,
Bəs necə oldu noğul?
Bu kimə oldu qismət?
Nəvə dedi: – Ay nənə,
Xortdan aşırıb əlbət,
O cibinə əl atdı, –
Noğulları boşaltdı.

Dedi ki, sandıqçanı
Gəzdim, tapım xortdanı,
Bir də gördüm, o, nəydi?..
Əlimə noğul dəydi.
Nənə gülərək dedi:
– Zarafat etdim, oğul,
Halaldır sənə noğul.
Daha incitmə məni,
Yorulmuşam deməkdən.
Şirni küsdürür səni
Hər cür dadlı yeməkdən.
Hər yeməyin vaxtı var,
Əvvəlcə get, et nahar.
Sonra ye, şirniyyatı,
Dadlı noğul-nabatı.
Çay içib noğul yedi,
O gün nəvə və nənə,
Şişşirin, dənə-dənə.

İKİ OĞLAN

Səhər soyuqdu bayır;
Toxunub ağaclara
Külək gah vıyıldayır,
Gah da verirdi ara.
Əlində zənbil yenə,
Gedirdi qoca nənə
Sahil küçəsilə tək.
Dənizdən əsən külək,
Qarmaq kimi elə bil,
Onun belini əydi, –
Nənə üzüstə dəydi.
Əlindən düşdü, zənbil,
Dağıldı kartof, soğan.
Çıxanda iki oğlan
Məktəbin həyətindən,

Gördülər onu tindən.
Oğlanın biri qaçdı
Nənəni qaldırmağa.
Biri ağzını açdı,
Durdu şaqqıldamağa.
Birilə dostluqda mən,
Axıra kimi varam.
Deyin görüm o gündən,
Hansıyla dəydi aram?

ÇANAQLI BAĞA

Yol kənarında bir daş
Yeridi yavaş-yavaş.
Demə çanaqlıbağa
Səhər gedirmiş bağa,
Lap yuxlaya-yuxlaya.
Dedim: – Sonra yatarsan.
Belə getsən bir aya
Gəlib mənə çatarsan.

ARMUD

Görürsüzmü Mahmudu,
Necə yeyir armudu.
Qardaşı ona baxır,
Ağzının suyu axır.
Bıçaq verir Mahmuda,
Yalvarır mənə də kəs.
Mahmudsa uda-uda
Gözlərini bərəldir.
Deyir: – Sən bilmirsən bəs,
Armud cana zərərdir!

ŞARIM

Buraxdım şarımı mən
Əlimdən bilə-bilə.
Külək apardı birdən
Ağlamadım bir gilə.
Göydə mayallaq aşar,
O, oynaya-oynaya.
Ulduzları dolaşar,
Axır ki, çatar aya.

QIZIL İNƏK

Yavaş gedirsən yolu,
Naxır getdi, qaldın tək.
Məmələrin dopdolu,
Tərpən, a qızıl inək!
Tez ol, südünü gətir,
Nənəmiz qatıq qoyar.
Bişirər yağlı fətir,
Uşaqlar yeyib doyar.

ŞAD XƏBƏR

Yoldaşına belə bir
Xəbər yetirdi Nadir:
Heç bilirsən, qardaşım
Anadan olub dünən.
Odur, qarışıb başım.
Görürsən necə şadam,
Dünyada qoymaram mən,
Ona dəysin bir aam.
Ayırmaram özümdən,
Çıxararam balkona.
Birdən çıxsə sözümdən,

Acıqlanaram ona.
Dedi yoldaşı Eldar:
– Əgər bir təqsiri var
Onu yanına çağır,
Bir ağıl qoy başına,
Adam da güldən ağır
Söz deyər qardaşına?

QAYIT GERİ

Heç yerə getmə, ana,
Sən görmüsən hər yeri.
Əgər getsən bir yana,
O saat qayıt geri.

SONRA, SONRA

Alıya kim iş desə,
O, sonra, sonra deyir,
Birisi yemək yesə
O, şərək olub, yeyir.

KUKLAM ALMAZ

Paltarı yuya-yuya,
Bax, anam çəkir suya.
Mən sərməyə gedirəm,
Ona kömək edirəm.
Sevimli kuklam, Almaz
Sözlərimə qulaq as:
FİL çalıb pianoda
Öz dərslərini oxuyur.
Ağ ayı kreslodə
Oturub şal toxuyur.

Ala-bula boz çəpiş,
Bax, mətbəxdə görür iş.
Asıb qulplu qazanı
Odur, ocaq qalayır.
Pişik kuklam Matanı
Beşikdə yırğalayır.
Tez əlinə dəsmal al,
Qabları yu, süfrə sal.
Dolanma veyil-veyil,
İş görmək hayıf deyil?!

ALPƏR

Yaxşı dərs oxu, Alpər,
Ucal ulduza, aya!
Şəkil çəkdir bizə ver,
Gedəndə Ankaraya.

Könlün istəyəndə gəl,
Sizinkidir bizim ev.
Həm ağıllı, həm gözəl
Bacın Başakı çox sev!

Başakla mehriban ol,
Gedin, sizə yaxşı yol!

ÜÇ BALA

Baxın, görün o nədir,
Üstündə taxtapuşun?
Lap elə bil nimçədir
Yuvası qaranquşun.
Səhərdən neçə dəfə
Dimdiklərində qurd-quş;
Uçub yuva tərəfə

Ata-ana qaranquş.
Yuvada var üç bala,
Üçü də sarıdimdik.
Döşləri ala-ala.
Oxuyurlar: “Cik-cik-cik”.
Bir gün onlar uçaraq,
Şirin-şirin ötəndə;
Dedilər ki, yaşamaq,
Gözəldir bu vətəndə!

BƏXŞİŞ

Çöldə yağırdı yağış,
Bağçaya ovçu Piri, –
Qoltuğunda bir bəxşiş,
Gətirmişdi dipdiri.
Canlı guşədə qalıb
Hamının yarı canı.
Uşaqlar haray salıb
Görmək üçün ceyranı.
Yağış gecədən yağır,
Həyət dönmüşdü gölə.
Ceyran çox fağır-fağır.
Boylanıb baxdı çölə.
Hamı ona əl vurub
Oxşamağa çalışır.
O, çox mehriban durub
Uşaqlara alışıır.

PİŞİK

Görən kimi gözünü,
Bildim kuklam ağlayıb.
Pişik onun üzünü,
Üç yerdən cırmaqlayıb.

– Kim ağladıb uşağı?
Yerə dağıdıb yağı?
Alt-üst olub ev-eşik.
Bu nə işdir, ay pişik?
Evi saldım qaydaya,
Yemək verdim kuklaya.
Eyvana səpdim dəni,
Qaç, ürkütmə sərçəni.
Boylanıb miyoldama,
Get süd iç, tökdüm cama.
Bir də dəcəllik etsən,
Döymərəm azdırmaram.
Mən səni kuklam gedən
Məktəbə yazdırmaram.

BÖLÜNDÜ YARIYA

Bir qarının ayağı
Dəydi çaylaq daşına.
O yıxıldı, balağı
Çevrildi öz başına.

Dovşan ötəndə bağı,
Bərkdən güldü qarıya.
Cırıldı üst dodağı,
Bölündü tən yarıya.

YALANÇI

Bir qonşu qonşuya gəldi minnətə:
– Ulağım keçən il getdi rəhmətə.
Qarayara çıxmış idi buduna,
Ulağını ver, aparım oduna.
– Bu qonşular məni gətirdi zara,
Ulağımı göndərmişəm bazara.

Birdən tövlədə bərk bağırdı ulaq,
Az qaldı səsindən tutulsun qulaq.
Qonşu dedi: – Niyə danışdın yalan?
And olsun, ulaqdı o haray salan.
– Qənim olsun sənə görüm o andın,
Sən mənə yox, ulağıma inandın.

TÜTƏK

Bir kəndli dedi ki, gedir şəhərə,
Ona bir-bir sifariş verdi hərə.
Biri dedi: – Qıza don al xaradan,
Biri papaq istədi buxaradan.
Biri dedi: – Quba meydanında düş,
Mənə bir toqqa al, hər yanı gümüş.
Biri ağ örpək istədi, biri şal,
Bir uşaq pul verib dedi: – Tütək al.
Alıb ondan on qəpiyi gülərək
Kəndli dedi: – Bala, sən çaldın tütək!

ATAM

Heç bilirsən mənim atam nəçidir?
Mənim atam məşhur təyyarəçidir.
Görərsiz aparar hər yana sizi,
Göylərdən göstərər dağı, dənizi
Göylər verib ona şanı, şöhrəti,
Göylərdən qazanıb o məhəbbəti.

ALLAHU ƏKBƏR

Mavi rəngli göylərin qucağında
Təzəpir nurlanır səhər çağında.
Göyərçinlər oyanır təzə-təzə,
Gah göyə uçurlar, gah da günbəzə.

Dolanırlar Təzəpirin başına,
Heyran-heyran yaşıl günbüz daşına.
Elə bil verirlər dünyaya xəbər:
Ya Allahu Əkbər, Allahu Əkbər!

YA MƏN GƏLİM, YA SƏN GƏL

Görüşürük, ay nənə, –
Sən kənddə, mən şəhərdə.
Nə olaydı mən yenə
Çapaydım o kəhərdə.

Biz səninlə ən uca,
Gözəl dağları aşdıq.
Güllər yığdıq çoxluca,
Bütün kəndi dolaşdıq.

Ardımca baxdı boz kəl,
Mələdi qızıl inək;
Ya mən gəlím, ya sən gəl, –
İkimiz də sevinək!

YELLƏNCƏK

Bağımıza köçən tək,
Tutdan asdım yelləncək.
Bacım yellənən zaman
Birdən yıxıldı, aman! –
Necə ağladı bacım...
Lap kəsildi əlacım.
Topladığım daşları,
Rəngli karandaşları
Bağışladım mən ona.
Tez susdu bacım Sona,
Qurudu gözündə yaş...
Özüm yıxılıydım kaş!

AXI, HARDAN BİLİM MƏN?

Danışmayı İsrafil
Məktəbdə səhərçağı.
Acıqlıdır elə bil,
Tökülüb qaş-qabağı.

Gah görürsən gözünü
O, bir nöqtəyə dikir,
Gah qaçırır özünü,
Heç kimə vermir fikir.

Söz deyirsən, fil kimi,
Yırğalayır başını.
Heç kim İsrafil kimi,
İncitməz yoldaşını.

Mən nigaran-nigaran
Soruşdum İsrafildən;
– Mənimlə kökdü aran,
Bəs nə oldu qəfildən?..

Eh, səni başa düşmək
Olub çətindən-çətin.
Danışmırsan, otur tək,
Nə pismiş xasiyyətin!..

Gör nə verirəm sənə...
Sənin olsun qələmim.
Bakıdan onu mənə
Gətirib Pərviz əmim.

Almadı, küsdü məndən.
Lap təlx oldu ovqatı.
Bacısı Yasəməndən
Öyrəndim əhvalatı.

Demə, yox olub dünən
Sevimli iti – Ayıq.
Axı hardan bilim mən?!
Biz kənddən kənardayıq.

Gəldik onunla çaya.
Suya saldıq qayıǵı,
Üzüb keçdik o taya –
Axtarırıq Ayıǵı.

Dara düşəndə birdən,
Dostundan gizlətmə sən!..

FOTO

Elan vardır koridorda,
Çoxlu uşaq durub orda.
Yeni foto məşğələsi.
Sevindirir hər bir kəsi,
O dərnəyə getdi İlqar
“Foto”ya çox həvəsi var.
Çıxdı foto dərnəyindən,
Gör nə keçdi ürəyindən:
– Qardaşlarım mən gələn tək
Qaçacaqlar: bizi də çək!
Tez çağırıb mən anamı,
Deyəcəyəm: gəlsin hamı!
Nazim, bir az yana çəkil,
Yoxsa yaxşı düşməz şəkil.
Kresloda otur, ata
Diqqətlə bax aparata.
Mənim kiçik bacım Ülkər
Hey ağlayır səhər-səhər;
Öz şəklinə baxan zaman,
Ağlaşan qız qorxar yaman.
O tərgidər səhər çağı
Nahaq yerə ağlamaǵı.

QALDI SABAHA

Bu gecə çoxlu iş
Gördüm yuxuda.
Əllərim balıqtək
Oynadı suda.
Yudum başdan-başa
Bizim dəhlizi.
Mətbəxdə dolabı,
Stulu, mizi.
Bacım Gülbənizi
Çimdirdim teştdə,
Qurtardım bunları
Düz saat beşdə.
Mən bu günkü işi
Görmüşəm daha,
Bir də iş görməyim
Qaldı sabaha.

MƏXMƏRİ ÇAY

Bu qaynayan somarvardır,
Gör nə yaxşı səsi vardır.
Ana, qalxır ağ buxarı,
Susamısan, çıx yuxarı.

Qənd doğraram tikə-tikə,
Çay ataram ağ çaynikə.
Dəmkeş üstə bir az qalsın,
Yavaş-yavaş qoy dəm alsın.

Mən armudu stəkana
Gəl çay süzüm, içək, ana...
Ləzzət verir bizə qış-yay –
Məxməri çay, məxməri çay.

MARAL

Buynuzilə budaqları
Aralayıb keçdi maral.
Gəzib-gəzib bu dağları
Dadlı otlar seçdi maral.
Buynuzların haça, maral, –
Şaxələnib ağac kimi,
Gün düşəndə boyanır al,
Parıldayır bir tac kimi.
Ehtiyatla çıxdın yala,
Döndü sola, sağa başın.
Gözün qonur, özün ala,
Gözəlisən dağın, daşın.

SABAHIN XEYİR!

Göy gözləri səhərin
Xumarlanıb açılır.
Üfüqlərdən şəhərin
Üstünə nur saçılır.

Günəş uca çinarın
Xınalayır başını.
Qızardır binaların
Divarını, daşını.

Külək mayallaq aşır
Xəzərin sahilində.
Guya nəğmə dolaşır
Onun şirin dilində.

Girib sahil bağına
Hey budaqları əyir.
Onların qulağına
Deyir: – Sabahın xeyir!

ŞƏNLİK

Sərçə dedi: – Qurbağalar,
Yata bilmir bu çağalar.
Səsdən qulaq bata bilər,
Quşlar necə yata bilər?!
Nə olar, səs salmayasız.
Bərk oxuyub, çalmayasız.
Qurbağalar belə sözdən
Utanaraq, itdi gözdən
Tullanaraq girdə gölə.
Baş qaldırıb sudan çölə,
Yenə bərkdən quruldaşdı.
Yağdı yağış, çaylar daşdı,
Suya batdı çəmən, çayır,
Sellər əydi qamışları.
Nəğmələrlə qarşılıyır,
Qurbağalar yağışları.

QOŞA BULAQ

Doğulmuşdu göy dağlarda
Bir yaz çağı əkiz qardaş.
Bəslənməyib qucaqlarda,
Ayaq açdı yavaş-yavaş.

Birdən axdı coşa-coşa,
Dayanmadı çöl-çəməndə
Şirin nəğmə qoşa-qoşa,
Gəlib çatdı Hacıkəndə.

Səs salaraq dağa, daşa,
Tarlalara axıb gedir.
Yol ötənlər cüt qardaşa,
Heyran-heyran baxıb gedir

ŞƏLALƏ

Hacıkəndə gedən yolda –
Qayalıqdan bir az solda
Xoş nəğməli şəlalə var,
Heyran qalıb ona dağlar.
Kiçik bir qız ötəndə yol
Ona dedi: – Bir rahat ol!
Yorularsan dur, şəlalə.
Belə dedi gur şəlalə: –
– Ay qız, mənə demə dayan!
Qarşı dağda şırıldayan
Şəlaləylə yarışırıq,
Coşqun çaya qarışırıq.

KARNAVAL

Mətbəxdə axın-axın
Uşaqlara bir baxın.
Oynayıb çala-çala
Gəldilər karnavala.

Üzlərində maska var,
Əllərində rəngli şar.
Hərə bir cürə donda
Rəqs eləyir salonda.

Bax, o bizim Fərhaddır,
Boz maska var üzündə.
Elə bil kürən atdır,
Çapır Cıdır düzündə.

Gülzar Nərgizə baxıb,
Dovşan maskası taxıb.
Salonda sürüşürlər
Atılırlar, düşürlər.

Örtüyünə divanın
Girib Aydın, Qərənfil;
Çölündə Afrikanın
Guya durub iri fil.

Oynayıb iki yoldaş,
Qonaqlara əydi baş.
Dərsdən sonra sən də qal,
Maraqlıdır karnaval.

AĞ BULUDLAR

Göy üzündə dəstə-dəstə
Ağ buludlar süzüb gedir.
Elə bil ki sular üstə
Qu quşları üzüb gedir.

Mənzilinə gecə çatır
Ötür dərə, dağ buludlar
Bizim evin üstə yatır
Gümüş kimi ağ buludlar.

İNNAB AĞACI

Fatma payız çağında,
İnnab əkdi bağında.
Dedi: – Gül aç sapsarı,
Sevirəm şirin barı.
Geyəndə yaşıl donu,
Fatma unutdu onu,
Susuz düşürdü tabdan,
Bir səs gəldi innabdan:
– Hara getdin, ay Fatma?
Öz dostunu gəl atma!
Fatma əl atdı qaba,
Su içirdi innaba.

BARMAQLAR

İnsanın barmaqları
Hər bir işə yarayır.
Hərdən səhər çağları
Tellərini darayır.

Əllərlə birləşərək,
Hər zəhmətə alışır.
İncə saplar eşərək
Hana üstə çalışır.

Xalçaçı qız rəngbərəng
Gül toxuyur xalçada.
Kamançaçı çox qəşəng
“Şur” çalır kamançada.

Uca-uca dağlara
Yollar çəkir, arx qazır.
Sevimli uşaqlara
Yeni şeirlər yazır.

QONAQ GƏLİN!

Dünən rast gəldik ilbizə,
“Qonaq gəlin” – dedi bizə.
Gəlib gördük özü yoxdur
Bir məktub qoyub dəhlizə:
“Sizə çox hörmətim vardır
Bağışlayın, yerim dardır”.
Ona belə cavab yazdıq:
“Yalançılıq bir azardır,
Təki geniş olsun ürək,
Çıx bayıra, səni görək!”

AGƏNNƏ

Bir zaman Bədalanda
Ağənnə ana vardı.
Cəbhə üçün eyvanda
O, corab toxuyardı.

İnşəyirdi cəhrəsi
Kənddə hamı yatanda.
Gecəquşunun səsi
Məşələrdə batanda.

Əvvəl darayıb yunu
O salardı cəhrəyə.
Ana altı oğlunu
Göndərmişdi cəbhəyə.

Corab salanda yola
O, qalama-qalama.
Birdən dedi: – Nə ola
Biri düşə balama.

Qoy düşsün kimə düşür...
O da balamdır mənim.
Səngərlərdə döyüşür,
Qalib gəlsin Vətənim.

AYI

Qış gecəsi yatıb ayı,
Yuxusunda gördü yayı.
Mağaranı eşə-eşə
Dedi: – Nə var, nə yox, meşə?
Səsləndi bir qızıl alma:
– Oyan, ayı, yatıb qalma!
Gülümsədi sarı armud:

– Sulanmışam, gəl məni ud!
Qulağında gecəyarı
Vızıldadı neçə arı.
Gətirdilər bal payını,
Oyatdılar tez ayını...
Durub gördü o tək imiş,
Vızıldayan külək imiş.

TÜLKÜ VƏ CANAVAR

Bir gün dedi canavar:
– Tülkü, bilirsən nə var?
Gəl sürünək diz-dizi,
Tapmasın heç kəs bizi.
Tülkü söylədi bu an:
– Qalx, ağrıtmə dizini;
Quyuğumla arxadan
Süpürərəm izini.

MƏNİM YOLDAŞIM

Yaxşı oğlandır Saşa –
Mənim bağça yoldaşım,
O da girib beş yaşa,
Mənimdə beşdir yaşım.

Onun saçı hamardır,
Ala gözləri vardır.
Mənə oxşayır bir az,
Bizi ayırmaq olmaz!

Mənim atım kürəndir,
Yaman bərk yüyürəndir.
Onunki kəhər atdır.
Qırmızı yəhər atdır.

Bax, divara vurulmuş
Çəkdiyim fil şəkili.
Odur, Saşa çəkən quş,
Ağdır onun kəkili.

Saşada bir maşın var,
Üstə yazılıb “Eldar”.
Zərlə bəzənib adım,
Saşaya ad günündə
Onu mən bağışladım.

MƏKTƏBLİYƏM

Mənim boş vaxtım hanı –
İçində yaşıl tasın
Çimdirm ağ dovşanı
Şirin-şirin yuxlasın.

Mənim boş vaxtım hanı –
Ayıya laylay deyəm?
Bilirəm əlifbanı, –
Mən daha məktəbliyəm.

Kitabım var təptəzə,
İstəyirsiz göstərim?
Qoymaram heç kim əzə,
Səni üçmil dəftərim.

Bax, peromun gözünü,
Tutulanda silirəm.
Mən indi sülh sözünü
Daha yaza bilirəm.

Məktəbə hazırlaşım,
Dərsimin vaxtı çatdı,
Sözə qarışdı başım.
Kuklamı kim oyatdı?

Odur, üstünü açıb,
Birdən-birə ağladı.
Dovşan yanıma qaçıb,
Boynumu qucaqladı.

Qəşəng kuklam Qərənfil
Siləndə göz yaşını,
Gördüm palazqulaq fil
Yırğaladı başını.
Dedim: – oyuncaqlarım –
Sevimli uşaqlarım,
Biz hara, küsmək hara,
Mən heç sizi ataram?
Hazırlaşın nahara,
Mən də gəlib çataram.

HƏM İŞ YERİM

Gərək səni çox sevim
Həm iş yerim, həm evim.
Sənsən mənəm, ay gəmi,
Gəzdir məni aləmi!

Gəlin gedək dənizə,
Mənimlə səhər ertə,
Orda göstərim sizə
Dor ağacı, göyörtə.

Gəmidə var aşxana,
Dadlı konfet dükanı.
Kapitanam hər, yana
Hərləndirim sükanı.

Dənizlərdə yaşayım,
Sinə gərim yellərə.
Gəhimlə yük daşıyım,
Uzaq-uzaq ellərə.

PITRAQ VƏ DOVŞAN

Pıtraq talada təkdi,
Dərindən bir ah çəkdi.
“Eh, məndə o bəxt hanı
Gəzib, görüm hər yanı”.
Birdən işlədi bəxti.
Bir dovşan gecə vaxtı,
Yanından ötən zaman
Ona ilişdi yaman.
Bərk tutub çuxasından,
Yapışdı yaxasından.
And verdi o, dovşana:
– Apar məni hər yana.
Gəl birgə ömür sürək,
Gəzməyi sevir ürək.
Dovşan dedi ki, tərgit
Ötənə yapışmağı,
Bir qərənfil kimi bit,
Bəzə bağçanı, bağı.

ÖYRƏNDİM

Gəzmədim boş-boşuna
Atama etdim kömək,
Gəldi onun xoşuna.

Doldurduq çarhovuzu
Su içsin qoyun-quzu.
Atamla taya-taya
Ot biçirik fermaya.

Bağda çəpər hörməyi
Öyrəndim qardaşımdan.
Sevirəm iş görməyi,
Lap balaca yaşımdan.

ZƏHMƏTLƏ YAŞA!

Mənim qardaşımın adı Cabbardır,
Baxarsan əlləri qabar-qabardır.
Ovucunun içi lap dönüb daşa,
Mənə deyir: – Sən də zəhmətlə yaşa.
Qazır düzənləri, qazır dağları,
Görsün ki, hardadır neft yataqları.

KEŞİKÇİLƏR

Balacan, qızılgülə,
Bənbvşəyə batasan.
Yavaş-yavaş mürgülə,
Şirin-şirin yatasan.

Təpələrin, diklərin,
Üstündən gəl, düş daha.
Qovuşur kirpiklərin,
Gəzmək qalsın sabaha.

Buludlar qalın-qalın,
Yatır göyün üzündə.
Dolaşmasın xəyalın,
Yenə çölün düzündə.

Üstündən Haçadığın,
Mürgüləyib axdı su.
Əziz bala, yatmağın
Bil ki, yoxdur qorxusu.

Ay üstündə nur çilər,
Sən yuxula doyunca.
Qoruyur keşikçilər,
Bizi sərhəd boyunca.

MƏKTUB

Elə bilmə ki, səni,
Unutmuşam, qardaşım.
Bil ki, sizdən gələni
Dərsə qarışıb başım.

Çoxlu oxuyuram mən,
Ayrılmıram kitabdan.
Şad xəbər verim: – Dünən
“Beş” almışam hesabdan.
Çalışıb bütün ili
Əlaçı olam gərək.
Sən verdiyin şitili
Əkdim həyətdə tək-tək.
Sirkə getdim bu həftə,
Fil durdu bir tərəfdə.
İt qaçdı atı qapsın,
At qaldı hara çapsın.
Bir də gördüm iri şir,
Ortalıqda gəzişir.

Xalamoğluna sözüüm
Sığmadı bir məktuba.
Gedim yanına özüm,
Burdan-buradır Quba.

BALACA HƏKİM

Həkimdir, hər gün gedir
Xəstəxanaya anam.
Divanın üstündədir
Mənm də xəstəxanam.

Sağ qoluma bağladım,
Tez aypara nişanı.

Yavaşca qucaqladım
Atı, fili, dovşanı –
Qoydum divanın üstə,
Uzandı çoxlu xəstə.
Keçi, dəvə, qaz, toyuq...
Çoxuna dəyib soyuq.
Qızdırma tutub qazı.
Bərk ağrıyır boğazı,
Mənim istəkli qazım,
Gəl sənə dərman yazım.
Boğazında var yara
Al, elərsən qarqara.
Bəs itin kefi yoxdur,
Yeməyir, guya toxdur.
Nə oynayır, nə hürür,
Səhərəcən öskürür.
Onun könlünü aldım,
Belinə banka saldım.
Dərman içirdim, boz it
O saat oldu sakit.

Bu kuklam Güldəstədir,
İki gündür xəstədir,
Qolunda kompres var,
Əl vurmaram ağrıdar.
Keçi ovub gözünü,
Dedi ki, məstan pişik,
Cırmaqlayıb üzünü,
Yarasına yod sürtdüm,
Yatdı üstünü örttdüm.

Divanda az yer vardı,
Filin yeri lap dardı,
Dəvə çəkildi bir az,
Fili yuxu apardı.
Hamı yuxladı bir-bir
Lap kəsildi səs-səmir.

Təkcə darıxdım yaman,
Səydim düz ona qədər.
Verdiyim dəva-dərman
Gördüm getməyib hədər.

Hamı gözünü açdı,
Birbaş yanıma qaçdı.
Tərtəmiz sağaldılar,
Sevinib əl çaldılar.

ŞƏN CIRCIRIMA

Cırcırama dedi: – Şən-şən oxudum,
Güllərə nəğmədən çələng toxudum.
Kənarda dayanıb hər qulaq asan,
Dedi, hörmət qazanmaq deyil asan.
Sənin oxumağın xoş gəlmir gülə,
Cırcırama çata bilməz bülbülə.
– Neyləyim?.. Bu işə salmışam meyl,
Mənə bülbül olmaq heç vacib deyil.

XARRAT

Bx, bu oğlan Yaşardır,
Əlindəki mişardır.
Mişarı yaxşı tanı,
Odur kəsən taxtanı.
Əlinə alıb mişar,
Taxtanı kəsdi Yaşar.
Sonra çağırdı: – Rəndə,
Gəl kömək elə sən də.
Bu işi vuraq başa.
Çəkdi onu taxtaya
Qıvrıqlaraq talaşa
Yığıldı taya-taya.

O çalışdı o ki, var,
Taxtalar oldu hamar.
Dedi bacısı Sevil
– Sən xarratsan elə bil;
Həm qoçaqsan, həm zirək.
Düzəlt bir yaxşı nənni.
İçində yelləndirək
Bacımız Yasəməni.

DEYƏ BİLMƏDİ

Ayı balası getdi,
Səhər meyvə bağına.
Uzaqdan hücum etdi
O, armud budağına.

Hansı dəydi gözüne,
Onu budaqda yedi.
Sevinib, öz-özünə
“Əcəb dadlıdır”. dedi.

O yedi birdən-birə,
Yemədi yavaş-yavaş.
Ağzından axdı şirə,
Qulaqlarına birbaş.

Gecə qoymadı yatsın,
Əziyyət verdi şirə.
Qulaq az qaldı batsın, –
Ana düşdü həşirə.

O, anasına açıb,
Heç nə deyə bilmədi.
Sabahı bağa qaçıb,
Armud yeyə bilmədi.

GÜLXANƏ PARKI

İstanbul – sahildə şəhər,
Oyanırdı səhər-səhər.
Dekabr ayının sonu.
Ağaclar soyunub donu.
Yuxulayırdı hələ çoxu,
Görürdülər yaşıl yuxu.
Gülxanə parkları bomboz,
Nə ağacda vardı bir qoz,
Nə bir badam, nə bir püstə.
Ən uca bir budaq üstə
Oturmuşdu bozca bir quş,
Qanadına şəbnəm düşmüş.
Birdən hər yan şəfəqləndi,
Sanki göydən nur ələndi.
Park elə bil gəldi cana,
İşıq düşdü xiyabana.
Elə bil ki, ötdü yolu,
Xəyalında qayğı dolu,
Ürəyində bir məhəbbət,
Türk şairi Nazim Hikmət.

İNŞAATÇI ƏLLƏRİ

Bir məhəllə var idi,
Küçələri dar idi.
Palçıq olardı yaz, qış.
Evləri yastı-yastı.
Bir gün yağdı bərk yağış,
Həyətləri su basdı.

Əsdi bahar yelləri,
İnşaatçı əlləri
Ora köməyə gəldi,
İşlər bir-bir düzəldi.

Söküldü həyət-baca,
Evlər tikildi uca.
Hərəsi bir imarət,
Asfaltlandı yol, həyət.
Qoçaq inşaatçılar,
İşlədilər o ki var,
Gah maşınla, gah əllə,
Gözəlləşdi məhəllə.

BALACA SƏLİM

Küçələrdə yağır yağış.
Durdun ala-toranda sən.
Ev üzü görmədin bu qış
Nə tufan, nə boranda sən.

Nuri Osmaniyyə yamyaş,
Necə keçəsən bu yolu?!
Çərçidə parlayır qaş-daş,
Çöldəsə bərk yağır dolu.

Satıcılar qalib darda
Baxır sağa, baxır sola.
İslanmışdır divarlarda
“İçin, için koka-kola”.

Yağışlar sel olub axdı,
Ay Səlim, kənara çəkil!
Küçədəsən məktəb vaxtı,
Əlində bir yığın şəkil.

Şirin uşaqlıq illəri
Qismətin olmadı sənin.
Ver alım o şəkilləri
Get evə, yaşıdır bədənin.

KOSMOS

Bu ağ inəyə baxın,
Necə yaraşıqlıdır.
Gəlir Aynura yaxın,
Ağ üzü işıqlıdır.

Gözündən nur saçılır,
Kosmosdur onun adı,
Onu görcək açılır
Aynurun qol-qanadı.

Şirin-şirin töküb dil,
Aynur inəyi sağır.
Sərnicinə elə bil
Ağ rəngli yağış yağır.

METRO

Ay ana, mindir məni
Sehrli pilləkana.
Bu gün sevindir məni,
Axı bayramdır, ana?!

Bizim küçəmizə düz
Gətiriblər metronu.
Gün çıxıb gecə-gündüz
İşıqlandırar onu.

Çilçıraqlar nur saçar,
Gəzib, baxarıq ona.
“Sim-sim” qapını açar,
Biz minərik vaqona.
Ay ana, mindir məni
Sehrli pilləkana...

MƏNİM QARTALIM

Göy buludlardan soruş,
Mənim atam nəçidir.
O, tunc qanadlı bir quş,
O bir təyyarəçidir.

Elə bil uçuram mən,
Atamın qanadında.
Göy yolları görəsən
Necə qalır yadında?..

O şığıyır hər yana,
Marsa, günəşə çadır.
Baş vurub asimana,
Göyün üzündə batır.

Bir şimşək kimi çaxıb,
Uçur mənim qartalım.
Nənəm ardınca baxıb,
Deyir: – Qadasın alım,
Salamat get, qayıt sən,
Möhkəm olsun iradən.

GİLAVAR, GƏL!

Ay dəniz, bu nə səsdir?
Dalğalar, daha bəsdir,
Gah qalxıb, gah endiniz,
Coşub-köpükləndiniz.
Ah, bir gilavar gələ,
Çoxdandır düşmür ələ.
Mən bağda səhərçağı,
Silkələdim budağı.
Var gücümlə bağırdım,
Gilavarı çağırdım:
“Mən anamın ilkiyəm

Elə bilmə tülküyəm,
Nə dələ, nə dovşanam,
Sözəbaxan oğlanam,
Xəzri, yat, gilavar, gəl!
Xəzri, yat, giləvar, gəl!”
Dəniz olsun düpbədüz,
Axşamacan suda üz...

GÜNƏŞLİ BALKON

Günəş, qırmızı donda,
Dolaş bizim balkonda.
Ancaq tonqal qalama,
Üstündə dibçəklərin.
Şəbnəmini yalama,
Güllərin, çiçəklərin.
Yayılsın evə ətir,
Gəl, bizə sevinc gətir.
Bizim balkona yaz, qış,
Qoy hərdən yağsın yağış.
Sürəhilər yuyulsun,
Xoş bir ətir duyulsun.
Balkona çıxarıq biz.
Uzaqdan mavi dəniz
Baxar bizim balkona,
Biz də baxırıq ona.

İŞIQ SÖNƏNDƏ

İşiq sönəndə necə
Mən yata bilim gecə?
Əjdaha düşür yada...
Bir az qorxuram düzü.
Mən gecəyə dünyada,
Vermərəm bir gündüzü.

GÜLƏŞİRDİK

Biz İlqarla güləşirdik
Sanki şirdik.
Birdən cırıldı köynəyim
Vay, neyləyim?!
Mənim gözəl bir bacım var,
Adı Sona.
Ancaq bircə əlacəm var –
Deyim ona.

ÇALIŞQAN HÖRÜMÇƏK

Çox çalışdı bir hörümçək.
Hördü bir zərli yelləncək.
Bu budaqdan o budağa,
Başladı yırgalanmağa,
Göz gəzdirdi ora-bura,
Milçəkləri saldı tora.
O dözdü çox əziyyətə,
Fayda verdi təbiətə.

DONDURMASATAN

Bizi hər gün salır yada,
Gülər üzlü şən bir kişi.
Dondurmanı arabada,
Gətirməkdir onun işi.

Var gücüylə bağırır o,
Uşaqları çağırır o.

“Ay qaymaqlı dondurma
Gəl al ye, gendə durma.
Verim hərənizə bir,
Şokaladlı “plombir”.

Kim sevir “eskimonu”,
Gəlib aparsın onu”.

Bütün həyat adamı,
Dondurma yeyir hamı.

QAPILAR

Görəsən niyə elə
Cırıldayır qapılar?
Bəlkə adamı belə
Salamlayır qapılar?
Yox, o qapılar əlbət,
Məndən edir şikayət.
Deyir: – Məni tutub pas,
Aç, ört, mənə qulaq as:
– Cırr-cırr, cırr-cırr...
Qapıları yağladım,
Səssiz açıb – bağladım.

YALLI

Uğurla vurdu başa,
Elxan bu dərs ilini.
Kəndə getdi birbaşa,
Keçirsin tətlini.

Uzaqda qaldı şəhər...
Əmisilə hər səhər,
Getdi biçinə, ova,
Qulluq etdi buzova.

Bir it dəydi gözüne
Həyətinə fermanın.
Nə dedisə, sözüne
Qulaq asdı Elxanın.

Alnında xalı vardı,
Gözü qaldı xalında.
Onunla dolaşardı,
Şiş dağların yalında.
Dedi: – Yalda oynadın,
Yallını bir zənbildə.

Böyüdü Elxangildə,
O şəhərdə qışladı.
Elxan onu tətildə,
Fermaya bağışladı.

KÜR QIRAĞINDA

Biz gəldik Sabirabada,
Bir ilk bahar düşdü yada.
O qış oxşayırdı yaza,
Qovuşmuşdu Kür Araza.
Bu yerdə bollu məhsul var,
Gəzib, dolaşdıq hər yanı.
Qoçaq məktəbli uşaqlar,
Becərib bağı, bostanı.
Bərələrdə üzüb çayı.
Seyr elədik biz o tayı.
Gəzdik çiçəkli Surrada.
Bağ-bağatlı Qruzmada.
Biz gələndə daha qışdı,
Pambıq çoxdan yığılmışdı.
Billur kimi axırdı su.
İşlədikcə su qurğusu.
Zəhmət sevir orda ellər,
Günəş çıxıb, qızıl tellər
Düşüb suya səhərçağı,
Nə gözəldir Kür qırağı!..

TÜLKÜ VƏ TOYUQ

Torba atıb çiyinə,
Tülkü yanaşdı hinə.
Toyuq dəydi gözüne,
O dedi öz-özünə:
“Ağ toyuğu mən necə
Oğurlayım bu gecə?”
Pıçıldadı toyuğa:
– İşığısan gözümün.
Üşüyürsən soyuğa
Yoxdur sənin dözümün.
Çayda minək bərəyə,
Gedək bizim dərəyə.
Həmişəlik bizdə qal,
Qalayım sənə tonqal.
Dən almışam bir torba,
Bişirim sənə şorba,
Tavakabab, qovurma,
Gəl gedək, burda durma.
Bu gün-sabah gəlir yaz.
Evdə oturmaq olmaz!
Nə girmisən bu hinə? –
Əriyib dağda buzlar.
Toyuq istədi dinə,
Qaqqıldaşdı xoruzlar.
Tülkü toyuğa hələ
İstədi çox söz desin.
Onu keçirib ələ;
Yaxşı qızardııb yesin.
Bu hiyləni anladı,
Xoruzlar bərk banladı.
Hinə saldı vəlvələ,
Toyuq düşməsin ələ.
Tülkü sürüşüb dağı,
Qaçdı üzüaşağı.
Dedi ki, eybi yoxdur,
Hələ gün çox, ay çoxdur...

HƏMİŞƏ BELƏ

Yazı qarşılıyıb hamı,
Sevincindən qanadlanır.
Deyirlər ilk yaz axşamı,
“Həmişə belə” adlanır.
Yaz axşamı oyansa kim,
O oynayar bütün ili.
Mən isə bir şəkil çəkim,
Çəkim Bilgəhdə sahili.
Mən həm tikim, həm toxuyum,
Hey girişim neçə işə.
Yox, əvvəlcə dərs oxuyum,
Əlaçı olum həmişə.

KİTAB

İnsanlar çəkdi zəhmət
Günü, günə qatdılar;
Dünyada gözəl nemət
Kitabı yaratdılar.
Neməti təbiətin
Gün kimi işıq saçdı
Həyatda hər sənətin
Sirrini bizə açdı.
O, hər zaman cavandır
Yaşı ötsə də mini,
Bizə neçə zamandır,
Öyrədir Nizamini.
Çevrilib çox dillərə...
Sanki sirrdir hər biri,
Yol tapıb könüllərə
O, sevdirdi Sabiri.
Durub iki qəhrəman
Dolabda qoşa-qoşa
Baxır cürətli Cırtan,
Cəsarətli Qavroşa.

Kitab sanki bir quşdur,
Mizin üstə qonmuşdur.
Kitaba salsan meyl,
Səndən ayrılan deyil.

OYUN OTAĞINDA

Uşaqların bağçada
Bir oyun otağı var.
Döşəmədə, taxçada
Hər cür oyuncağı var.

Böyrü üstə uzanan
Məxmər tüklü ayıdır.
Fildir o böyük heyvan,
Dişləri şirmayıdır.

Bir buna bax, ayı da
Uzanıb çarpayıda.
Sənubər laylay çalır,
Ayı dincini alır.

Hamıdan kiçik Bikə
Çox sevir tikiş tikə.
İynə alıb əlinə,
Döşlük tikir gəlinə.

Bax, necə süzüb gedir
Bu “Jiquli” maşını,
Oturub öndə Nadir,
Gəzdirir yoldaşını

Odur, balaca Bəkir
Taxtalardan ev tikir.
O, sevinə-sevinə
Bayraq sancır evinə.

Sol tərəfdə küncdə var
Kubiklərin qalağı.
Çox sevirlər uşaqlar
Birlikdə oynamağı.

Tərbiyəçi Gülbahar,
Dedi: gəlin, uşaqlar,
Xalça üstə oturaq
Gözəl bir saray quraq.

Uşaqları toplayıb,
Kubikləri tez sayıb
Payladı hərəsinə;
Çox çalışdı oğlan, qız,
Sarayın qülləsinə
Vurdular qızıl ulduz.

QARANQUŞUN SEVİNCİ

Qaranquş yuva salır
Küncündə bizim damın;
Hərdən sanki ney çalır,
Xoşu gəlir adamın.

Qaranquş öz evinə
Lələk, palçıq daşıyır,
O sevinə-sevinə
Bu dünyada yaşayır.

YAXŞI ADAM

Bir yaxşı adamdır həkim,
Həkimdən qorxmasın heç kim.
Xəstəliyi qoymur yaxın,
Siz onun sözünə baxın.

ƏDALƏT VƏ DƏLƏ

Ədalət saata baxdı,
Dedi, çatıb nahar vaxtı.
Çoxdandır gözləyir dələ,
Mən isə evdəyəm hələ.
O, düz parka getdi birbaş
Tez şam ağacına çatdı,
Gövdəsinə yavaş-yavaş
Qozu vurub, taqqıldatdı.
Sonra qozu ləpələdi,
Ovucuna səpələdi,
Dələ şamdan düşdü yemə,
Gözləyirmiş onu demə.
Qozu yedi bir ucundan, –
Öz dostunun ovucundan.

GÖSTƏR

Öz böyük qardaşına
Dedi balaca Nəbi:
– Dolanaram başına,
Göstər mənə məktəbi.

Atam bir toqqa alıb,
Sabah onu taxaram,
Mən lap həyətdə qalıb,
Pəncərədən baxaram.

GÜLDÜ QARIYA

Bir qarı sakit-sakit
Keçəndə qoz bağından,
Hardansa bir qara it,
Yapışdı balağından.

Dovşan ötəndə bağı
Bərkdən güldü qarıya.
O vaxtdan üst dodağı
Bölündü tən yarıya.

QORXAQ BEÇƏ

Yağış küçədə kəsdi,
Hər yer oldu gölməçə.
Tez gəzməyə tələsdi,
Xımayı xoruz-beçə.

Qaldırıb kəkilini
Gəzə-gəzə küçədə,
Birdən öz şəkilini,
Gördü o, gölməçədə.

“Bu nə çirkin sir-sifət,
Nə pis çıxıb şəkilim.
Yox, bu, tülküdür əlbət,
Gərək tezcə əkilim”.

İŞ VƏ SÖZ

İş – möhkəmlikdə bir dağ,
Bir polad, ya qurğuşun.
Söz çox yüngüldür ancaq,
Bir tükü qədər quşun.

Gah şirin, gah acıdır,
İşlə söz cüt bacıdır.
Söz işsiz dolansa tək,
Onu aparar külək.

AĞRIMASIN QOLLARI

*Dərsə gedən bir uşaq,
Çıxdı buz üstə qoçaq.
M.Ə.Sabir*

Dərsə gedən bir uşaq,
Səndən bir söz soruşaq:
– Nə durmusan bu tində?
Səndən görünməyən iş!
Məktəbin həyətinə
Yoldaşlarınla gəziş.
– Yolu dönəndə birdən
Müəllimi gördüm mən.
Onu çox sevirik biz,
Yenə səhər çağında
Sınıf dəftərlərimiz
Doludur qucağında.
Qoymaram daşsın tək
Uzun-uzun yolları.
Edərəm ona kömək
Ağrımaların qolları.

ORQAN

Sakitlik idi hər yanda,
Bir nəfər çaldı orqanda.
O, ucaldı səadətini,
Azadlığın nəğməsini,
Eşitdirdi təbiətin,
İnsanların xoş səsini.
Çağladı çay kimi orqan,
Coşdu sular etdi fəğan.
Sayrışdı göydə ulduzlar,
Əridi dağlarda buzlar.

Düşdü çaya iri-iri,
Hey axdı, getdi sürətlə.
Bethoveni, Üzeyiri,
Səsləndirdi məhəbbətlə.

TARLALARIN ƏTRİ

Anam evə gəlir günəş batanda,
Saçlarımı tumarlayır yatanda.
Əllərində tarlaların ətri var,
Ürəyimdə dəryalarcan xətri var.

MARALGÖL

Bir Maralgöl var Gəncədə –
Uca dağlar qoynunda.
Damcılardan mirvari var
Cərgə-cərgə boynunda.

Şax bunyuzlu gözəl maral
İstədi ki, yuyuna.
O diz çökdü sahilində,
O baş əydi suyuna.

Gölün parlaq güzgüsündə
Maral baxdı özünə.
Sularının mavi rəngi
Düşdü onun gözünə.

PAMBIQÇI GÜNƏŞ

Geniş Muğan düzündə
Günəş düşdü tarlaya.
Parladı yer üzündə
Ağ pambıq taya-taya.

O, nə gəzməyə dağa,
Nə də ki, çaya düşdü.
Səhər pambıq yığmağa,
Günəş tarlaya düşdü.

Oxşadı narın-narın,
Pambığın tellərini.
O, isitdi qızların,
Yorulmaz əllərini.

BALA MƏHƏBBƏTİ

Dəryalarca olarmı
Ananın məhəbbəti?
Bir günəşə dolarmı
İstisi, hərarəti?
Geniş göylər qədərdir
Balaya məhəbbəti.
Onu ölçmək hədərdir –
Yoxdur bir nəhayəti.

SALAMAT QAL

Mən Qara dənizə çatdım,
Gün batanda, axşam vaxtı.
Sularına güllər atdım,
Ceyran kimi dönüb baxdı.

Dedim: – Qızılgülləri al,
Mən heyranam hər çağına!
Qara dəniz, salamat qal,
Nə sözün var qonağına?

Bürünərək parlaq zərə,
Durub, xeyli baxdı gəndən.
Dedi: – Bacım göy Xəzərə
Çoxlu salam yetir məndən.

GƏLİN MUROV TƏRƏFƏ

Yayın isti çağında,
Göy təmiz, hava açıq.
Uca Murov dağında
Qurulmuşdu alaçıq.

Dost olmuşdum əzəldən,
Sürüdə bir kəl ilə;
Ona otdan, xəzəldən,
Yedirirdim əl ilə.

Gedən vaxtı örüşə
Alaçığa salıb baş,
O, mənimlə görüşə
Gələrdi yavaş-yavaş.

Nəsə dedi elə bil,
Görüşəndə son dəfə.
Yəqin tapşırdı hər il
Gəlim Murov tərəfə.

BAHARIN SEVİNCİ

Bahar zümrüd quşunun
Lələklərində gəldi.
O zər qanadlı səhər
Küləklərində gəldi.

Qucağında al günəş,
Hey dolaşdı bağları.
Çoxlu sevinc payladı,
Şad etdi uşaqları.

NEFTÇALA BALIQQILARI

Mavi Kür sahilində,
Bir şəhər var – Neftçala.
Bir-birilə qovuşur,
Orada ana, bala.

Xəzər öz qucağını,
Açır istəkli Kürə.
Ona bax, necə gəlir
O yüyürə-yüyürə!

Balıqçılar sevinir,
Torları yığa-yığa.
Şahmayını, kütümü,
Tallayırlar qayığa.

Nə sular da bir səs-küy,
Nə bir qalma qal olur.
Bu zaman balıqçılar,
Balıq kimi lal olur.

XIZI DAĞLARI

Gəldi sevimli yayım...
Ən isti çağlarında.
Gəzdirir məni dayım
Xızımın dağlarında.

Dağın başında durub,
Baxdım kəndə uzaqdan.
Gördüm ki, dəstə vurub,
Qızlar gəlir bulaqdan.

Bir sürü qoyun-quzu,
Otlayırdı o tayda.

Çəpişi dayım qızı
Sulayır Ataçayda.

Birdən baxdım hər yana,
Görmədim kəndimizi.
Bürüdü ağ dumana,
Xızı dağları bizi.

YADİGAR

Xeyli keçmişdi yaydan,
Biz keçirdik Göyçaydan.
Yanında böyük daşın
Dayandı birdən maşın.
Gördüm üzüaşığı
Qaçır oğlan uşağı.
Elə ki, bizə çatdı,
Səbətini uzatdı.
Dedi: – Göyçay narıdır,
Bağımızın barıdır;
Gətirdim sizə sovqat.
– Niyə oldun narahat,
Zəhmət çəkdin, çox sağ ol!
Oğlan dedi: – Yaxşı yol!

Hamiya verdi ləzzət,
O dadlı gülöyşə nar.
Səbət dolu mərifət
Qaldı bizə yadigar.

ŞAM AĞACI

Sanki mavi buludlarda dayanıb,
Şam ağacı baxır dağın başından.
Körpə ağacların halına yanıb,
Qoruyur onları kiçik yaşından.

Baxır aya, ulduza, kəhkəşana,
Yoxsa göydən yerə verir xəbəri?
O yol azan hər dələyə, dovşana,
Durub yol göstərir illərdən bəri...

SABİRDİR ADIM

Mənim Sabirdir adım,
Bəlkə şair olmadım,
Onda nə olsun, ana?
Anam dedi ki, yaşa
Sabir kimi mərdana.

BABAMIN ŞİNELİ

Babam öz şinelindən
Düzəldib bir müqəvva.
Tərpənir yaz yelindən,
İçinə dolur hava.

Elə bil ki, var canı,
Dayanıb, hər şey duyur.
Köhnə şinel bostanı,
Qurddan, quşdan qoruyur.

Bir gün cik-cik səsilə
Dolmuş idi müqəvva.
Sən demə, yaxasında
Sərçə qurubmuş yuva.

Ağır patrondaş, tüfəng
Döşündə yoxdur indi,
Orda sərçə üç qəşəng
Balasilə isindi.

BİLETSİZ SƏRNIŞIN

Qatar sahililə
Ötdü Xəzərin.
Əlvan qanadları
İçində zərin.
Uçub bir kəpənək
Girdi vaqona.
Uşaqlar gülüşüb
Baxdılar ona.
Dedilər: kəpənək
Düşübdür tora
Biri dedi: deyək
Gəl, konduktora.
Qatarda biletsiz
Bir sərnişin var.
Dedim: ay bilgəhli
Əlvan kəpənək,
Sənin Pırşağıda,
Bəs nə işin var?!

ÇİL

Yaz gəlir əlində
Bir iri zənbil.
İçində zənbilin
Xaşxaşdır, nədir?
Səpir uşaqların
Üz-gözünə çil.

Baharın töhfəsi
Nə qəribədir!
Gözəl çiçəklərin
Tozudur bu çil,
Aparacaq onu
Ötəndə fəsil.

NECƏ ÇALIM?

Necə baraban çalım,
Nənəm yataqda xəstə...
Ona qızılgül alım,
Mağazadan bir dəstə.

Ana, zəng eləmə, yox,
Çağırmaq həkimi.
Nənəm gülü sevir çox,
Sağalar görən kimi.

SOLMAZIN LENTLƏRİ

Yeddi rəng lentini itirdi Solmaz,
Ay qız, bu qədər lent itirmək olmaz.

Dünən itirdi sonuncu lentini,
Yağışda axtardı həyəti, tini.

Başdan-başa dolaşdı bağça-bağlı,
Yağış kəsdi, parladı göy qurşağı.

ACIQLI QAZ

Gəzib acıqlı bir qaz
Keşik çəkir həyətdə.
Bir az bizim köpəyə
Oxşayır xasiyyətdə.
Mən, Səməndər və Ayaz,
Qaçıb, dənizdə çimdik.
Qayıdanda vurdu qaz,
Hərəməyə bir dimdik.
– Qa, qa! – edib, dedi: – Siz,
Çimmisiz icazəsiz?!

TAR

Bir axşam qışda, qarda,
Qardaşım çaldı tarda.
Yığışdıq xoş avaza,
Qışımız döndü yaza.
Sarı simlər elə bil,
Bülbül kimi açdı dil.

QAYIQDA NƏĞMƏ

Çıxmışıq Xəzərdə üzməyə biz də:
Mən, atam, balaca bacım Nəsimə.
Nəğmə oxuyuram mavi dənizdə,
Ləpələr səs verir mənim səsime.

Dedim ki, atacan, yavaş çək avar,
Oxudum, səsimi qaldırdım zilə.
Gördüm ki, xəzriyə dönüb giləvar.
Quş kimi uçurdur onu sahilə.

GÖYÇƏK BACIMIZ

Yazda bir bacımız gəldi dünyaya,
Gipgirdə sifəti oxşayır aya.

Muncuq kimi qapqaraca gözü var,
“İnqə-inqə” dedi, yəqin sözü var.

Dörd qardaş dövrəyə aldıq uşağı,
Gördük birdən töküldü qaşqabağı.

Niyə acıqlandı o boş-boşuna,
Bəlkə biz gəlmədik onun xoşuna?!

HARA GEDİRSƏN?

Meşəlikdə əsdi şam,
Dedi körpə cüyürə:
– Hara gedirsən axşam,
Sən yüyürə-yüyürə?
Cüyürüm, öz vaxtı var
Meşədə əyləncənin.
Əlinə düşmək olar,
Burda əyri-pəncənin.

Cüyür döydü gözünü,
Qorxu düşdü canına.
Tez yetirdi özünü,
Anasının yanına.

NAĞILÇI BALIQ

Sevinclə Elxan bala,
Çaydan bir balıq tutdu.
Şadlığından az qala,
Öz adını unutdu.

Dedi: – Balıq dolanar,
İçində büllur qabın.
Çilçıraq kimi yanar,
Üzərində dolabın.

Hərdən ağzını açar,
Yeyər cücü ətindən.
Axşamlar söhbət açar,
Sular səltənətindən.

Qoy danışsın dənizdən,
Gözlərəm axşamədək...
Bəs ağzına alıb su,
Necə nağıl deyəcək?..

ALTI YAŞI VAR

Onun altı yaşı var,
Hələ yaşı lap azdır.
Onun üçün dəryalar,
Gölməçədən dayazdır.

Deyir çıxıb bayıra,
Göydən qopardım, ayı.
Abı rəngə, sarıya,
Boza, deyir çəhrayı.

Gözlərində təbiət
Ən gözəl bir rəng alıb.
O, qəlbində məhəbbət,
Dünyaya heyran qalıb.

ŞƏKİLLƏRİM

Göylər mavi rəngli bir qab,
Ay içində yağlı fətir.
Dəniz mavi rəngli kitab,
Dalğaları sətir-sətir.
Günəş çıxıb tutub yolu,
Elə bil yolda lələdir.
Göydə isə şərbət dolu
Qırmızı bir piyalədir.
Söylə, xoş gəldimi sənə,
Belə şəkillərim, nənə?

BƏKİR

Yağlı rənglərlə Bəkir,
Oturub şəkil çəkir.
– Nə çəkirsən, a Bəkir?
– “Qardaşım ağac əkir”.

QAR VƏ UŞAQLAR

Havada bərk şaxta var,
Yağır aram-aram qar.
Qar ələndi hər yana –
Bağça-bağa, eyvana.

Yolları ağ rənglidi,
Hər yanı əhənglidi.
Aləm oldu ağappaq,
Uşaqlarla doldu bağ.

Xizəklər işə düşdü,
Uşaqlar hey sürüşdü!
Heç kimə etmədi kar,
Nə o şaxta, nə o qar.
Bir ağ papaq geydi şam
Qu tükündən o axşam.

GÖY AVTOBUS

Göy avtobus tərtemiz
Yuyaraq üz-gözünü,
Bir uşaq bağçasına
Yetirdi tez özünü.

Uşaqları mindirib
Mavi sahilə gəldi.
Uşaqlar bülbül kimi
Sevinib dilə gəldi.

Sahil boyu uşaqlar,
Çimirdi başdan-başa.
Göy avtobus dayanıb
Eyləyirdi tamaşa.

GÖRMƏMİŞƏM

Uça-uça dedi qar:
– Ürəyimdə arzum var.
Çox gəzmişəm vətənin
Dağlarını, düzünü.
Süsənin, yasəmənin,
Görməmişəm üzünü.

Ağaclar olub yalın
Mən gəzəndə bağları.
Bürümüşəm ağ, qalın
Yorğana budaqları.

Görməmişəm laləni,
O da tanımır məni.
Mən gələndə qış olur,
Güllər yuxlamış olur.

MƏNİM ANAM

Anamı baş mühəndis
Göndərdilər mədəinə.
Nə sevindim bilirsiz
Xəbər verəndə mənə?!

O çəkdiyi plana
Baxın: heç vaxt tez yatmaz.
Dünyada heç bir ana
Mənim anama çatmaz.

Anam işləyir gecə,
Yatım, səs-küy salmayım.
Belə ananın necə
Qayğısına qalmayım?

LƏNKƏRAN TORPAĞINDA

Lənkəran torpağında
Becəriblər limonu;
Həyətyanı bağında
Sən də əkərsən onu.

Çay yaxşıca dəm alsın,
Bir dilim sal çayına.
Saxla tumunu qalsın
Gələn bahar ayına.

Bir də gördün boy atıb
Limon verib ağacın.
Suyuna şəkər qatıb
İçər balaca bacın.

ALBALI

Nə gözəldir meyvəsi
Albalı ağacımın.
Oxşayır hər dənəsi
Gözlərinə bacımın.

Səhərlər gəzib bağı
Albalı dərdim bu yay.
Ən uca bir budağı
Sərçələrə qaldı pay.

SƏNƏ LAYLA ÇALIRLAR...

Yaşıl yataq otağın var
Sənin, ucsuz-bucaqsız.
Yaşıl yataq otağın var
Sənin odsuz-ocaqsız.

Körpə bala, mavi rəngdir
Otağının tavanı.
Çiçəklərin gözəl ətri,
Bürümüşdür havanı.
Ətrafında şən nəğməli
Quşlar yaşar qəfəssiz.
Sən yatmışsan bu meşədə,
Yeləncəyində səsis.
Solunda bir şam ağacı,
Sağında ağcaqayın
Sənə lay-lay çalırlar,
Bu istisində yayın.

BAHAR VAXTI

Dərələrdən çay axıb
Körpə kimi dilləndi.
Kirpi təpədən baxıb,
Sevincindən gilləndi.

Hoppanıb-düşdü dovşan,
Yadından çıxdı adı.
Tülkü tülküyə bu an
Nə isə pıçıldadı.

TÜTƏK ÇALAN

Tütək çalan, ağaca
Söykədi kürəyini,
Qaşlarını qaldırıb
Fildən tütəyini.

Bir gözəl mahnı çaldı
Öz xoşbəxt ellərindən.
Quşlar uçdu elə bil
Tütəyin dillərindən.

BABANIN SEVİMLİSİ

Bax, görünür uzaqda
Bir uşaq arabısı.
Körpə İlqarı bağda
Gəzdirr öz babası.

Deyir: – Yaşıl bağlardan,
Gərək hava alasan.
Uca ol bu dağlardan,
Sən bir igid balasan.

O, hələ açmayıb dil,
Gülür, atır özünü.
Başa düşür elə bil,
Babasının sözünü.

BAXSIN ULDUZA, AYA

Raket düzəltdi Rəfi –
Qalxsın kosmik fəzaya,
Dolansın hər tərəfi,
Baxsın ulduza, aya.

Özü raketə mindi,
Oturtdu ağ quzunu.
Quzu baxıb sevindi
Mələdi yol uzununu.

KÜKNAR

Dərildi, qoz, heyva, nar,
Yarpaqları töküldü qış.
Bircə yaşıl iynəli
Küknar qaldı solmamış.

Buza, şaxtaya, qara,
Vardır onun dözümlü.
Mən o yaşıl küknara
Oxşadıram özümü.

BAŞQA MƏSƏLƏ

Bacıcan, keçən dəfə,
Söz verdin alasan ox.
– Oxun dəyməz hədəfə,
Mən sənə dedim, ya yox?!
Boyun boyuma çatıb,
Əcəb tapdın peşə sən.
İstəyirsən ox atıb,
Gözümüzü deşəsən?
Get oxu “Robinzonu”!
O kitab düşmür ələ.
Hələlik oxu onu,
Bax, bu başqa məsələ...

XOŞLAYIRAM DƏNİZİ

Səhər-səhər dənizin,
Nə yaxşı, xoş iyi var.
Səhər-səhər dənizin,
Əcəb gözəlliyi var.

İstəyirəm dənizdə,
Keçsin gecəm-güdüzüm.
İstəyirəm dənizin
Dərinliyinə üzüm.

Gəlin, ay qağayılar,
Birgə çıxmaq səfərə.
Oturmaqdan su üstə,
Dönmürsüz nilufərə.

Hara könlüm istəsə,
Mən sürərəm gəmini.
Gəzərəm suitilər,
Balıqlar aləmini.

Anam darıxar ancaq,
Adım düşməz dilindən.
Gəlib məni çağırar,
Dənizin sahilindən.

EMİNİN NƏNƏSİ

Çox istəyir məni nənəm,
Onun fikri-zikri mənəm.
O, anama hər gün deyir:
– Boyu çıxmır, çox az yeyir...
Alma, armud ver Eminə,
Tutun onu vitaminə!
Nə gəlib bu tərəvəzə...
Həm duzludur, həm turşməzə,
Qoy yesin kök, kələm, kəvər,
Göyertini hamı sevər.

QOYUN

Çox istidir, ay qoyun,
Qalın kürkünü soyun!
Qışda geyərsən bunu,
Mənə ver zərif yunu.
Mən ondan yaxşı əlcək
Toxuyum qardaşıma.
Baxıb fikirləşərək,
Buynuzunu qaşıma.

DAYÇA

Bir ala dayça qaldı,
Dik tutaraq başını,
Durub ona yol açdı,
Avtobus, yük maşını.
Anası enib çaya,
Kişnəyərək saldı səs.
Xəbər çatdı dayçaya,
Qayıtdı təngənəfəs.
Dayça baxdı şiş dağa,
Dedi: – Bu böyük nədir?..
O getməyib uzağa,
Hələ bilmir yük nədir...
Bilmir ki, hara gedir,
Səhərlər gəlir hardan.
O dayça şadlıq edir,
Xoşu gəlir bahardan.

İLK YAZI

Qələmlə səliqəli
Yazmaq öyrənirəm mən.
Adamın əsir əli,
Pəro səs salır hərdən.
Yazmaq necə çətindir...
Sözlər yeridi sağa:
Yazdım: “Top Afətindir”,
Ləkə düşdü varığa.

DƏVƏ

O, oxşamır qoyuna,
Əlin çatmaz boyuna.
Gərək belinə əyə,
Sən minəsən dəvəyə.

İLK MƏKTUB

Elxan, ilk məktubu sən mənə yazdın,
Sən mənimçün bu qədər darıxmazdın...
Elə bil məktubla sən çatdın mənə,
Dovşan qollarını uzatdın mənə.
Dedin: – “Ver oxuyum, təzə şeir hanı?
Daha öyrənmişəm mən əlifbanı”.
Söylədin məktubu yazmısan özün,
Təkbaşına oxuyarsan kitabı.
Məni şad elədi sənin bu sözün,
Mən sənə şeirlə yazdım cavabı.

GÜLMƏLİ

Tullana-tullana dağ ətəyinə,
Gəldi oynamağa balaca Əli.
Yamacda qoyulan bal pətəyinə,
Özü də bilmədən toxundu əli.
Vızz... edib burnunu sancaraq arı
Düz uçdu çiçəkli bağlara sarı.

Çox gözəl oğlandı balaca Əli,
İndi burnu şişib, olub gülməli.
Darıxma, şiş keçib gedər sabaha.
Hər yerə burnunu uzatma daha!

SİÇANLAR

Sičanlar təmizlik bilmir,
Əl-üzünü yuyub silmir.
Evləri toz olur,
Rəngləri boz olur.

NƏ İSTƏYİR ELƏYİR

Keçi əlində qırmanc,
İt arabasını sürür.
Boz ayı başında tac,
Rəqs edib, bizi güldürür.

Hoppanır akrobatlar,
Meymun üzünü yelləyir.
Eh, sirkdən yaxşı nə var,
Kim nə istəyir, eləyir.

BİR TUNEL

Çox sevirəm Bilgəhin dənizini,
Bağa köçürük ildə.
Tanıyıram suitinin, qağayının izini.
Dolaşıram sahildə.
Qayalar var yanağı çopur-çopur,
Balıqçılarla dolu.
Bir də gördün şiddətli külək qopur,
Tozanaq tutur yolu.
Çox görmüşəm küləyin hücumunu,
Qılınc kimi kəsib yel!
Daşımışam sahillərin qumunu!
Qazımışam bir tunel.

ATƏŞBÖCƏYİ

Bir gecə, gördüm qumun
Üstündə par-par yanır.
İndi mənim ovcumun
İçində ışıqlanır.
Gəzir o baş-bu başa.
Dedim: qutuda yaşa,

Bax, bu da sənin qutun...
Dərərəm sənə tutun
Yamyaşıl yarpağını,
Söndürmə çırağını.

GÖZƏL QIŞ

Şaxta baba uzaqdan
Necə gəlib məktəbə
Düşüb əldən-ayaqdan,
Gecə gəlib məktəbə?
Qarlı dağlardan aşıb,
Buzlu çaylardan keçib,
Meşələri dolaşıb,
Bizə bir yolka seçib.
Əsib külək, yağır qar,
O, soyuqdan əsməyib.
Nə pələng, nə canavar
Qarşısını kəsməyib.
Bəzədik o yolkanı:
Asdıq qızıl ulduzu,
Atı, fili, kuklanı?
Tülkünü və xoruzu.
Yolkamız, ay uşaqlar,
Görün nə gözəl oldu!
O yamyaşıl budaqlar
Oyuncaqlarla doldu.
Hər budaqda elə bil
Açdı lalə, qərənfil.
Bu asılan kəpənək
Düz qızılgülə qonub,
Gözəl bəzəkli böcək
Elə biləsən donub.
İt boynuna lent taxıb
Pişik eşir bığını,
Tülkü xoruza baxıb

Yellədir quyruğunu.
Bir az o yana itdən,
Qıza bax, nə qəşəngdir...
Paltarı təzə çitdən,
Gülləri rəngbərəngdir.
Qar yağır yavaş-yavaş,
Dovşan qırpır gözünü.
Qara batıb Alabaş,
Silkələyir özünü.
Lap üst budağa qaçıb
Zınqırovlu kəhər at,
Guya ağzını açıb
Kişnəyəcək bu saat.
Bax, evciyin damını
Buz basıb, qar yağırdı,
Şaxta baba hamını
Öz yanına çağırdı.
O verdi bizə bəxşiş,
Bir-bir boşaldı zənbil,
Sən nə gözəlsən, ay qış,
Xoş gəlmisən, təzə il!

YAN, AY TONQALIMIZ, YAN!

Yanır bir iri tonqal
Sahildə axşamüstü.
Göy təmiz, üfüqlər al,
Qalxır göylərə tüstü.
İşığında biz odun
Oturmuşuq yan-yana.
Çırtıldayırdı odun
Tonqalda yana-yana.
Göy gözlərini bizə
Dikərək baxır dəniz.
Qarmon çalır Əzizə,
Şeir deyir Aybəniz.

Manqa rəhbəri Fatma
Oxudu gülə-gülə,
Ay külək, hələ yatma,
Tonqalımızı fülə.
Alovu rəqqasətək
Oynatdı göydə külək,
Yan, ay tonqalımız, yan!
İşıqlısan qoy hər yan.
Hərə oxuduğundan,
Tikib-toxuduğundan,
Gördüyündən danışdı...
Bu gün son toplanışdı.
Baxır payız yaxından
Sağ ol, ay düşərgəmiz!
Səni məktəbdə hər an
Yada salacağıq biz.
Gərək vaxt uzanaydı, –
Deyir hər oğlan, hər qız –
Səhərəcən yanaydı
Bizim gur tonqalımız.

HALVA PAYI

Düşərgəyə ən qabaq
Bir ana gəldi qonaq,
Gətirdi çoxlu küncüt,
Qoz-fındıq halvasını.
Şad etdi orda bir cüt
Sevimli balasını.
O işinə tələsib,
Onlara dedi: – Gedin!
Halva yeyəndə kəsib,
Hamını qonaq edin!
Böldü halvanı biri,
Dostuna, yoldaşına,
O biri iri-iri

Yeyirdi təkbaşına.
Çağıraraq hər kəsi
Saat düz on tamamı
Bildirdi şeypur səsi –
Yuyunub yatdı hamı.
Bir oğlan bilsəz necə
Şirin-şirin yatırdı?
O biri bütün gecə
Dava-dərman atırdı.

METAL YIĞIMI

Gəzirik başdan-başa
Evlərin həyətinə,
Tapmışıq köhnə maşa,
Sınıq qənd kəlbətini.
Yığılıq bir həftədir
Metal qırıntıları,
Baxın, bunlar cəftədir, –
Pas tutub, olub sarı.
Qırıntı içində var
Neçə çəkil və mişar,
Sınıq saat və kompas.
Vedrlər var, içi pas,
Odur qəhvə qovuran,
Kiçik oyuncaq tası, –
Qalanıb yolda duran
Bizim əl arabası.
Həyətdən əli dolu
Çıxaraq ötdüm yolu.
Əlimdə bir satıldı,
Qırıntıya qatıldı.
Eldar edib zarafat,
Dedi: – Mən oluram at.
Qalan yükünüz hanı?
Çəkirəm arabanı...

Saxlayan kimi ayaq
Araba durdu tində.
Metaldan yarandı “dağ”
Məktəbin həyətində.
Domna sobasında al
Rəngində atəş yanır.
Orda köhnələn metal
Əriyib cavanlanır, –
Sonra gedir dəzgaha.
Yaradırlar sabaha,
Maşınları, traktoru,
Qazı daşıyan boru.
Bakıdan qaz kəməri
Çəkilir şəhərlərə.
Uşaqlar, gəlin bəri,
Metal toplayaq hərə.

LEYLƏK VƏ QURBAĞA

Qurbağa leyləyin
Kəsib yolunu, –
Dedi: – Çox açmısan
Sən əl-qolunu.
Bu göllər nə vaxtdan
Olubdur sizin?
Çimməyə sən məndən
Almırsan izin.
Səhərdən sahildə
Meydan suladın.
Gölə baş vuraraq
Suyu buladın.
Qurbağalar qur-qur
Edib, bağırdı.
Yalvararaq sizə
Yağış çağırdı.
Biz tökmüşük şirin

Suyu o gölə.
Qalardız suzundan
Siz ölə-ölə.
Ağzı köpükləndi
Hey şişdi ordu.
Dedi: – Siz leyləklər
Lap bizi yordu.
Bizim dimdiyimiz
Yoxdur neyləyək?!
Biz əkmışik sizə
Qamışları da.
Uddu qurbağanı
O hacıleylək.
Qoydu sözlərini
Onun yarıda.

TƏNBƏL

Biri vardı, biri
Yoxdu dünyada.
Dənizdə durmuşdu
Kiçik bir ada.
Həşaratlıq idi
Adanın adı,
Orda həşaratın
Vardı ustadı.
Bir gün yəhərləyib
O, boz atını,
Doldurdu torbaya
Həşaratını.
Boz atın üstündə
Gəzdi dünyanı,
Soruşdu: – Burada
Tənbəllər hanı?
Ayını göstərdi
Ona yoldaşı

Söylədi: bax, yatır
O, bütün qışı.
Əl atıb torbaya
O birdən-birə,
Tulladı üstünə
Bir ovuc birə.
Üç dəfə “puff” edib
O girdə quma,
Birələr ayıya
Keçdi hücuma.
O gedəndən sonra
Gör nələr oldu...
Birələr dönərək
İynələr oldu.
Gün doğana qədər
Ətinə batdı,
Ayını yuxudan
Erkən oyatdı.

ADADOVŞANI

Uzaqlarda qalib
O qarlı ada.
Ağ dovşan oturub
Bir vitrinada.
Pambıqdan düzəlib
Qarlı təpə, düz.
Hey baxır yollara
O, gecə-gündüz.
Düşünür, dostlarım
Unudub məni.
Gəzirlər bu saat
Çölü, çəməni.
Başları qarışıb
Düşmürəm yada.
Mən ömürlük qaldım

Bu vitrinada.
Birdən girdi bir qız
O mağazaya.
Yavaşca yanaşdı
O, vitrinaya.
Dedi: – Ana, mənə
Bu çəpgözü al.
Boynuna qırmızı
Barabanı sal.
Dovşan dumbuldatdı
O barabanı.
Elə bil verdilər
Ona dünyanı.

TAXIL BİÇƏK

Taxılbiçən maşının
Döşünə taxdım çiçək.
Maşın dedi: – Yaxın gəl,
Səninlə taxıl biçək.

LOVĞA KEÇİ

Bir keçinin axşamçağı,
Buynuzları şək dayandı.
O aşaraq uca dağı,
Qaya üstə tək dayandı.
Dedi: – Göydə taya-taya
Ulduz, mənim ulduzumdur.
Baxın, o beşgünlük aya,
O ay mənim buynuzumdur, –
İşıq saçır bu dünyaya.

TÜLKÜ

Tülkü dəstəyi aldı
Dilini işə saldı:
– Alo... alo... ay dələ?..
Xəstədir tülkü lələ,
Gəl ona kömək elə,
Yazığın çatıb sonu.
Dələ dedi: – Tut onu
Yaxşı-yaxşı silkələ!
– Kömək et ona, baba,
Başını əzib yaba.
Dələ dedi: – Başına
Qoy dolasın məhraba.
Tülkü bürünüb şala,
Beli sınır az qala.
Dələ dedi: – O saat
Çıx belinə tapdala.
– Yandın, düşdün pis günə,
Dost da gəlmir tüstünə.
Dələ dedi: – Sudaşı,
Tulla onun üstünə.
Tülkü qurmuşdu tələ,
Ələ keçmədi dələ.

GÖZƏL YOL

Səhər anasilə tutub əl-ələ,
Məktəbə gedirdi balaca dələ.
Pompuş quyruğunu oynadırdı yel,
O tutmuşdu pəncəsində portfel.

İlk dəfə ötürdü bu gözəl yolu,
Nəğmə oxuyurdu o ürək dolu.
Durna gülümsədi ona havadan,
Kirpi gül uzatdı baxıb yuvadan.

SƏNDƏL

Baba öz nəvəsinə
Qırmızı səndəl aldı.
Səndəlin həvəsinə
Nəvə oynadı, çaldı.
Axşam onu yağladı.
Qoyub çəkmə qabına,
Qapağını bağladı,
Qoydu öz dolabına.
Ertəsi gün çarpayı
Altında yatdı səndəl
Palçıqlıydı bir tayı,
Onu silmədi tənbel.
Üçüncü gün küçədə,
Səndəllər olmuşdu yaş.
Didirdi gölməçədə
Onları bir Alabaş.

QUŞLARIN YIĞINCAĞI

Bir göldə quşların
Yığıncağı var,
Onların sarısı
Göyü, ağı var.
Dövrə qurub neçə
Yaşılbaş ördək,
Üzurlər səhərdən
Ta axşamadək.
Körpünün üstünə
Getdi Pelikan,
Düzüldü ardınca
Yeddi pelikan.
Göl dibi görünür
Su lap durudur,
Quşların lələyi
Suda qurudur.

Gun düşüb sular da
Çoxlu inci var,
Hər quşun lələkdən
Bir yelpinci var.
Gah gölün içində
Gah sahilində,
Söhbət edir hərə
Doğma dilində.

ÇİYƏLƏK

Kollarda bitdi tək-tək
Qıpqırmızı çiyələk.
Dənəsi iri-iri
Almacan var hər biri.

Gördüm mən onu dağda,
Dedim: – bitmə uzaqda,
Böyürtkənlə baş-başa
Bizim həyətdə yaşa.
Həyətim kol-kol oldu,
Çiyələyim bol oldu.

GAVALI

Çıxarıb yaşıl donu,
Gavalı atdı onu.
Dedi bu bir rəng deyil,
Yaşıl rəng qəşəng deyil,
Al don gətirdi indi,
Onu tezdən geyindi.
Elə ki, lap yetişdi,
O donu da dəyişdi.
Atdı bir yana alı,
Geydi göy paltarını,

Elə bil ki, gavalı
Göstərirdi varını.
Əynində sadə donu
Məktəblilər bu bahar
Becərmişdilər onu.
Başından aşırıdı bar...
Gavalı yay səhəri
Sadə məktəbliləri
Birdən yadına saldı,
Göy paltarında qaldı.

NİLUFƏR

Evi gözəl bir hovuz,
İçi dolu soyuq su.
Atlas yastığı bumbuz,
Necə gəlir yuxusu?

Axşam kölgəsi düşüb,
Görə bilmədim onu.
Nilufərim büzüşüb,
Başqa rəng olub donu.

Buruyüb yaşıl ipək
Yarpağına özünü.
Laylalar çalıb külək,
O da yumub gözünü.

DOVŞAN VƏ ULAQ

Dovşana dedi ulaq:
– Qulaq satıram, qulaq!..
O eşidir aləmi.
Şaqıldayıb uzaqdan,
Dovşan dedi: – Ay əmi,
Mən bezaram qulaqdan.

ŞAFTALI

Çıxdı günəş, o məxmər
Tüklərini daradı,
Yetişmişdir, onu dər!
Gör nə yaxşıdır dadı.

Sizin meyvə bağında
Çox gözəldir şaftalı,
Görmüsüz yanağında
Qızaran girdə xalı.

YAZ GƏLƏNDƏ

Az qalmışdır axşama,
Qucaqlayıb qolunu;
Gözləyir cırcırma
Balasının yolunu.

– Bəlkə məni incidir
Bu oğlum bilə-bilə?
O, yaylığını didir,
Yaş tökür gilə-gilə.

Çox çağırır adını,
Deyir qırıblar əlbət
Bant kimi qanadını,
Yoxdur canında qüvvət.

Oğlu uçub “otağa”,
Uzadır əllərini,
O durur oxşamağa
Ananın tellərini.

Deyir: – Danlama məni,
Ana, axı gəlib yaz,
Yaşıl çölü çəməni
Uçub dolaşdım bir az.

QUZU

Gözlərin var gipgirdə,
Sən bir əmlək balasan.
Heç qorxarammı bir də
Barmağımı yalasan!

Yununu daraqlaram,
Bura gəl, qaçma, quzum
Boynuna lent bağlaram,
Dartınıb açma, quzum!

Mən səni otarmağa
Gərək bağa aparam.
Qaçıb getsən uzağa,
Mələ, səni taparam.
Yaxşı, az hoppan, quzum,
Arıqlarsan, can quzum!

MÜQƏVVƏ

Atam öz pencəyindən
Düzəldib bir müqəvvə,
Tərpənir yaz yelindən,
İçinə dolur hava.

Elə bil ki, var canı,
Dayanıb hər şey duyur.
Yellənərək bostanı
Qurddan-quşdan qoruyur.

Bir gün “cik-cik” səs ilə
Dolmuş idi müqəvvə,
Sən demə yaxasında –
Sərçə salıbmış yuva.

PAROVOZ

O, yollarda yaşayır,
Basır onu tüstü, toz.
Bakıdan neft daşıyır
Şəhərlərə parovoz.
Bağırır: puf-puf, puf-puf,
Nə yaman istidir, uf!
Gümüş rəngli buxardır
Onun isti nəfəsi,
Qəribə fiti vardır,
Aləmi basır səsi.
Qışda çöldə yaşayır, –
Var odu, hərarəti,
İftixarla daşıyır
O qiymətli sərvəti.

GÜMÜŞ TOYUQ

Başında var ağ kəkil,
Gümüş toyuqdur adı.
O sizin üçün bu il,
Gör nə çox yumurtladı.
Yumurta qalaq-qalaq
Yeşiyə dolmuş olsun.
Yeyin dadlı qayğanaq
Canınıza nuş olsun!

ULDUZ

Mənə gecələr baxın,
Səhər oldu yatıram.
Günəş çıxana yaxın
Göy üzündə batıram.
Mən dənizdə çalışın,

Hər zəhmətə alışan
Neftçilərə baxıram,
Xəzər üstə axıram,
Axıram, ey, axıram...

İŞGÜZAR ULAQ

Ulağa bax, ulağa,
Axşamacan görür iş.
Xurcunda hər gün bağa,
Daşıyır qarpız, yemiş.

O yeriyr gözünü
İstidən yuma-yuma
Güclə çəkir özünü
Dizəcən girir quma.

BAYRAMIN MÜBARƏK, OĞUL!

Dağ üstünə axşam çökür,
Üz tutdum baş xiyabana.
Ağlayırdı hönkür-hönkür,
Hardasa bir dərddli ana:

“Qara gözlü, qələm qaşlı,
Hanı sənın xoş söhbətin?
Anan qalıb gözü yaşlı,
Caynağında müsibətin.

Səni məhv olasan, cəllad,
Necə qıydın balalara?!
Mən nə edim? Yoxdur imdad,
Ömrüm, günüm oldu qara.

Mən, sənə bayram axşamı
Gətirmişəm nabat, noğul.

Yandırdım xonçada şamı,
Bayramın mübarək, oğul!”

Bəs ucalan o nə səsdir,
Oxşamır fəryada, aha?..
Oğul deyir: “Ana bəsdir,
Axşamdır, get evə daha.

Lap arxayın olaram mən,
Göz yaşını silsən, ana.
İnciyib küsəram səndən,
Məni ölmüş bilsən, ana”.

GEDİM DAVAYA

– Ana, icazə ver gedim davaya,
Daş ataram düşməne topa-topa.
– Oğul, aç pəncərəni, bax havaya,
Göydən yerə qar yağır lopa-lopa.

– Ana, mən qorxmuram, şaxta-qar nədir?
– Bu davada neyləyər sənın daşın?
– Bəs dərdimin yaraları göynədir.
– Bu il tamam olacaqdır beş yaşın.

– Ana, gedim silahları yağlayım,
Ana, gedim yaraları bağlayım.
– Oğul, dava kişilərin işidir,
– Bəs deyirdin mənim oğlum kişidir...

LAÇIN

Mənə əl eləyir uca Kirs dağı,
Dağdan aşan gur Şahnabad bulağı;
Məni salamlayır o gözəl Laçın.
Ermənilər, yurdumuzdan tez qaçın!

Bir gün sizə ölüm elan olacaq,
Bütün həyatınız talan olacaq!

QURAN

Quran, bütün kitabların tacıdır,
O dünyada hər dərddin əlacıdır.

Kim getsə Quranın saldığı yolu,
Açılar yollarda qanadı, qolu.

Quran ən müqəddəs, əziz kitabdır,
Quranı oxumaq böyük savabdır.

BAYRAĞIM

Ay-ulduzlu bayrağı var bu uca dövlətimin,
Sanki od-ocağı var qəhrəman millətimin.
O parlayan rəngi al, şəhidlərin al qanı,
Bu dünyaya işıq sal, şəfəqləndir hər yanı!
Sən dalğalan, keçsin şən bu həyatda hər çağın,
Səni çox sevirəm mən, ay-ulduzlu bayrağım!

CIYƏRİMİZ-CANIMIZ

Türklərsiz keçməsin heç bir anımız,
Türklərdir lap ciyərimiz-canımız.
Türklər yaşasa da bizdən uzaqda,
Köməyə gəlirlər hər dar ayaqda.

Ürəyimiz türklərlə çox sevindi,
İki dövlət bir millətlik biz indi.
Bunu Heydər Əliyev etdi elan,
Yaşayacaq dostluğumuz hər zaman.

ƏSGƏR QARDAŞIM

Kənd işıqları yandı,
Yaşıl rəngli bir maşın
Qapımızda dayandı.
Gördüm uca, qaraşın,
Bir oğlan yerə düşdü,
O mənimlə görüşdü.
Boynuna sarılmışam,
Əsgərlikdən bu axşam
Gəlib qardaşım Sadıq,
Biz evdə hamı şadıq.

HALAL ELƏ!

Bizim kənddə bir meşə var,
Orda meyvə həmişə var.
Alma, armud yeyən zaman;
Xoşumuza gəldi yaman.
Doyunca cır meyvə yedik,
Allah, halal elə, dedik.

QIRMIZI MÜCRÜ

Bu səhər bayram günü,
Mən babamgilə qaçdım.
Bir qırmızı mücrünü
İcazə alıb, açdım.
Qırmızı mücrüdə düz
Beş ordeni var onun.
Vuruşub gecə-gündüz,
Sahillərində Donun.
Babam mücrüyə baxdı,
Cəbhəni saldı yada.
Ordenlərini taxdı,
Sonra getdik parada.

TAPMACALAR

Nə əli var, nə ayağı,
Kimdir gəzir bu otağı?
Mürəkkəbi töküb mizə,
Görünməyir dəcəl gözə.
Saçlarımı tutub yoldu,
Heç bilmədim necə oldu?

(Külək)

Hoppandı navalçaya,
Axdı tuta, alçaya.

(Yağış)

Saqqalı al rəng olur,
Tükləri qəşəng olur.
Oxuyur neçə dəfə,
Səs düşür hər tərəfə.
Əlbəttə, artist deyil,
Ancaq səsi pis deyil.

(Xoruz)

O, ürəkdə bəslənir,
Nəğmə kimi səslənir;
Quştək qonur kağıza,
Düşür dilə-ağıza.

(Şeir)

O çayın üstə yatır,
Nə islanır, nə batır.

(Körpü)

Günəş kimi girdədir,
Göydə deyir, yerdədir.
Rəngi qızılı-sarı,
Baxır günəşə sarı.

(Günəbaxan)

O görmür səhər çağı,
Çox itidir caynağı.
Gecələr qırıb-çatır,
Gündüzlər düşüb yatır.

(*Bayquş*)

Bostanda şar kimidir,
Ağappaq qar kimidir.
Üst-üstə geyib donu –
Soyuq kəsməsin onu.

(*Kələm*)

O, hansı canlıdır heç səsi yoxdur,
Quruya çıxmağa həvəsi yoxdur.

(*Balıq*)

O, ağacda yaşayır,
Qozla fındıq daşıyır.
Qoy qonaq gəlsin hər qış
Ona dostu, yoldaşı.
Bilir hara nə yığmış –
Çox yaxşıdır yaddaşı.

(*Dələ*)

Öz evciyini almış
Gecə-gündüz dalına;
İstəyir yağsın yağış –
Kar etməyir halına.

(*İlbiz*)

Rəngbərəngdir – çələng deyil,
Zolaqlıdır – pələng deyil.
Göylər geyər mavi donu –
Öz belinə dolar onu.

(*Göy qurşağı*)

POEMALAR

DOVŞANIN AD GÜNÜ

Dovşana bax, dovşana,
Bu gün nə tez oyandı,
O hoppana-hoppana
Pəncərədə dayandı.
Açılıb pəncərəsi
Bağ-bağçaya taybatay.
Tutuquşunun səsi
Salıb aləmə haray:
– Dovşanın ad günüdür,
Dovşanın ad günüdür!
Dovşangilin evinə,
Tez, sevinə-sevinə
Siçan gəldi lap qabaq,
Xeyli ağ un ələdi.
Dovşan isə bir tabaq
Xəmiri kündələdi,
Bişirdi yağlı çörək.
Doşab halvası çaldı.
Hazırlayıb o, xörək,
Samovara od saldı.
Heç kirpi sevməyir tək
Dayansın boş-boşuna.
Yoldaşa kömək etmək
Gəlir onun xoşuna.
O, çöldə veyil-veyil
Dolaşanlardan deyil.
Yüürüb suya getdi.
Tez yudu qab-qacağı,
Dovşana kömək etdi.
Süpürdü bağça-bağı.
Əlində dolça qaçıb
Çiçəkləri suladı.

Tülkü qapını açıb
Quyuğunu buladı.
Üstü-başı təptəzə,
Özünü əzə-əzə
Həyət-bacaya baxdı,
Üst mərtəbəyə qalxdı.
Qonaqlar gəldi tək-tək
Əllərində gül, çiçək.
Meymun isə çiyələk
Dolduraraq zənbilə
Gətirdi Dovşangilə.
Onlar çox şad oldular,
Bir otağa doldular.
Dovşana bax, xoruzdan
Ayırmaq olmur onu...
Al-əlvan qanovuzdan
Təzə tikilib donu.
Əlinə qaval alıb,
Bir az çəkdi özünü.
Xoruz qarmonda çalıb,
Oyatdı qaş-gözünü.
Bax, atlana-atlana
Əl-qol açıb qurbağa,
Dərhal girib meydana
Başladı oynamağa.
– Xahiş edirəm yenə
Qurtaran kimi oyun,
“Quzu nəğməsi” mənə
Oxuyun! – dedi qoyun.
Ağ çəpiş burda başdı...
Çapırdı, guya atdı.
Meymun mayallaq aşdı,
Elə bilim akrobatdı.
Dovşan çığırdı: – Ura!..
Dostlarım, gəlin bura!
Bax, bu gün ad günüdür!
Mənim ən şad günüdür!

Qollarımda zıncırov,
Gərək oynayam, güləm.
Gəl oynayaq, a buzov,
Mən quş kimi yüngüləm!
Buzov ağzında saman
Süzə-süzə gövşəyir.
Çəpiş yorulub yaman,
Atılmaqdan tövşüyür.
Yenə “Keçi məməsi”
Çalınırdı zurnada.
Eşidib çalğı səsi,
Uçdu qaz da, durna da.
Göydə qanad çaldılar,
Qondular şüşəbəndə.
Bərk qaqqıltı saldılar –
Səsləri düşdü kəndə.
Qonaqlarla Alabaş
Doldurub arabanı
Həyətə sürdü birbaş,
Boyunda barabanı.
Düşdü əvvəl ağ dovşan
Asta-asta aşağı
Zənbilində kök, yovşan,
Çoxlu kələm yarpağı.
Tullandı ona yaxın
İki çəpiş, bir quzu.
Lap təzə çıxıb, baxın,
Üçünün də buynuzu.
Qaz salam verib keçdi
Tez eylədi qa-qa-qa.
Özünə bir yer seçdi,
Sığındı bir bucağa.
Bu ad gününü bildi,
Uçdu ağacdələndə,
Ayaqlarını sildi,
İçəriyə gələndə.
Onları evə saldı,

Alabaş çöldə qaldı.
Baxın, həyətdə təkdir,
O, keşik çəkəcəkdir.
Onun yoxdur qorxusu,
Hamıya gücü çatır.
Gündüz gəlmir yuxusu,
Nə də gecələr yatır.
Alabaş, kəsik qulaq,
Dərisi tünd boz rəngdir.
Çox güclüdür o qoçaq,
Elə bil ki, pələngdir.
Dovşan dedi: – Tez dolun
Ətrafına stolun.
Əvvəlcə şeir deyək,
Sonra da yemək yeyək.
İcazə alıb quzu
Dərhal qalxdı ayağa.
Durdy “Uşaq və buz”u
Əzbərdən oxumağa.
Keçi dedi: – Bir dayan!
O kimdir quruldayan?
Salıb məclisə qur-qur.
O, qurbağanı görcək
Dedi: – Bir az sakit dur,
Dəcəlliyindən əl çək!
Telefonla, qurbağa,
Göllərə, bataqlığa
Boş yerə zəng eləmə,
Gəl bizi dəng eləmə!
Bir az şərbət içdi qaz,
Boğazını yaşladı.
Tez əlinə aldı saz,
Oxumağa başladı.
Hərə bir ucdan yedi,
İçdi sudan, kompotdan...
Qalxıb bir şeir dedi
Dovşan çiçəkdən, otdan.

Bu şeirə qulaq asdı
Sağsağan, Hacıleylək.
Meymunu yuxu basdı,
Düşdü gözündən eynək.
Elə ki, kətə bişdi,
tülkü işə girişdi.
Ləzzətli şirniyyatdan
Bir-bir cibləri şişdi.
O yalandan qaşdı
Başını, qulağını.
Tez-tez yemək daşdı,
Doldurdu qucağını.
Çığırdı: – Öldüm! Yandım!
Necə bərk sancılandım!
Başım ağrıdı yenə,
Oturmaq olmaz mənə.
Ötürün məni, aman!
Əhvalım oldu yaman!
O düşərək həyəətə,
Gözdən itdi əkildi,
Qoltuğunda tort, kətə,
Tez meşəyə çəkildi.
Tülkü qaçıb gedirdi,
Məclis davam edirdi.
Keçi dedi: – Çox səsdır,
A çəpiş, daha bəsdır,
Mən burda dura-dura,
Nahaq yerə mələmə.
Atılıb ora-bura,
Keç, soxulma kələmə!
Yemək vaxtı qurtardı.
Yenə də şadlıq vardı...
Ucaldı qarmon səsi,
Hamı verdi baş-başa.
Yenə “Dovşan” nəğməsi
Yayıldı dağa-daşa.
Dağların arxasında,

Bağların arxasında
Vardı bir ac canavar
Qaralanda havalar
Gəzirdi ağzıqara
Tək, avara-avara.
O, təpədən enərkən
Tülkünü gördü birdən.
Çaya yaxın özünü
Tülkü verirdi yelə.
Bərəldərək gözünü
Qurd dedi: – Hardan belə?
Aş yemisən elə bil,
Ağzının yağını sil!
Sığal vurmusan bığa!
Tülkü belə tökdü dil:
– Getmişdim qonaqlığa.
Səni yada saldıq biz,
A gözümün işığı.
Məclisin yoxdu sənsiz
Ləzzəti, yaraşığı.
Ad günüydü dovşanın.
Yeməkləri dünyanın
Süfrələrə düzülüb.
Bişib çıxırtma, dolma,
Plov təzə süzülüb...
Gedək, utancaq olma!
Aparım səni, qardaş,
O qonaqlığa birbaş.
İki yoldaş qol-qola
Verib, düzəldi yola.
Beş gündür dəymir yemək
Canavarın dilinə.
Tülkü dedi çatantək
Dovşanın mənzilinə:
– Burulan kimi tini,
Duydum dovşan iyini.
Bax, yeyərsən ətini,

Sorarsan iliyini.
Belə ət yox ləzzətdə,
Yedikcə gözün doymaz.
– Dur, it olar həyətdə,
Bizi içəri qoymaz.
– A qurd qardaş, onda gəl,
Bacaya baxım əvvəl.
Düz oradan sənə mən
Atılaq evə birdən. –
O deyinə-deyinə
Çıxdı qurdun çiyinə,
Oradan da ağaca.
Gördü örtülüb baca.
Dedi: – Baca bağlanıb,
Üstü də suvaqlanıb.
A canavar, dayanma,
Evlərini daşlayaq.
Hər kəs çıxsə yubanma,
Savaşağa başlayaq.
Canavarda səbr hanı?
Sındırdı darvazanı.
Dərhal həyəətə aşdı,
Dedi: – Tülkü, sən də aş!
Alabaşla rastlaşdı,
Yaman başlandı savaş!..
Oldular əlbəyaxa.
İt, canavarı diddi.
Ardına baxa-baxa
Tülkü tez gözdən itdi.
Göz gəzdirib yanına
Qurd gördü tülkü yoxdur.
Bulaşıb al qanıma,
Ağır yarası çoxdur.
Baxdı əngəldir işi,
İtə batmadı dişi.
Başını əyə-əyə,
Düz yollandı meşəyə.

Alabaş salmadı səs,
Oturdu təngnəfəs.
Düşmənlə döyüşdü tək,
“Mənəm, mənəm!” deyərək,
Nə özünü öymədi,
Nə döşünə döymədi.
İstəmədi təlx olsun
Qonaqların ovqatı,
Onlara söyləmədi
Baş verən əhvalatı.
O, söyüd altda, bağda
Uzanıb dincəlirdi.
Şadlıq vardı otaqda,
Çalğı səsi gəlirdi.
Dovşanın ad günüydü!
Onun ən şad günüydü!

ÇOXBİLMİŞ ÇƏPIŞLƏR

Üç çəpiş bəzənib verdi qol-qola,
Sevinclə düşdülər bir səhər yola.
Onlar yol boyunca nəğmə oxudu,
Hara gəldi özlərini toxudu.
Rast gəlib canavar soruşdu: – Hara?
Çəpişlərdən biri dedi: – Bazara.
Canavar dilləndi çatanda tinə,
Dedi ki, həsrətəm çəpiş ətinə.
Mənim ürəyimə çəkdin dağ, çəpiş,
Gəl, səni hopp edib yeyim, ağ çəpiş!
Canavar gətirdi zara çəpişi,
Ağ çəpiş dedi: – Ye, qara çəpişi.
Canavar çatanda o biri tinə,
Dedi ki, həsrətəm çəpiş ətinə.
Gəl, səni mən yeyim, a qara çəpiş,
Gedə bilməyəsən bazara, çəpiş.
Əl atdı ki, bölsün yarı çəpişi,
O dedi ki, get, ye sarı çəpişi.
Canavar çatanda üçüncü tinə,
Dedi ki, həsrətəm çəpiş ətinə,
Qolunu boynuma gəl sarı, çəpiş,
Qoy səni mən yeyim, a sarı çəpiş!
Sarı çəpiş dedi: – Dostum canavar,
Dünyada konfetdən ləzzətli nə var?
Sənə soyuq olar, durma, evə get,
Bazardan alarıq çoxluca konfet,
Gətirərik onu evinə birbaşa,
Hərdən at ağzına, ye yavaş-yavaş.
Canavar, bu sözə tez oldu şərək,
Dedi ki, Alarsız bir az da ərik.
Çəpişlər gülərək, verdi qol-qola,
Üçü də birlikdə düşdülər yola.
Çəpişlər bazara qaçdı o saat,
Yedilər çoxluca konfet, marmelad.
Oynaya-oynaya gəzib hər yeri,

Sonra da sevinclə döndülər geri.
Qalmadı nə konfet, nə marmeladdan,
Canavar büsbütün çıxmışdı yaddan.
Birdən sarı çəpiş kəndə çatanda,
Gördü canavarı o, günbatanda.
Dedi: – Canavarın bəs payı hanı?
Gəlib, dağıdacaq indi dünyanı.
Onlar evə girib, qapını vurdu,
Canavar yüyürüb, həyətdə durdu.
O ətrafa baxıb tez çaldı zəngi,
Birdən çəpişlərin saraldı rəngi.
Canavar dedi ki, verin payımı,
İndiyəcən içməmişəm çayımı.
Tez açın qapını, iştaham qaçar,
Ağ çəpiş dedi ki, itibdir açar.
Qapı kilidlidir, get, bacadan düş,
Birbaş şirniyyatın üstünə sürüş.
Canavar yüyürüb dama dırmaşdı,
Tullanıb bacadan ocağa aşdı.
O saat alışıb yandı ocaqda,
Üç çəpiş salamat qaldı otaqda.

ULDUZLARIN QUCAĞINDA

Hörmətli rejissor Ulduz xanıma

Körpələr bərk yatanda,
Gül yastığa batanda,
Nənəni Elxan bala
Tutdu sorğu-suala:
– Ay niyə yatmır, nənə,
O elə baxır mənə?
– Gecə keçdi, bala, yat!
Sal yanına qolunu,
Ay gözləyir kainat
Gəmisinin yolunu.
– Nənə, gəmidə kim var?
– Ən ağıllı uşaqlar.
Göy yolu uzun-uzun,
Baxırsan dörd bir yana,
Hər topası ulduzun
Oxşayır bir heyvana.
Göylərdə ulduz-dovşan,
Dayanıb qanı qara.
Nə kök var, nə də yovşan –
O daşısın nahara.
Bala ayı qalib tək,
Baxır aynaya sarı.
Aydan soraq verəcək
Bu ulduz topaları.
Tufanlara düşərək
Çöldə azanda karvan,
Ulduzlara baxan tək
Taparmış yolu sarvan.
– Uçsam, ulduzlar mənə
Yol göstərərmi, nənə?
– Əlbəttə, nabat balam,
Ona çox var, yat, balam.
Göyə tamaşa edir

Elxanın şən gözləri.
Nənə yuxuya gedir,
Yavaşlayır sözləri,
Başı divana çönür.
Nəvəsini bu ara,
Xəyal bir quşa dönür –
Aparır uzaqlara.
Saatın tıq-tıq səsi
Hey gəlir yavaş-yavaş.
Otağın pəncərəsi
Baxır düz göyə birbaş.
Göylərdə ağ buludlar
Oxşayır marallara.
İtiyaq buludlar,
Görəsən gedir hara?
Elə bil ovçu külək
Göylərdə çıxıb ova;
Sürünü ürküdərək,
Aparır qova-qova.
Bulud maraltək qaçıb
Enən kimi balkona,
Tez pəncərəni açıb
Elxan söylədi ona:
– Mənim maral buludum,
Qoy buynuzundan tutum.
Uçaq, məni kainat
Gəmisinə tez yetir.
Yola götürək nabat,
Çoxlu qatlama, fətir.
Hoppanıb Elxan bala,
Guya mindi marala.
Göydə qorxmıyır gecə...
Ona baxın, gör necə
Uçdu üstündən damın,
O çınarın, o şamın.
Gördü yer kürəsini
Öz topu kimi əlvan.

Gözdi dörd dövrəsini,
Xoşuna gəldi hər yan.
O evlər oxşayır lap
Kiçik oyuncaqlara.
Ətrafda uzanan sap
Çaydır, axır bağlara.
Birdən maral əridi,
Suya döndü buynuzu.
Göylər nə gözəl idi,
Lap qucmuşdu ulduzu.
Uçub balaca Elxan,
Quş kimi yüngül oldu.
Çəmənə döndü hər yan,
Hər bulud bir gül oldu.
Elxan qol-qanad atdı,
Ulduz koluna çatdı.
Dovşan tullanıb yola
Tez girdi həməən kola.
Olardı iki yaşı,
Ulduzdu üstü-başı.
Elxan dedi dovşana:
– Ötür məni o yana.
Gərək keçim, a dovşan,
Ulduzlar zəmisini.
Gəl sən mənə ver nişan
Kainat gəmisini.
Zəhmət olmasa əgər,
Gəl gedək, göstər ayı.
– Getmə səni qurd yeyər,
Olarsan nahar payı.
– Heç nədən qorxmuram mən,
Məndən arxayın ol sən.
Dovşan getdi fikrə,
Dedi: – Gedirdim aya,
Yol üstə birdən-birə
Rast gəldim mağaraya.
Sevindim – aya çatdım...

Daha demə, oyatdım
Ayını yuxusundan.
Mən onun qorxusundan
Girib ulduz koluna
Titrəyirəm bayaqdan.
Çıx kəhkəşan yoluna,
Bir az cəld ol ayaqdan.
Rast gələcək ulduz – quş,
Gəmini ondan soruş.
Elxan ötürdü yolu,
Ulduzdu sağ, solu.
Çıxan kimi yoxuşa,
Rast gəldi həməən quşa.
Ətrafında kimsə yox,
Nə dostu, nə tay-tuşu.
Ulduz lirasında çox
Gözəl çaldı qu quşu.
Nəğmə çatanda sona,
– Çox sağ ol! – dedi ona.
Soruşdu necə tapım
Kainat gəmisini?
Necə keçim bu sonsuz
Ulduzlar zəmisini?
Quş dedi: – Elxan bala,
Qucaqlama dizini.
Dırmaş dağa, düş yala,
Tapacaqsan izini.
Bu yolla düz get bir az,
Görərsən ov itini.
O, eşitməmiş olmaz
Gəminizin fitini.
Göylər ulduzla dolu...
Tutubdur bütün yolu.
Elxan keçə bilməyir,
Yolu seçə bilməyir.
Rast gəlsə əjdahaya,
O həsrət qalar aya.

Birdən səs eşitdi: “Gəl!”
Ulduz itləri qaçdı, –
Görün ona nə gözəl,
İşıqlı bir yol açdı.
Gəmiyə yola salıb
Qayıtdılar özləri.
Elxan məəttəl qalıb –
Nələr görür gözləri!..
Dolaşaraq aləmi,
Aya yollanır gəmi.
Gəminin içində var,
Bax, rəngbərəng uşaqlar.
Gəndən görünəndə ay,
Hamı saldı hay-haray.
Gəmi bir azca getdi,
Düz gəlib aya yetdi.
Durdu sahilə yaxın,
Susuz dənizə baxın:
Gör nə şaddır uşaqlar,
Toplandılar sahilə.
Nə çalğı aləti var –
Hamısı gəldi dilə.
Səsləndi akkardion,
Dostluq rəqsi çaldı Con.
Elxan çaldı baraban,
Səsləndi ney, balaban.
Par-par alışdıqca ay,
Hərlənirdi Tərsünay.
Rəqsə çağırıdı Racı,
Oynadı qardaş, bacı.
Aygün ilə Alyoşa,
Oynadı qoşa-qoşa.
Ayda gəzib hər yeri,
Sonra döndülər geri
Hamı gəmiyə mindi,
Elxan dedi ki, indi
Uşaqlar, gedək bizə,
Baxın sulu dənizə.

Onlar yer kürəsini
Dolanıb neçə dəfə,
Ulduz-gül dəstəsini
Atdılar hər tərəfə.
Səhər günəş o ki var
Səpdi sulara zəri.
Oxudular uşaqlar
Görən kimi Xəzəri.
Xəzər isə bu ara
Ucaldı xoş səsini.
Oxudu uşaqlara
Öz şirin nəgməsini:
“Xəzərəm, ay Xəzərəm,
Mən Bakını bəzərəm.
Üzümlü bağlarını
Başdan-başa gəzərəm.
Körpünü bol saldılar,
Sinəmə yol saldılar.
Çinar-çinar buruqlar,
Boynuma qol saldılar”.
Süfrə açıldı birdən,
Qumlu sahil boyunca
Ağ şanıdan, pendirdən,
Onlar yedi doyunca.
Uşaqların səsində
Səs verdi hər dağ, hər daş.
Hərəni ölkəsinə
Apardı gəmi birbaş.
Göylərdə rəngbərəng şar
Uçurtdular uşaqlar.
Hey tuta-tuta şarı,
Gülürdü Elxan bala.
O, evdə yatanları,
Oyatmışdı az qala.

İSA VƏ MUSA

Keçmişdə bir nənənin
Bir inəyi var idi.
O inək göy çəməninin
Üstündə otlar idi.
Onun ceyran gözünü
Dəyişməzdi heç nəyə.
Ürəyinin sözünü
Söyləyərdi inəyə.
Bir gün nənə qaldı tək...
Qaranlıq gecə oldu,
Gəlmədi qızıl inək.
Görəsən, necə oldu?
İsa və Musa adlı,
İki qardaş var idi.
Yerlər, qartal qanadlı
Qardaşlara dar idi.
Nənənin hay səsini
Külöklər yaya-yaya,
Yetirdi naləsini
Qoçaq İsa, Musaya.
Göylər töküdü yağış,
Sel kimi gecə yarı.
Qardaşlar qarış-qarış
Gəzirdilər dağları.
Çağırıb haray salır,
Musa hər dağ başından,
İnəyi xəbər alır
Öz İsa qardaşından:
– İsa, tapdın?
– Musa, yox, –
Deyə verirdi cavab.
Onlarda qalmadı tab,
Əl-ayaqdan düşdülər.
Yox, tapılmadı inək.
Yamacda görüşdülər,

Musa dedi: – Nə dönək?
Deməzlər inək hanı?
Qalmadı bir yol, sırım,
Yəqin vurub heyvanı
Dağ başında ildirəm.
Bəlkə də düşüb çənə,
Sürüşüb gedib bada.
Necə dolanar nənə
İnəksiz bu dünyada?
Boş qayıtmaqdanısa kaş,
Gecə quşu olaydıq.
Uçub meşəyə birbaş,
Şaxa qonmuş olaydıq.
İsa-Musa quşları,
Qoyulardı adımız.
Dimdiyimiz sapsarı,
Qapqara qanadımız,
Bup-bup, bup-bup
Bup-bup, bup...
– İsa, tapdın?
– Musa, yox.
İsa qalxdı ayağa.
Gecə quşu olmağa
Yox idi etirazı,
O saat oldu razı.
Dedi: – Quşlar hər yana
Uca göylərdən baxır.
Biz uçaq asimana,
Onu taparıq axır.
Birdən ağardı dağ, daş,
Nura boyandı hər yan.
Dayanıb Musa qardaş,
İsaya dedi bu an:
– Quş olub aya qonaq,
Ay çox xoşlayır qonaq.
Üzüb içində zərin,
Seyr edir çölü, düzü.

Önündə bəxtəvərin
Dayanıbdır yer özü.
Onundur bu kainat.
O bilir ki, bu saat,
Hardadır qızıl inək,
Qoy desin, biz də bilək.
Baxıb gülümsədi ay,
Nur saçdı göz-qaşından.
Buluddan ağ kalağay
Lap sürüşdü başından.
Ağ şəfəqdəndi donu,
Kainat gördü onu.
O göydən aşa-aşa,
Dedi qoşa qardaşa:
– Niyə çəkib xəcalət
Dayanmırsız çəməndə?
Çox genişdir təbiət,
Hər yerin sirri məndə.
Gəlin, sizə qurbandır
Ayın isti qucağı.
Mən görürəm haçandır,
Hər küncü, hər bucağı.
Vurmamışdır ildırım
İnəyi axşam çağı.
Düşməmişdir sıldırım –
Qayalardan aşağı.
Onu görürəm necə
Ot otlayır talada.
Balalayıb bu gecə,
Yanında var bala da.
Qızıl kimi sapsarı...
Siz tez talaya cumun,
Saxlamışam onları,
İçində öz ovcumun.
Ay öz inci nurunu
Səpirdi sağa, sola.
Qardaşlar görüb onu

Sevinclə düşdü yola.
Gördülər pələng və şir
Meşə boyu gəzişir.
Onları pusa-pusa
Qorxmadı İsa, Musa.
Yavaş-yavaş gedərək,
Bir talaya çatanda, –
Gördülər qızıl inək,
Balasilə yatanda.
Yanaşdı susa-susa
İnəyə İsa, Musa.
Biri atıb kəndiri
Tez inəyi bağladı.
Əyilərək o biri
Buzovu qucaqladı.
Düşdülər yola yenə.
Dedilər: – Dinlə, nənə!..
Oxuyaq bu nəğməni,
Biz sevindirək səni:
“Lap ağardı dan yeri,
Qayıdırıq biz geri.
Fikir etmə heç nəyi,
Nənə tapdıq inəyi”.

Məşədə zər qanadlı,
Bir gecə quşu vardı.
O, hər gecə fəryadlı
Bir nəğmə oxuyardı:
– İsa, tapdın? –
– Musa, yox.
Bup-bup, bup-bup,
Bup-bup, bup...
Qardaşların uzaqdan
Eşidib şən səsini,
Gecə quşu o vaxtdan
Dəyişdi nəğməsini.
Xəbər verəndə necə

Tapıldı qızıl inək,
Yarandı həməən gecə
Neçə gül, neçə çiçək.
Gecə quşu şad oldu,
Kədər ona yad oldu.
O, güllərdən şəh alıb,
Boğazını yaşladı.
Gecələr qanad çalıb,
Oxumağa başladı:
– Fikir etmə heç nəyi,
Nənə, tapdıq inəyi.
Bup-bup, bup-bup,
Bup-bup, bup...

DINQILDA, SAZIM, DINQILDA

Tanıyın bu oğlanı,
Baxın, budur ünvanı:
“Çəmənlik nömrə yeddi”.
Görün, o hara getdi?
Yenə də yaz axşamı,
Tələsik yola düşdü.
Pıç-pıç eləyib hamı,
Dedi: – Dəyişdüyüşdür.
Bu ad kimə xoş gələr,
Heç belə də ad olar?
Sizə belə desələr,
Ürəyiniz şad olar?
O, çatan kimi kəndə,
Dayandı göy çəməndə,
Yanında da bir çəpiş,
Dəyişməyə gətirmiş,
Dəyişdüyüş ağılda,
Sizə oxşamır qəti,
O yaşayır nağılda,
Var qəribə adəti.
Tövlədə iki dənə
Ala çəpiş qışladı.
Dəyişdüyüşə nənə
Birini bağışladı.
– Dəyişdüyüş, xeyir ola?
Yenə çıxmısan yola.
– Xeyir olmayıb nədir?
Baxın, bu çəpiş ki var
Qaçmaqda bir dənədir.
Axşama kimi çapar,
Yüyürmək olub işim...
Aparıram dəyişim.
Qaçırdı birdən-birə...
Boynundakı kəndirə,
Vurmuşam yeddi düyün.
Gərək rədd edəm bu gün!

Dəyişdüyüş dincəldi,
Durub, yollandı düzə.
O dağ döşündə gəldi
Bir çobanla üz-üzə.
Çoban dedi: – A qardaş,
Bir dayan görüm, yavaş,
Hara gedirsən belə?
Bu yerlərdə nə işin?
– Sən məni xilas elə
Əlindən bu çəpişin,
Yoxsa pis olar sonu.
Dəyməzmiş heç neçəyə,
Mən dəyişərəm onu
Lap qotur bir keçiyə.

Sürüyə cumub o an,
Bir quzu seçdi çoban.
Verdi ona quzunu,
Sürünün ulduzunu.
Dəyişdüyüş sevindi,
Dedi: – Quzum var indi.
Döşünə basdı sazı,
Ucaldı xoş avazı.
Dağa dırmaşdı birbaş,
Oxudu yavaş-yavaş:
“Çəpişi verdim,
Aldım quzunu,
Dınqılda, sazım, dınqılda!
Sürünün gözəl
Bir ulduzunu,
Dınqılda, sazım, dınqılda!”
Səhəri Dəyişdüyüş
Dedi: – Düşdüm əngələ.
Eheyy, quzu, yerə düş,
Kim sənə dedi mələ?
Məni incitdin yetər!
Çəpişdən oldun betər.

Başıma açdın oyun,
Yox, səndən olmaz qoyun.
Bilmədin pişim-pişim,
Gedim səni dəyişim.
Bax, Dəyişdüyüş yenə,
Durub getdi çəmənə.
Üstündə göy çəməninin
Gördü bir qaz otaran.
– Dəyişdüyüşlə sənin,
Dedi, – necədir aran?
Məndən bu quzunu al,
Yerinə ver o qazı.
Qaz otaransa dərhal,
Bu işə oldu razı.
Dəyişdüyüş sevindi,
Dağa dırmaşdı birbaş.
Sazını çalıb indi
Oxuyur yavaş-yavaş:
“Quzunu verdim,
Aldım bu qazı,
Danqılda, sazım, dınqılda!
Sevincdən yerə
Qoymaram sazı,
Dınqılda, sazım, dınqılda!

Qaz göy otları yedi,
“Qa, qa, qa, qa, qa” dedi.
O, boynunu uzatdı,
Dostuna dimdik atdı.
Hırləndi Dəyişdüyüş,
Qaza dedi: – Başa düş!
“Qa, qa, qa, qa, qa, qa, qa”, –
Neynirəm bu avazı?
Yox, düz gətirmir işim,
Çıxım, bu dəcəl qazı
Nəyə olsa dəyişim.
Qadam xasiyyətinə!

O, qazla çıxdı tinə,
Gördü ağac dibində
Eybəcər adam durub.
Qələm var sol cibində,
Əlin belinə vurub.
Ona dedi: – Ay əmi,
Dəyişirsən qələmi?
Onun ağardı dişi,
Güldü eybəcər kişi:
Ha, ha, ha, ha!
O saat oldu razı,
Basdı bağına qazı.
Dəyişdüyüş sevindi,
Dağa dırmaşdı birbaş.
O sazı çalıb indi
Oxuyur yavaş-yavaş:
“Qaz tökmüşdü zəhləmi,
Verib aldım qələmi.
Dınqılda, sazım, dınqılda!”

Dəyişdüyüş səhəri,
Gözdi kəndi, şəhəri.
Qələm qoydu cibinə,
Baxsınlar sahibinə.
Qələmindən ertəsi,
Getdi onun zəhləsi.
Dedi: – Neynirəm yazım,
Qələm nəyimə lazım?
Qəti gəlmir hövsələm,
Rədd olsun burdan qələm!

Zümrüd rəngli çəmənə
Günəş endirəndə baş.
O, durub getdi yenə
Harasa yavaş-yavaş.
Ətrafda yoxdu heç kəs,
O birdən eşitdi səs:

– A Dəyişdüyüş hara?
– Qələm gətirdi zara.
Gedib dəyişəm gərək.
Nə verirsen dəyişək?
Varındırsa, ver kitab.
Gəlmədi heç bir cavab.
– Dəyişmirsen, get sağ ol!

O bir xeyli getdi yol,
Məşədə hədər-hədər;
Gəldi bulağa qədər.
Gördü sehrli qarı,
Yüyürür ona sarı.
Əlində ağ bir lələk
Dedi: – Buna bax, buna...
Sonra alıb ovcuna
Lələyi əzizlədi,
Sağ döşündə gizlədi.
Dəyişdüyüş dedi: – Gəl,
Onu mənim bu gözəl
Qələmimlə dəyişək.
Nəyinə lazım lələk!..
Qarı nazlandı bir az,
Dedi: – Dəyişmək olmaz!
Sonra lələyi qarı
Uzadı ona sarı.
Dəyişdüyüş sevindi,
Dağa dırmaşdı birbaş.
O sazda çalıb indi,
Oxudu yavaş-yavaş:
“Tökdü zəhləmi,
Verdim qələmi...
Dıncılda, sazım, dıncılda.
Aldım bir lələk,
Açmasın kələk,
Dıncılda, sazım, dıncılda!
Lələk dünyaya dəyər,

Yazmaq istəsən əgər
Olar o saat hazır.
O qələm kimi yazır,
Zarafat deyil, qəşəng
Qələm vermişəm buna!”
Hey sürtürdü rəngbərəng,
Lələyin burnuna.
Sonra taxdı saçına,
Oxşadı bir laçına.
Elə ki, çıxdı dağı,
Baxdı üzünü aşıyağı,
Dedi: – İndi atıl, düş,
Oyna, a Dəyişdüyüş.
Oğlan rəqs edən zaman,
Bərk külək qopdu yaman.
Düz ona sarı çapdı,
Gördü yellənir lələk,
Başından onu qapdı,
Qaçıb gizləndi külək.
Oğlanın gözü doldu,
O qaldı baxa-baxa.
Qaçıb, küləklə oldu
Yamacda əlbəyaxa.
Çığırdı: – Tez ol külək,
Lələyimi ver görək!
O kimindir, bir düşün!
Mənim, Dəyişdüyüşün.
Hoppanıb dağdan-dağa,
Külək uçdu uzağa.
Dağlarda qopdu gülüş
Ha, ha, ha, ha!..
Pərt oldu Dəyişdüyüş,
Əlacsız qalan kimi
Dırmaşdı uca dağa,
Başladı oxumağa:
“Çəpişi verdim
Aldım bir quzu,

Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Sevə bilmədim
O dələduzu,
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Quzunu verdim,
Ağ bir qaz aldım.
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Mən işə-gücə
Yaramaz aldım,
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Çıxanda yaza,
Get dedim qaza,
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
O qazı verdim,
Aldım bir qələm,
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Ancaq yazmağa
Gəlmir hövsələm.
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
İkicə dəfə
Yazmışdım cəmi,
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Lələyə verdim
Mən o qələmi,
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Başıma külək
Bir kələk açdı...
Dıŋqılda, sazım, dıŋqılda!
Qapıb lələyi
Başımdan qaçdı,
Dıŋqılda sazım, dıŋqılda!”
O dayanıb deyindi:
“Heçnəsiz qaldım indi”.
Heç istəmədi çala,
Getdi dərin xəyala.
Fikri uzağa axdı...
Nənəsi ona baxdı,

Dedi: – Qulaq as mənə,
Keçən il çıxanda qış
Ala çəpişi sənə
Nənən vermişdi bəxşiş,
Salasan onu yada,
Dəyişdin, getdi bada.
Bir-birinə insanlar
Versə bəxşiş, yadigar,
Dəyişdirməsin gərək,
Yoxsa aparar külək.

Gül iyi gəldi bağdan,
Budaqlarda gül bitdi.
Dəyişdüyüş o çağdan,
Dəyişməyi tərgitdi.

AMAN, OVÇU

Keçmişdə bir meşəlikdə
Ucqar qədim bir kənd vardı.
Boz ev dayanmışdı dikdə,
O evdə bir nalbənd vardı.
Getmişdi ömrünün çoxu,
Bu dünyada varı-yoxu
Boyu uca, qaşı kaman,
Oğlu vardı.
Bir gün oğlan
Dedi: – Məni yaşım, ata,
Az qalıb on beşə çata.
Bax, güclüdür, daha qolum,
İstəyirəm ovçu olum.
Ata dedi: – mən qalım tək?..
Bu mənimçün olar çətin.
Böyümüsən fikrini çək
Sən bu evin, bu həyətin.
Birdən ömrüm sona yetdi,
Kənddə kim nallayar atı?
Çox ovçunun bada getdi
Ov yolunda gənc həyatı.
– İstəyir oda qalana,
Heç nə olmaz Balana.
Arxayın ol, özüm kimi
Sevirəm bu peşəni mən.
Qoruyaram gözüüm kimi
Bu çölü, bu meşəni mən.
Axı sənin oğlun, ata,
Gərək arzusuna çata.
Axır ata oldu razı,
Dedi: – Gəl gözləyək yazı.
Tüfəng aldı çıxanda qış,
Öz oğluna etdi bəxşiş.
O çiyində qoşalülə,
Yola düşdü gülə-gülə.

Darvazadan o çıxan tək,
Buludlar səs-səsə verdi.
Yaxasına girib külək,
Guya ona nəşə verdi.
Yolu ora, bura düşdü,
Yağışa, yağmura düşdü.
Gecəni gündüzə qatdı,
Bir meşəyə gəlib çatdı.
Şax budaqlar aralandı,
O gördü bir maral başı,
Lap ürəyi paralandı,
Qapdı birdən patrondaşı.
Dedi: – Meşə gözəlisən,
Ovumun ən əzəlisən.
Qurtaran olmaz əlimdən,
Mən keçməyəm gözəlimdən.
Getmə burdan dönüb yelə,
Vurram səni qaçsan belə.
Birdən maral gəldi dilə,
Göz yaşını silə-silə:
– Aman ovçu, vurma məni,
Mən sevirəm bu çəməni.
Yaşıl atlas budaqları,
Zümrüd rəngli bulaqları.
Bax o dağa, bax o daşa,
Mənə deyir: – Ölmə, yaşa!
Dəymə mənə, qalım burda,
Həsərət qoyma doğma yurda.
Əgər birdən düşsən dara,
Mən gələyəm sənə kara.
Ovçu dedi: – Qoşul mənə,
Bir tapşırıq verim sənə.
Gəl mənimlə ova gedək,
Bu meşədə biz ov edək.
Az getdilər, çox getdilər,
Ac getdilər, tox getdilər
Göy otları əzə-əzə,
Meşələri gəzə-gəzə,

Bir az dincəlsinlər deyə,
Gəldilər bir çəmənliyə.
Ovçu yerə baxıb birdən,
Şübhələndi həməən yerdən.
Dedi: – Maral, bu nə izdir?
Kimdir yarpaqları didən?
Nə qədər ki, xəbərsizdir,
Vurum onu mən indidən.
Maral dedi: – Zürafədir,
Üzü göylər tərəfədir.
Ovçu gördü o heyvanı,
Dedi: – İndi çıxar canı!
Bərk çığırdı: – Eyy, az öyün,
Heyvanların ən uzununu!
Qopar, mənə gətir göyün,
Ən parlaq bir ulduzunu.
Yoxsa atar tüfəngini,
Ovçu əzər o əngini.
Zürafə mərifət ilə,
Yaxınlaşıb, gəldi dilə:
– Aman ovçu, vurma məni,
Göydə gəzdirərəm səni.
Mən boynuma, çıx ağaca,
Bax o dağa, o yamaca.
Ordan da bax uzaqlara,
Göyə dəyən o dağlara.
Bu gündən sən göylərdə gəz!
Heç kim səni tuta bilməz.
Keçirərik burda yazı,
Sən qalarsan məndən razı.
Ovçu dedi: – Hələ gedək,
Bu meşədə bir ov edək.
Ovçuluğa gəl başla sən,
Dost ol maral qardaşla sən.
Yaşayarsan bizim kənddə,
Oturarsan şüşəbənddə.
O yüz dəfə dedi azı,

Zürafə olmadı razı.
Atdı göyə o kəndiri,
Tutdu onu diri-diri.
Az getdilər, çox getdilər,
Ac getdilər, tox getdilər,
Düşdülər bir cəngəlliyə.
Bir şir durub gəldi iyə.
Ovçu dedi: – Atım güllə,
Hazır oldu qoşalülə.
Şir ağzını birdən açdı,
Dişlərindən alov saçdı.
Bürüdü göyləri ahı,
Dedi: – Yerə at silahı,
Aman ovçu, vurma məni,
Qoruyaram burda səni.
Anam burda yuva qurdu,
Mən sevirəm ana yurdu.
Heyvanların biz şahıyıq,
İgidlərin pənahıyıq.
Ölməmişik nəkaradır
Sənə dəysin düşmən əli.
Ovçu, səfərin haradır?
De ötürsün bu pəncəli.
Ovçu atdı tez zənciri,
Tutdu onu diri-diri.
Dedi: – İndi sən nökərsən,
Qarşımdaca diz çökərsən.
Şirə baxıb, o sevindi,
Dedi: – Biz dörd olduq indi.
Dostlarınla sən ol tanış,
Gəl onlara qayna-qarış.
Gedək yaşa cəmənlikdə,
Nə var zülmət cəngəllikdə.
Burda zəhər otu bitir,
Qaranlıqda adam itir.
Gəl sən bizə bələdçi ol,
Söylə görüm hanı bu yol?

Şir öz sinəsini gərdi,
Onlara tez yol göstərdi.
Dərə, təpə, düz getdilər,
Gecə və gündüz getdilər.
Gün çıxdı, gündə yandılar,
Yağış yağdı, islandılar.
Az qaldı çatsınlar çaya,
Rast gəldilər mağaraya.
Gördülər şam edir ayı,
Qarşısında armud payı.
Ovçu dedi: – Sənlə varam,
Yeməyini edim haram.
Vurum səni dayağından,
Əyri-üyrü ayağından.

Gördü ovçu çəkib yayı,
Durdu yalvarmağa ayı.
– Aman ovçu, vurma məni,
Dağdarsan bu meşəni.
Anam burda yuva qurdu,
Mən sevirəm ana yurdu.
Meşə yaşıl, meşə qalın,
Hey gəzirəm ayaqyalın.
Bax, burdadır mənim yurdum
Ovçu dedi: – Qaçma, vurdum!
Ayı tez çevrilib, baxdı,
Ayı tez çevrilib, baxdı,
Üzünə göz yaşı axdı.
Dedi: – Vurma, gərək ollam,
Sənə ürək-dirək ollam.
Dadlı bal var, gəl edək şam,
Qan axıtma axşam-axşam.
Zürafə, şir, ovçu, maral,
Oturdular yerə dərhal.
Yeyib, düzəldilər yola,
Buruldular sağa-sola.
Yollarını düz tutdular,

Bir səhraya üz tutdular.
Ovçu ayaq basdı quma,
Sanki düşdü uçuruma...
Sürüşdü xəndəkdə qaldı,
Əl-qol atdı, haray saldı.
Bağıraraq saldı həşir,
Tez xəndəyə tullandı şir.
Dırnağıyla qazıb yeri,
Tez ovçunu çəkdi geri.
Ayı da çox zirək oldu,
O ovçuya dirək oldu.
Zürafə başını atdı,
Quyunun dibinə çatdı.
Ovçunu çox sevindirdi,
Onu boynuna mindirdi.
Maral aldı buynuzuna,
Qoydu onu yer üzünə.
Ölümdən qurtarıb cavan,
Heyvanlara dedi bu an:
– Məni xilas etdiniz siz,
Nədir məndən istəyiniz?
Danışmırsız, niyə belə?
Elə bil ki, döndüz buza.
Bağırdılar: – Azad elə,
Gedək ana yurdumuza!

Bir çay axdı gölə sarı,
Axa-axa o çağladı.
Ovçu bir-bir heyvanları
Məhəbbətlə qucaqladı.
Ovçusuna: “salamat qal”
Dedi ayı, dedi maral,
“Sağ ol” dedi şir, zürafə,
Hərə getdi bir tərəfə.
Ovçu vətən torpağına
Gedəndə yol üstə durdu.
Bir səs gəldi qulağına:
– Mən sevirəm ana yurdu!

MEŞƏ HƏKİMİ

Yamyaşıl bir meşədir...
Odur: vələs, qovaq, şam,
Pıçıldaşmaq peşədir
Onlarda səhər, axşam.
Salıb meşəyə haray,
Axır gümüş rəngli çay.
Görün, nə çox ağac var
Sahilində o çayın:
Gərməşöv, ardıc, çinar,
Söyüd və ağcaqayın.
Çinardan bir az sağa
Atlas yarpaqlı tutdur;
Uzaqdan bax bir dağa,
Elə bil göy buluddur.
Bir tərəfdə diz çöküb
Söyüd çaydan içir su.
Hörüklərini töküb
Çimir, qaçır yuxusu.
Açıb albalı çiçək,
Budağında hörümçək
Bir zərli tor toxuyur...
Quşlar hərdən oxuyur.
Cəh-cəh səsi onların
Bir-birinə qarışır;
Yel əsir narın-narın,
Gül də gülə sarışır.
Burda hər yan gül-çiçək,
Qərənfil ətir saçır.
Qanadını kəpənək
Nə gözəl, bükür-açır!
Çay tərəfdən əsir meh,
Meşə sərin buz kimi...
Çiçəklərin üstə şəh
Parlayır ulduz kimi.
Qızıl pul səpələyir

Günəş meşəyə, dağa.
Tullanıb ləpələyir
Gölməçəni qurbağa.
Nəmli yarpaqla dolu
Burda çuxur, çala var;
Ensiz bir meşə yolu,
Gül-çiçəkli tala var.
Pəhlivan kimi durub
Talada qoca pəlud,
Birləşib çardağ qurub
Onunla qoz, şabalud.
Dibindən çıxıb bulaq
Ləp qaynaya-qaynaya;
O tökülür axaraq,
Köpüklənən gur çaya.
Pəludun bir budağı
Solub, orda yox qoza.
Qorub bir-bir yarpağı
Bulanıb yolda toza.
Qoca pəlud salıb səs...
O, kimi səsləyir bəs
Başını əy-əy, əy-əy,
Budağına köməyə?
Qollarını sallayır,
O, kimi sıgallayır?
Kimə dikib gözünü?
Deyir ona sözünü:
– Getmə, getmə, a bulaq!
Sözlərimə as qulaq.
Məndən qaçırsan, aha,
Bulaq deyilmi adın?!
Köhnə dostunu daha
Yoxsa ki, tanımadın?!
Qışda sənə hər gecə
Söylərdim çoxlu nağıl;
Zəhmətim getdi heçə,
Məndə ki, yoxmuş ağıl.

Qorxudan əsir dizim,
Bir budağım çürüyür.
Ürəyimi, əzizim,
Qara-qorxu bürüyür.
Dur, mənim dadıma yet,
Budağıma kbmək et.
Bulaq dedi: – Gecəmi
Gündüzümə qatıram.
Keçib gen dərələrdən
İş yerimə çatıram.
Səhərlər sənə tezdən
Su verirəm doyunca,
Heç əsirgəmərəm mən
Bunu ömrüm boyunca.
Gözəl təbiətin var,
Ancaq mənə demə: dur!
Sənə çox hörmətim var,
Əlimdən gələn budur.
Bir bax, tarlaya sarı
Uzanır mənim qolum,
Qaçım, gün oldu yarı,
Xeyli uzaqdır yolum.
Günorta çatım ora,
Tarlada işdən sonra
Kolxozçular susuyar,
Su içər, əl-üz yuyar.
Digər qolum axır tək,
Sahilləri gül-çiçək
Olan bir çaya çatır,
Suyunu ona qatır.
Kəmər kimi burulub,
Axıb baş vurur çaya,
Stansiya qurulub
Çayda, bir bax o taya.
Necə deyirsən dayan?!
Axıram çayla mən də,
Bizik işıq paylayan

Bütün şəhərə, kəndə.
Bulaq tez axdı getdi,
Palıd kəsdi səsini;
Budağından eşitdi
Bayquşun nəğməsinə;
Quuuuu, quuuuu...
Solğun budağında tək
Görən kimi bayquşu
İstədi ondan kömək.
Bilmədi yoxdur huşu.
Gözləri fincan kimi,
İçi dolu qan kimi.
Bombozdur onu donu,
Üz-gözü çopur-çopur,
Quşlar görəndə onu
Lap ürəkləri qopur.
Baxın, ovuqda salıb
Özünə isti yuva.
Gündüzlər orda qalıb,
Gecələr çıxır ova.
Quşlarla tutmur sözü,
İşıqda görmür gözü.
Dimdiyinə baxın siz,
Lap qarmaqdır elə bil.
Uçur göylərdə səssiz,
Boz qanadları çil-çil.
Palıd dedi: – A bayquş,
A yelpic qanadlı quş,
Niyə gəlmədi səsin?
Gözünü yumdun niyə?
Demək gəlmir həvəsin
Mənə cavab verməyə?!
Uçursan gecəyarı,
Baxmırsan sol-sağına
Yuxudaykən quşları
Alırsan caynağına.
Yatanda sənin anan,

Mənsə oyaq qalırım;
Mənəm halına yanan,
Sənə layla çalırım.
Bir budağım çürüyür,
Qorxudan əsir dizim,
Qara qorxu bürüyür
Ürəyimi, əzizim!
Yarpaqlarımı sənə
Etmişəm döşək, balış.
Gücün çatdıqca mənə
Kömək etməyə çalış!..
Palıda qulaq asdı,
Bayquşu yuxu basdı.
Gözünü açır, yumur,
Palıd ondan nə umur?!
Elə ki, ovdan gəlir,
O yuxlayıb dincəlir.
Haça budağa qonub,
Tez yuvasına cumdu.
Tərpənmir guya donub,
Dərhal gözünü yumdu.
Bilir bütün ağaclar
Bayquşun faydası var;
Qırır siçovulları
Yenə bu gecə yarı,
Gizlədib nəfəsini,
Durub çəkdi qarovul.
Palıdın rişəsini
Gördü qırır siçovul.
O, daş kimi özünü
Ağacdən yerə atdı,
Siçovulun gözünü
Caynağılə qanatdı;
Birnəfəsə o gecə
Didib tökdü ətini,
Palıd onun gör necə
İtirdi zəhmətini...

Çış-çış-çış...
Çış-çış-çış...
Gəzib düzəni-dağı,
Palıda səhər çağı
Həzin yel əsə-əsə
Pıçıldayırdı nəsə.
Deyirdi: – Ey həyatım,
Mən qanadlı bir quşam,
Qoy budağında yatım,
Bu gün bərk yorulmuşam.
Alt budaqda yer saldı,
Külək dincini aldı.
Qalxdı lap üst budağa,
Başladı danışmağa.
Dedi: – Aldım dincimi,
Palıd, gəl məni dinlə,
Qəmimi, sevincimi
Bölürəm mən səninlə.
Hələ günəş doğmamış
Xışıldayanda qamış,
Mən idim çölü aşan,
Qamışlıqda dolaşan.
Sonra bərk əsə-əsə,
Çox tələsə-tələsə
Uçub çətdim sahilə,
Orada gəldim dilə;
Vuu-uu-vuuuuuu...
Dənizdə yola saldım
Yelkənli gəmiləri.
Çölə doğru baş aldım,
Dolaşdım zəmiləri.
Sonra uçdum yuxarı,
Qalxdım düz dağa sarı,
Bir yığın buludları
Gətirdim bağa sarı.
Quraqlıq çəkmiş bağdı,
Bolluca yağış yağdı,

Dəydi ərik, şaftalı,
Alça, armud, gavalı.
Bağ söylədi: – Meyvə dər.
Mənsə gəzdim bir qədər
Bağda bütün ləkləri,
Tozladım çiçəkləri.
Küləkdir mənim adım,
Gül tozunu payladım,
Güllər al-əlvan oldu,
Ətri aləmə doldu.
Palıd dedi: – A külək,
De indi biz neyləyək.
Ürəyimdə dağım var,
Quruyan budağım var.
Neyləyim o, solmasın,
Halım yaman olmasın.
De görüm xəbərin var?
Hələ bir neçə günə
Əziz dostum insanlar
Bura gələcək yenə.
Məndən düzəldir onlar
Qayıqlar və vaqonlar;
Zərif naxışlı qablar,
Yaraşığı dolablar.
Bəs bu halda mən necə,
Üzlərinə baxaram?
Rahat olmuram gecə,
Gündüz tapmıram aram.
Tış-tış-tış...
(Külək səs salır)
Tıq-tıq-tıq-tıq...
A külək, bir az dayan,
Nə sədir xeyir ola?
Nədir o tıqqıldayan?
Çıxıb baxsana yola!
Külək durub tənəgnəfəs
Dedi: – Yaxındadır səs.

Çağırıldı: – Kimdir gələn?
Qonub palıda salam
Verdi tez ağacdələ.
Palıd dedi: – A balam,
Sən hara, bura hara?
Vay, məni basır qara...
Ağacdələ uzaqda
Palıdı eşidirmiş
Tez quruyan budaqda
Başlandı qızğın bir iş:
Tıq! Tıq!.. Vurdu o saat,
Budağa dimdiyini,
Dedi: – Burda həşərat
Çoxdur, duydum iyini:
O lap qabağa gəldi,
Budağı xeyli dəldi.
Nə çoxmuş onun gücü,
Bir-bir dartıb çıxartdı.
Qoymadı bircə cücü,
Budaq göyərtdi artı.
Palıd dedi: – Ay sağ ol,
Getmə, mənə qona ol.
Heç unutmaram səni,
Gəldin diriltidin məni.
Tez bir yarpaq qopartdı,
Ona sarı uzatdı.
Dedi: – Dayan, sözüm var,
Sənə hədiyyəmə bax.
Bu yarpağı yadigar
Al, apar döşünə tax.
Başında var ləçəyin
Qırmızı rəngli çitdən.
Saçında da çiçəyin,
Dimdiyini qranitdən
Möhkəmdir, ağacdələ,
Əcəb yaranmışan sən!
Bədənin rəngbərəngdir,

Tüklərin nə qəşəngdir;
Nə gözəldir qanadın,
Quş varmı sənin kimi?
Bugündən sənin adın
Qaldı “Meşə həkimi”.
Sevimli quş, aç qanad,
Get, qoru ağacları.
Hərdən məni edib yad
Uç, gəl talaya sarı.

O vaxtdan illər keçib,
Çoxlu fəsillər keçib.
Ağacdələnin bilin
Hər fəsilində ilin, –
Meşədən, qoz bağından,
Hər yandan gəlir səsi.
Palıdın yarpağından
Yaşıl olur sinəsi.
Səhərlər “tıq-tıq” salır,
Deyir: – Oyan, a meşə!
O, qayğısına qalır
Ağacların həmişə.

BİLLİ

Okeanı sübhədək
Seyrək duman bürüyür.
Hərdən fit çalıb külək
Dalğaları sürüyür.
Üzür – iri görkəmi
Dağa bənzər bir gəmi.
Atlantik okeanı
Yararaq daraq-daraq.
Sanki Amerikanı
Göstərir qışqıraraq:
Sahil tərəfə baxın,
Böyük körpüyə yaxın
Bir qadın heykəli var,
Əlində məşəli var.
Ayağı altda ada,
O elə bil bağırır.
İnsanları orada
Azadlığa çağırır.
Görünür okeanın
Sahilindən binalar.
Orda Amerikanın
Nyu-York şəhəri var.
Elə bil alovlanır
Manhetten məhəlləsi.
Çıraq içində yanır
Gen Brodvey küçəsi.
Burda nə bir ağac var,
Yüz mərtəbə binalar
Uluzlara boy atıb.
Bəs o kimdir büzüşüb
Körpü altında yatıb?
Üstündə şəh düşüb.
Ona dörd, ya beş qarış
Yer yoxdur bir binada,
Küçədedir o, yaz, qış.

Zəncidir, düşmür yada.
Yuxlayıb söykənərək
Körpüdə yaş divara.
Üzü ömrütək qara,
Girsə də on yaşına.
Çox iş gəlib başına.
Cürətlidir, dillidir,
Onun adı Billidir.
Doğulub Harlem adlı
Zənci məhəlləsində.
Görməyib hələ dadlı
Bir xörək süfrəsində.
Nə üçün bu oğlanın
Sarılıb barmaqları?
Orda izi var qanın,
Cızılıb ayaqları.
Oyanmasın qoy uşaq,
Əzablıdır həyatı;
Qoy söyləyim sizə mən,
Onun başına gələn
Gecəki əhvalatı.
Fənar işığında mən,
Kiçik yoldaşları ilə
Bir balıq zənbilini
Çəkən gördüm Billini.
Qışqırırdı sahibkar:
– Tez olun, vaxta az var,
İndi sübh açılacaq,
Göndərilib balıqlar
Bazarda satılacaq.
Billinin əli əsdi,
Balıq kəsəndə çaşdı,
Barmaqlarını kəsdi,
Al qanına bulaşdı.
Qovdu onu sahibkar,
Söydü onu o ki var...
Şəhərə gəldi birbaş,

Körpü altına endi,
Ora sakitdi, gendi.
Orda yoxdu sahibkar,
Bir polis qorxusu var,
Görsə o saat qovar,
Ağız-burnunu ovar...
Nə ananın xoş əli,
Nə musiqi avazı
Dedi: oyan, a Billi.
Onu səhər ayazı
Silkələyib oyatdı,
O özünü dik atdı.
Küçələr uzun, geniş,
Billi axtarırdı iş.
O, şəhəri gəzərək,
Hər tərəfi dolaşdı,
Tin başındakı çörək
Dükənina yanaşdı.
O bir vitrinə baxdı,
Ağzının suyu axdı.
Belə dedi qoğala:
– Batmısan şirin bala...
Gəl ol Billinin payı,
İçində bal, yağ, qoğal,
Bir yanağı çəhrayı,
Bir yanağı ağ qoğal.
Ey qoğallar, bulkalar,
Axı vitrində nə var?!
Cüt-cüt sıraya durun,
Addımlayın bir-iki,
Bizim məhəllədəki,
Uşaqları doydurun!
Lap əldən düşmüş nəvə,
Axşam qayıtdı evə.
Başı altında əli,
Nə tez yuxladı Billi?!
Yuxuda gördü bu dəm,

Yaranıb gözəl aləm.
Harlemin küçəsində
Gülün ətri saçılıb.
Zənci məhəlləsində
Yeni məktəb açılıb.
Əlində var portfeli,
Gedir məktəbə Billi.
Gözləri şəndir onun,
Eşidib radio ilə
Səsini Pol Robsonun.
Şadlanıb gəldi dilə,
İri addımlar atdı.
Yeriyərək irəli,
O öz səsini qatdı
Əziz həmyerliləri
Pol Robsonun səsinə,
Azadlıq nəğməsinə.

LƏPƏLƏRİN NAĞILI

Batır günəş, qaralır qaş,
Abşeronu düşür sərin.
Eşidilir yavaş-yavaş
Bu nağılı ləpələrin
Ş-ş, ş-ş, ş-ş, ş-ş:
– Biri varmış, biri yoxmuş,
Bir qağayı adlı ağ quş,
Qaralanda axşam hava
Qayalıqda salır yuva.
Ötüşəndə günlər, aylar,
Təbiətə gələndə yaz –
Körpə-körpə qağayılar.
Qayalıqdan edir pərvaz.
Yuvasında məclis qurur
Anaları o gün axşam.
Nəğmə deyir, təbil vurur,
Ulduzlardan yanır min şam
Şənlik qopur gecəyarı,
Səs yayılır hər bir yana.
İlk səfərə balaları,
Yola salır bu gün ana.
Arxasınca yelləndərək
Qanadını narın-narın –
O, vüqarla dayanır tək,
Dik başında qayaların.

Çolpaları gəndən süzür,
Baxır, baxır göy sulara:
Dənizdə bir gəmi üzür
Dalğaları yara-yara.
Birdən-birə qalxır tufan
Sular coşub ləpələnin.
Ağ qar kimi quşlar bu an
Dəniz üstə səpələnin.
Tufan qalxır, qoymur külək

Göyörtədə yatsın quşlar.
Göründülər suda tək-tək,
Az qalır ki, batsın quşlar,
Hey onları külək yıxır –
Qanadını cırpa-cırpa.
Su pərisi birdən çıxır
Gözlərini qırpa-qırpa,
O, belini əyə-əyə
Hamarlayır su layını.
Şehirləyib ağ ləpəyə
Döndərir hər qağayını...
Ləpələr azca dincəldi,
Sonra yenə dilə gəldi:
– Biz idik o qağayılar,
İndi isə ləpələrək.
Dəniz üstə tez yayılar,
Sahilə su səpələrək.
Qayalığa dəstə-dəstə
Biz çırpıraq özümüzü.
Anamız o qaya üstə
Eşidir hər sözüümüzü.
Səhər, axşam dönüb yelə
Sahillərə hey qaçırıq.
Biz dənizdə sussağ belə,
Qayalıqda dil açırıq.
Sahillərdə külək yatdı,
Yellər əsdi sərin-sərin.
Ay uşaqlar, sona çatdı
Bu nağılı ləpələrin.

NOVRUZ VƏ MURTUZ

Bir gün aş çəkdi ana
Kiçik bir mis qazana,
Dedi: – Aparım indi
Nənənin payını...
Təzə paltar geyindi,
Ördü kələğayını.
Evdən gedəndə ana
Çağıraraq Novruzu
Dedi: – Oğlum, heç yana
Getmə, yemsizdir quzu,
Bağdan ona göy ot biç,
Fincandakı südü iç.
Tut xoruzu hinə sal,
Eşər tökər ləkləri.
Qoyma bağa girsin mal,
Tapdayar çiçəkləri.
Acısan, ye aşını;
Üstündədir stolun.
İncitmə qardaşını,
Ev-eşiyə göz olun!..
Novruz, gedəntək ana
Qaçıb Murtuzu tutdu.
Gətirərək eyvana
Xalça üstə oturdu.
Nağıl söylədi Novruz
Öz kiçik qardaşına:
“Necə tək qaldı xoruz,
Nələr gəldi başına”...
Gördü Murtuz tökür yaş
Gözündən yavaş-yavaş.
Anasının dalınca,
Başlayır ağlamağa.
Dedi: – Evdə qalınca,
Murtuz, gəl gedək bağa.
“Top-top” oynayaq, gəzək,

Göy ot biçim quzuya,
O, biri, ala-bəzək,
Bir top verdi Murtuza.
Top əllərdə dolaşdı,
Birdən hasarı aşdı.
Diyirlənib iki tin
İlişdi bir sıx kola.
Qapısından həyətin
Qardaşlar çıxdı yola,
Qaçdılar ayaqyalın.
Eşitdilər Camalın
Səsini: – Yüyür!.. Tez ol!
Başlanır indi futbol.
Uşaqlar alıb düzü,
Yubanma gəl bu yana,
Yetirək özümüzü
Tez oyun başlanana...
Bilmədi necə getdi,
Novruz çatdı Camala.
Murtuza kömək etdi,
Murtuz qalırdı dala,
Tez ona uzatdı əl.
Dedi: – Gecikmə, tənbel!
Sənin düz beş yaşın var,
Heç adam geri qalar?..
Meydan uşaqla doldu,
Nə maraqlı oyundu.
Novruza isti oldu,
Köynəyini soyundu.
Topu atıb-tutdular
Uşaqlar çöl uzununu.
Qardaşlar unutdular
Ev-eşiyi, quzunu.
Camal dedi: – Oyunum
Çatanacan, sənintək
Köynəyimi soyunum,
Döşümə dəysin külək.

Onlar getdilər geri
Meydançadan qırağa,
Köynəkləri Murtuza
Verdilər saxlamağa,
Təkər səsinə birdən
Baxdılar yola sarı.
Hara gedir görəsən,
Araba baş yuxarı?
Burulan kimi yana
Birinin arabası,
Camal dedi: – Bostana
Gedir onun babası.
Yəqin məni gəzərək
Tapmayıb, yollanıb tək.
Uşaqlar bağurdılar,
Babanı çağurdılar
Tez dayandı araba,
Ürəyi yumşaq baba
Bir-bir onları dartdı,
Arabaya çıxartdı.
Atlar yorğa atdılar,
Bostana tez çatdılar.
O saat qızıışdı iş,
Arabaya uşaqlar
Daşdı qarpız, yemiş.
Baba çox razı qaldı,
Kiçik bir süfrə saldı
Araba kölgəsinə.
Kəsib yağlı fətiri
Payladı hərəsinə...
Sonra gətirib iri
Qarpızı dilimlədi,
– Yeyin, uşaqlar, – dedi.
Novruz kəsib fətirdən,
Dişləyəndə qarpızı,
Yadına düşdü birdən:
“Acından öldü quzu,

O körpədir, nə qanır
Gedib otlasın özü,
Anam ya acıqlanır,
Ya da axtarır bizi...”
Gün bir az əyiləndə,
Onlar qayıtdı kəndə.
Girdilər yavaş-yavaş
Həyətə iki qardaş.
Salan zaman sahmana
Təpdalanmış ləkləri
Onları gördü ana,
Dedi: – Bir baxın bəri,
Alt-üst olub az qala,
Həyətiniz, bağınız,
Bostandan niyə, bala,
Bəs gəlir sorağınız?
Novruz, evdən gedərkən
Sənə nə dedi ana?
Ev-əşiyi atdın sən,
Qaçıb getdin bostana.
Unutdun tapşırığı
Əldən saldın Murtuzu.
– Ana, qarpız qabığı
Gətirdim yesin quzu...
– O toxdur, – dedi ana, –
Gedək yemək yeyin siz.
Daha bir də heç yana,
Getməyin icazəsiz.

KİTABDAKILAR

Uşaq ədəbiyyatımızın xanım anası 5

ŞEİRLƏR

Azərbaycanım mənim	21
Günəş olaram	21
Hacıləylək	22
Yuxuda	23
Dirilik suyu	23
Yağış yağır	23
Günəşim	24
Qurban olum	24
Lələklər	25
Ayıdağ	25
Xərçəng və balıq	26
Saf-çürük	26
Liman	27
Qarğa	27
Qar yağanda	28
Car	28
Həsən çox gülpərəstdir	29
Girdiman çayı	29
Akrobat dələ	29
Allah əmanəti	30
Dənizim Xəzər	30
Pəhləvan Bəşir	30
Şəkər nənə	31
Mahnı oxu	31
Qartal və tülkü	31
Bir Türk məzarı	32
Yoxdur həvəsi	33
Bakı küləyi	33
Rol böləndə	34

Meşələrin səsi	34
Badalanda	34
Söyüd ağacı	35
Dayan, yay!	35
Gözəl ev-eşik	36
Külək və söyüd	36
Bir oğlan var	37
Sən çıxma, mən çıxaram	37
Təzə körpü	38
Süd alan	38
Biz evdə üçük	39
Özü tapar	39
Bir nəfər	39
İnternat məktəbimiz	40
Körpü	40
Nelli	40
Vüsal	41
Qurd	41
Xəzri	41
Karusel	42
Aya baxın!	42
Şeirli nərdivan	43
Çinar	43
Raketim	44
Kəlçə	44
Kəndirbaz sərçə	45
Qurbağa	45
Yazıçı qələmi	45
Pişiyin lay-layı	46
Nənəyə hədiyyə	46
Qar deyir	47
Söyüdlərin rəqsi	47
Mayak	47
Evimiz	48
Tıq-tıq	48
Rəssam günəş	49
Qarışqa	49
Rəqqasə	50

Gülsabah gülü	50
Atanam, axı	51
Piş-pişi	51
Balaca Əli	52
Nağaraçı	52
Söhbət qızıxdı	53
Nar ağacı	54
Dalğalar və dəniz nağılı	54
Ləqəbçi	55
Mənə nə?!	56
Təmizkar ağac	57
Nahar	57
O, məni tərifləsin	58
Oyaq	58
Akifin şeri	59
Göydəki ulduz nədir?	60
Süsən gülü	61
Yağışda	61
Böyütkən	62
İnci çiçəyi	62
Qara tut	63
Əks-səda	63
Göstər ağlını	64
Kəlbətin	64
Bacı və qardaş	64
Mənim dostum	65
Ekskavator	65
Xəzərəm	66
Sədyarın oyuncağı	66
Sağ ol, dələ!	66
Körpə çinar	67
Sənubərin gözləri	67
Bir şaftalı	68
Gözəl Pırsağı	68
Mənim beş qardaşım var	69
Lalə	69
Gün çıxır	70
Dur, dur!	70
Neft mədəni	70

Ürəyimə yatmayı	71
Elə bilir dənizdir	71
Sarı dəvə	71
İnci	72
Sevinc	72
Yaşlılar	72
Ququ quşu	73
Qızıl xoruz	73
Mən özüm təqsirkaram	74
Yol	74
Hədiyyə	74
Qızılgül	75
Çayda	76
Meşədə	76
Dərs vaxtı	77
Tez dur, tez yat	77
Növbətçi	77
Külək	78
Canlı daş	78
Ördək dedi	78
Kirpi	79
Çərpələng	79
Bəs sən necə?	79
Kiçik xarrat	80
“Qoçaqlıq”	80
Yalançı pəhləvan	80
Mərifət	81
Kölgə	81
Xalçaçı nənə	82
Rəngsaz	82
Nalbənd	82
Gülyaz	83
Kartof deyir	83
Qara şanı	83
Şəkili kitab	84
İki xoruz	84
Kəpənək	85
Pişikdən giley	85
Dalğalar	85

Ətirli qızılgül	86
İki qız	86
Balıq ovu	87
İstidə	87
Cilidçi	88
İki günəş	88
Svetafor	88
Günəbaxan	89
Bal arısı	89
Noğul	90
İki oğlan	91
Çanaqlı bağa	92
Armud	92
Şarım	93
Qızıl inək	93
Şad xəbər	93
Qayıt geri	94
Sonra, sonra	94
Kuklam Almaz	94
Alpər	95
Üç bala	95
Bəxşiş	96
Pişik	96
Bölündü yarıya	97
Yalançı	97
Tütək	98
Atam	98
Allahu Əkbər	98
Ya mən gəlim, ya sən gəl	99
Yelləncək	99
Axı, hardan bilim mən?	100
Foto	101
Qaldı sabaha	102
Məxməri çay	102
Maral	103
Sabahın xeyir!	103
Şənlik	104
Qoşa bulaq	104
Şəlalə	105

Karnaval	105
Ağ buludlar	106
İnnab ağacı	106
Barmaqlar	107
Qonaq gəlini	107
Ağənnə	108
Ayı	108
Tülkü və canavar	109
Mənim yoldaşım	109
Məktəbliyəm	110
Həm iş yerim	111
Pıtraq və dovşan	112
Öyrəndim	112
Zəhmətlə yaşa!	113
Keşikçilər	113
Məktub	114
Balaca həkim	114
Şən cırcırına	116
Xarrat	116
Deyə bilmədi	117
Gülxanə parkı	118
İnşaatçı əlləri	118
Balaca Səlim	119
Kosmos	120
Metro	120
Mənim qartalım	121
Gilavar, gəl!	121
Günəşli balkon	122
İşıq sönəndə	122
Güləşirdik	123
Çalışqan hörümçək	123
Dondurmasatan	123
Qapılar	124
Yallı	124
Kür qırağında	125
Tülkü və toyuq	126
Həmişə belə	127
Kitab	127
Oyun otağında	128

Qaranquşun sevinci	129
Yaxşı adam	129
Ədalət və dələ	130
Göstər	130
Güldü qarıya	130
Qorxaq beçə	131
İş və söz	131
Ağrımamın qolları	132
Orqan	132
Tarlaların ətri	133
Maralgöl	133
Pambıqçı günəş	133
Bala məhəbbəti	134
Salamat qal	134
Gəlin Murov tərəfə	135
Baharın sevinci	135
Neftçala balıqçıları	136
Xızı dağları	136
Yadigar	137
Şam ağacı	137
Sabirdir adım	138
Babamın şineli	138
Biletsiz sərnəşin	139
Çil	139
Necə çalım?	140
Solmazın lentləri	140
Acıqlı qaz	140
Tar	141
Qayıqda nəğmə	141
Göyçək bacımız	141
Hara gedirsən?	142
Nağılçı balıq	142
Altı yaşı var	143
Şəkillərim	143
Bəkir	143
Qar və uşaqlar	144
Göy avtobus	144
Görməmişəm	145
Mənim anam	145

Lənkəran torpağında	146
Albalı	146
Sənə layla çalırılar... ..	146
Bahar vaxtı	147
Tütək çalan	147
Babanın sevimlisi	148
Baxsın ulduza, aya	148
Küknar	148
Başqa məsələ	149
Xoşlayıram dənizi	149
Eminin nənəsi	150
Qoyun	150
Dayça	151
İlk yazı	151
Dəvə	151
İlk məktub	152
Gülməli	152
Siçanlar	152
Nə istəyir eləyir	153
Bir tunel	153
Atəşböcəyi	153
Gözəl qış	154
Yan, ay tonqalımız, yan!	155
Halva payı	156
Metal yığımı	157
Leylək və qurbağa	158
Tənbəl	159
Adadovşanı	160
Taxıl biçək	161
Lovğa keçi	161
Tülkü	162
Gözəl yol	162
Səndəl	163
Quşların yığıncağı	163
Çiyələk	164
Gavalı	164
Nilufər	165
Dovşan və ulaq	165
Şaftalı	166

Yaz gələndə	166
Quzu	167
Müqəvvə	167
Parovoz	168
Gümüş toyuq	168
Ulduz	168
İşgüzar ulaq	169
Bayramın mübarək, oğul!	169
Gedim davaya	170
Laçın	170
Quran	171
Bayrağım	171
Ciyərimiz-canımız	171
Əsgər qardaşım	172
Halal elə!	172
Qırmızı mücrü	172
Tapmacalar	173

POEMALAR

Dovşanın ad günü	177
Çoxbilmiş çəpişlər	185
Ulduzların qucağında	187
İsa və Musa	193
Dınqılda, sazım, dınqılda	198
Aman, ovçu	206
Məşə həkimi	212
Billi	221
Ləpələrin nağılı	225
Novruz və Murtuz	227

Xanımana Əlibəyli

Əsərləri

I cild

Buraxılışa məsul	<i>Vaqif Bəhmənli</i>
Redaktor	<i>Umud Rəhimoğlu</i>
Texniki redaktor	<i>Mübariz Piri</i>
Kompyuter səhifələyicisi	<i>Samir Məhərrəmli</i>
Kompyuter operatorları	<i>Asifə Əfəndi</i> <i>Maral Rəisqızı</i>
Korrektor	<i>Tofiq Qaraqaya</i>

“Avrasiya press” nəşriyyatı
Bakı, Mehdi Hüseyn küçəsi 1^a
Tel: (994 12) 439 76 97

Yığılmağa verilmişdir 15.10.07. Çapa imzalanmışdır -----
Formatı 60x90 $\frac{1}{16}$. Fiziki çap vərəqi 15. Ofset çap üsulu.
Tirajı 1000. Sifariş __.

*Kitab “E.L.” Nəşriyyat və Poliqrafiya
mətbəəsində çap olunmuşdur.*

